

LOTUS
INTERNATIONAL JOURNAL OF
LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

International Congress of Language and Translation Studies

1-2 November, 2021

Konya, TURKEY

Abstracts Book

ISBN 978-625-8468-16-8

**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU**

INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE
AND TRANSLATION STUDIES

ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Editör

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

**INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES
ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ
BİLDİRİ ÖZETLERİ**

Editör: Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Genel Yayın Yönetmeni: Yusuf Ziya Aydoğan (yza@egitimyayinevi.com)

Genel Yayın Koordinatörü: Yusuf Yavuz (yusufyavuz@egitimyayinevi.com)

Sayfa Tasarımı: Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

Kapak Tasarımı: Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yayıncı Sertifika No: 47830

ISBN: 978-625-8468-16-8

1. Baskı, Kasım 2021

Baskı Cilt

Bulut Dijital Matbaa Sanayi Ticaret Limited Şirketi

Musalla Bağları Mah. İnciköy Sok. 1/A Selçuklu / KONYA

Matbaa Sertifika No: 48120

Kütüphane Kimlik Kartı

INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES
ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ
BİLDİRİ ÖZETLERİ

Editör: Prof. Dr. Onur KÖKSAL

127 s., 165x240 mm

Kaynakça yok, dizin yok.

ISBN: 978-625-8468-16-8

Copyright © Bu kitabın Türkiye'deki her türlü yayın hakkı Eğitim Yayınevi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabı yayımlayan firmanın ve yazarlarının önceden izni olmadan elektronik/mechanik yolla, fotokopi yoluyla ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

EĞİTİM

yayınevi

Yayınevi Türkiye Ofis: İstanbul: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Atakent mah. Yasemen sok.
No: 4/B, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

Konya: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Şükran mah. Rampalı No: 107, Meram, Konya, Türkiye
+90 332 351 92 85, +90 533 151 50 42
bilgi@egitimyayinevi.com

Yayınevi Amerika Ofis: New York: Eğitim Publishing Group, Inc.
P.O. Box 768/Armonk, New York, 10504-0768, United States of America
americaoffice@egitimyayinevi.com

Lojistik ve Sevkiyat Merkezi: Kitapmatik Lojistik ve Sevkiyat Merkezi, Fevzi Çakmak Mah.
10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
sevkiyat@egitimyayinevi.com

Kitabevi Şubesi: Eğitim Kitabevi, Şükran mah. Rampalı 121, Meram, Konya, Türkiye
+90 332 499 90 00
bilgi@egitimkitabevi.com

İnternet Satış: www.kitapmatik.com.tr
+90 537 512 43 00
bilgi@kitapmatik.com.tr

 kitapmatik
internetteki kitapçınız
kitapmatik.com.tr

ÖNSÖZ

Değerli araştırmacılar,

Bilgi ve deneyimleri sonraki nesillere aktarmanın ve iletişimin en önemli araçlarından biri olan dil, sürekli gelişen, kendini yenileyen bir sistemdir. Kişinin ruhunun bir yansıması olan dil, bireyin tüm duyu dünyasını yönlendiren, biçimlendiren bir algı mekanizmasıdır. Çeviribilim ise dil araştırmaları içerisinde önemli bir yere sahiptir.

Söz konusu durum göz önünde bulundurulduğunda, Uluslararası Dil Ve Çeviribilim Kongresinin amacı dilbilim, çeviri çalışmaları, ikinci dil edinimi, kültür çalışmaları ve yabancı dil öğretimi alanlarında çalışan bilim insanlarını bir araya getirerek bu alanlara özgü araştırma yöntemlerini ve kuramları yeniden gözden geçirmek, ortaya çıkan yeni eğilimleri saptamak, dile, kültüre ve her ikisini bünyesinde barındıran çeviriye ilişkin temel güncel sorunları ele almak, kısacası bu alanlarda geçmiş ve bugünü eleştirel bir bakışla değerlendirmek ve geleceğe ilişkin öngörülerde bulunmaktır. Temennimiz, sempozyumun online bir platformda dinamik bir tartışma ortamı yaratarak yepyeni bakış açılarına ve önerilere zemin hazırlaması, geçmiş ile bugünün, eski ile yenin, geleneksel ile modernin ikili karşıtlıklar biçiminde değil de bir devamlılık ilişkisi biçiminde ele alınmasına katkıda bulunmaktır.

Uluslararası Dil ve Çeviribilim Kongresi 01-02 Kasım 2021 tarihinde Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunun ev sahipliğinde başarı ile tamamlanmıştır. Bu yıl ilkinin düzenlediğimiz kongremize farklı ülkelerden beşi davetli konuşmacı olmak üzere toplam atmış üç bilim insanı katılmıştır. Sözlü sunumların yirmi bir tanesi İngilizce, iki tanesi Arapça yapılmıştır.

Kongrede çeviribilim, dilbilim, çeviri çalışmaları, ikinci dil edinimi, kültür çalışmaları ve yabancı dil öğretimi alanında Türk ve yabancı bilim insanları tarafından sunulan bildiriler dil ve çeviribilim alanına yeni ve önemli katkılar sağlayacaktır.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Onur KÖKSAL
Düzenleme Kurulu Başkanı

Kongre Onur Kurulu

Prof. Dr. Metin AKSOY, Selçuk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Cem ZORLU, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Cumhuri ÇÖKMÜŞ, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Kazım ÜRÜN, Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ

Doç. Dr. Betül CAN

Dr. Öğr. Üyesi Ahmed HALİL

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOLMACI

Dr. Öğr. Üyesi Nuray DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Nurcihan YÜRÜK

Dr. Öğr. Üyesi Ruşen RAMİZOĞLU

Öğr. Gör. Müjdat ALAN

Öğr. Gör. Sami ÇAVUŞOĞLU

Arş. Gör. Yonca Gül UĞURLU

Kongre Danışma Kurulu

- Prof. Dr. Abdulvahit Çakır, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Meriem Sahli, Al Akhawayn University
- Prof. Dr. Abed Elrahim Azzam Marashdeh Ajloun National University, Jordan
- Prof. Dr. Mohamed Bounejma, Al Akhawayn University
- Prof. Dr. Ali Mohammed Almashhor, King Saud University
- Prof. Dr. Muhammet Hekimoğlu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Prof. Dr. Ali Tilbe, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
- Prof. Dr. Muhammet Koçak, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Arif Sarıçoban, Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu, Uşak Üniversitesi
- Prof. Dr. Badr Nasser Saleh Aljabr, Imam Mohammad Ibn Saud Islamic University
- Prof. Dr. Musa Yıldız, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Bahar Güneş, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
- Prof. Dr. Nuray Alagözlü, Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Betka Salim Muhamed , Khider University, Biskra, Algeria
- Prof. Dr. Omar Mehdioui, Moulay Ismail University
- Prof. Dr. Bülent Kırmızı, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
- Prof. Dr. Ravshan H. Maksudov, Fergana State University, Uzbekistan
- Prof. Dr. Djamel Sadna, Batna Unibersitesi, Cezayir
- Prof. Dr. Soumia Ennaciri, Al Akhawayn University
- Prof. Dr. Ghazi Abuhakema, College of Charleston
- Prof. Dr. Sun Yinggang, Zhejiang University, China
- Prof. Dr. Gülsev Pakkan, Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Tahir Balcı, Çukurova Üniversitesi
- Prof. Dr. Hacer Hande Uysal Gürdal, Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Zhang Hua, Beijing Language and Culture University, China
- Prof. Dr. İsmail Çakır, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
- Prof. Dr. Turan Paker, Pamukkale Üniversitesi
- Prof. Dr. Kadid Dieb, Université Freres Mentouri Constantine, Algeria
- Assoc. Prof. Ahmed Tama Halabi, Qatar University, Doha
- Prof. Dr. Kadriye Dilek Bacanak, Gazi Üniversitesi
- Assoc. Prof. PaedDr. Silvia Barnová, DTI University, Slovaky
- Prof. Dr. Khaled Shaalan, The British University in Dubai
- Assoc. Prof. Li Xiaoli, Beijing Language and Culture University, China
- Prof. Dr. Mahmut Kafes, Selçuk Üniversitesi
- Assoc. Prof. Mahrous Borayyek, Qatar University, Doha
- Prof. Dr. Mehmet Takkaç, Atatürk Üniversitesi
- Assoc. Prof. Mohamad Zetan, Abdulmalik Saadi University, Morocco
- Assoc. Prof. Fergana State University, Uzbekistan

- Doç. Dr. Abdussamed Yeşildağ, Kırıkkale Üniversitesi
- Doç. Dr. Arif Bakla, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- Doç. Dr. Ayşe Atıcı Arayancan, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
- Doç. Dr. Cemal Çakır, Gazi Üniversitesi
- Doç. Dr. Ceyhun Yükselir, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
- Doç. Dr. Fatma Kalpaklı, Selçuk Üniversitesi
- Doç. Dr. Gürhan Kırilen, Ankara Üniversitesi
- Doç. Dr. İrfan Tosuncuoğlu, Karabük Üniversitesi
- Doç. Dr. İnci İnce Erdoğan, Ankara Üniversitesi
- Doç. Dr. Kürşat Cesur, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Doç. Dr. Meryem Nakiboğlu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Oya Tunaboşlu, Süleyman Demirel Üniversitesi
- Doç. Dr. Özkan Kırmızı, Karabük Üniversitesi
- Doç. Dr. Senem Ceylan, Dokuz Eylül Üniversitesi
- Doç. Dr. Sevinç Arı, Marmara Üniversitesi
- Asst. Prof. Abderrahim Rachdi, Mohammed V University, Morocco
- Asst. Prof. İbrahim Amer, Qatar University, Doha
- Asst. Prof. Mahmoud Al-Ashiri, Georgetown University
- Asst. Prof. Manel Bel haiza Larribi, Higher Institute of Arts and Crafts in Gafsa-University of Gafsa, Tunisia

Kongre Bilgileri

Özet Son Gönderim Tarihi

15 Ekim 2021

Katılım Ücreti Yatırma Son Tarihi

20 Ekim 2021

Kongre Programı İlanı

25 Ekim 2021

Kongre Tarihi

01-02 Kasım 2021

Tam Metin Gönderim Son Tarihi

25 Kasım 2021

Kongre Sunum Dili

Türkçe, İngilizce, Rusça, Arapça

*Yabancı uyruklu katılımcıların önceden bildirmeleri halinde, Arapça veya Rusça dillerinde yapılacak sunumlar için Türkçe veya İngilizce tercüman bulundurulacaktır.

NOT: Sunum dili Arapça veya Rusça olabilir ancak tam metinlerin Türkçe veya İngilizce hazırlanması zorunludur.

Kongre Konuları

Kongre başta dil ve çeviribilim olmak üzere aşağıdaki alanlarda yazılmış olan tüm özgün ve akademik çalışmalara açıktır.

Çeviribilim, Edebiyat, Dilbilim, Yabancı Dil Öğretimi, İkinci Dil Edinimi, Kültür Çalışmaları vb.

Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Muharrem TOSUN, Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Leyla ALİYEVA, Bakü Slavyan Üniversitesi, Azerbaycan

Doç. Dr. Tamar DOLIDZE, Pegaso International University, Gürcistan

Dr. Omar MEHDIOUI, Moulay Ismail University, The Kingdom of Morocco

İÇİNDEKİLER

KEY FACTORS TO COMMUNICATE IN AN ADDITIONAL LANGUAGE İsmail Hakkı MİRİCİ	1
DİL, EDEBİYAT VE ÇEVİRİ ALANLARININ GELİŞİMİ İÇİN DİSİPLİNLERARASI ÇALIŞMALARIN YERİ VE ÖNEMİ Muharrem TOSUN	2
KURGU TERCÜMESİNDE ULUSAL KİMLİK VERMENİN YOLLARI METHODS OF CONVEYING NATIONAL IDENTITY WHEN TRANSLATING FICTION Leyla ALİYEVA	3
RAISING MEDIA LITERACY IN ESP CLASSROOM Tamar DOLIDZE	5
تكنولوجيا الترجمة الآلية في اللغة العربية: جهود الحاضر وتحديات المستقبل MACHINE TRANSLATION TECHNOLOGY IN ARABIC: PRESENT EFFORTS AND FUTURE CHALLENGES Omar MEHDIOUI	6
MODERN ARAP ŞİİRİNDE AYASOFYA HAGIA SOPHIA IN MODERN ARABIAN POETRY Abdelkarim Amin Mohamed SOLİMAN – Senem CEYLAN	8
HANEFİ UIEMASININ KİTAPLARINDA SİBEVEYH'İN ETKİSİ THE EFFECT OF SIBAWAYH IN THE HANAFİ BOOKS أثر سيبويه في كتب الحنفية Abdullah MAKTABI	10
ÇİNCE ÖĞRENEREN TÜRK ÖĞRENCİLERİN SİMÜLTANE ÇEVİRİDE KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR VE ZORLUKLARI AŞMA YÖNTEMLERİ CHALLENGES ENCOUNTERED BY TURKISH LEARNERS OF CHINESE LANGUAGE IN SIMULTANEOUS INTERPRETATION AND THEIR METHODS OF OVERCOMING THESE CHALLENGES Aierken MAIERGEYA	12
SANTIAGO HANGİ DENİZDE; SANTIAGO DENİZDE ÇİZGİ DİZİSİNDE BERMAN'IN FARKLILAŞTIRICI EĞİLİMLERİNİN İZİNDE WHERE EXACTLY IS SANTIAGO; A BERMANIAN ANALYSIS OF THE TURKISH TRANSLATION OF ANIMATED TV SERIES SANTIAGO OF THE SEAS Anıl YENİGÜL	14
KURGU EDEBİYATI ÇEVİRİSİNDE “MANİPÜLASYON”: LİN SHU ÖRNEĞİ “MANIPULATION” IN THE TRANSLATION OF FICTION: LİN SHU, A CASE STUDY Aylin YILMAZ ŞAŞMAZ – Çile MADEN KALKAN	16

ÇEVİRİNİN SİYAHİ, BEYAZI THE BLACK AND WHITE OF TRANSLATION Banu TELLİOĞLU	19
ÇEVİRİDE ARA DİL KULLANIMINDAN KAYNAKLI DİL SORUNLARI -ARAPÇA ÖRNEĞİ- Betül CAN	21
ÇEVİRİ ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI: ÜRÜN ODAKLI DEĞERLENDİRME VE SÜREÇ ODAKLI DEĞERLENDİRME ASSESSMENT AND EVALUATION APPROACHES IN TRANSLATION TRAINING: PRODUCT-ORIENTED EVALUATION AND PROCESS-ORIENTED EVALUATION Buğra KAŞ – Serap IŞIK	22
SELECTED STORIES OF ÖMER SEYFEDDİN SEÇME HİKAYELER ESERİNDEKİ ÇEVİRİ KARARLARININ KAYNAK VE HEDEF METNE YANSIMALARI THE REFLECTIONS OF TRANSLATION DECISIONS IN SELECTED STORIES OF ÖMER SEYFEDDİN SEÇME HİKAYELER ON THE SOURCE AND TARGET TEXT Burcu YAMAN	24
ÇEVİRİ SANATI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME AN ASSESMENT ON THE ART OF TRANSLATION Bülent OKAY	26
TIP ÇEVİRİSİNİ “ZOR” KILAN UNSURLAR İÇİN “KOLAYLAŞTIRICI” ÇÖZÜM ÖNERİLERİ SUGGESTIONS FOR FACILITATING WHAT IS COMPLICATING MEDICAL TRANSLATION Dolunay KUMLU	29
ANALYSIS OF REPORTING VERBS IN RESEARCH ARTICLES WRITTEN BY ENGLISH AND TURKISH WRITERS Eda DURUK	31
THE COMMODIFICATION OF PRO BONO TRANSLATION: THE CASE OF “GUERILLA TRANSLATION” Erdem AKGÜN	32
EFL TEACHERS’ ATTITUDE TOWARDS WEB 2.0 TOOLS: A MIXED-METHODS STUDY Esra AYTEN	33
TÜRKİYE’DE MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK BÖLÜMLERİNDE VERİLEN “ÇEVİRMENLER İÇİN TÜRKÇE” DERSİNE BİR MÜFREDAT ÖNERİSİ A CURRICULUM PROPOSAL FOR THE “TURKISH FOR TRANSLATORS” COURSE IN TRANSLATION AND INTERPRETATION DEPARTMENTS IN TURKEY Evren BARUT	34

EFL TEACHERS' SELF-PERCEPTIONS ABOUT TEACHING ENGLISH PROVERBS IN EFL CLASSES: AN INTERCULTURAL STUDY Fatma KİMSESİZ	36
KÜRESEL TÜKETİM ÇAĞINDA KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT VE DÜNYA EDEBİYATI İLİŞKİSİ COMPARATIVE LITERATURE AND WORLD LITERATURE RELATIONSHIP IN THE AGE OF GLOBAL CONSUMPTION Fatoş Işıl BRITTEN	37
TRANSLATION OF CULTURE-SPECIFIC REFERENCES IN THE TURKISH TRANSLATION OF SHAKESPEARE'S MACBETH Feride SÜMBÜL	39
YE XIAN: ÇİN EDEBİYATINDA KÜLKEDİSİ ÖRNEĞİ VE DİĞER EDEBİ ÖRNEKLERİ ÜZERİNE BİR KARŞILAŞTIRMA YE XIAN: CINDRELLA IN CHINESE LITERATURE AND A COMPARISON BETWEEN OTHER LITERARY VARIANTS Feyza GÖREZ	40
AN ANALYSIS OF AMBIGUOUS WORDS TRANSLATED BY TRANSLATION TRAINEES AS LATE BILINGUALS Filiz MERGEN – Nihal YETKİN KARAKOÇ	42
SANKICHI TÖGE VE ŞİİRLERİ SANKICHI TÖGE AND HIS POEMS Filiz YILMAZ	43
ÇİN EDEBİYATINA PSİKANALİTİK BİR BAKIŞ: YU DAFU'NUN BATIŞ ADLI ESERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME Gizem KARAAĞAÇ	45
TRANSLATOR'S VOICE IN SUBTITLES: A CASE STUDY ON THE AMERICAN SİTCOM FRIENDS Gizem KOMUT	47
ÇİNLİ DÜŞÜNÜR ZHUANGZİ'NİN DİL GÖRÜŞÜ ÜZERİNE: DİLİN ÖTESİNE GEÇEREK YARATICI DOĞAYA DÖNMEK THE LANGUAGE VIEW OF CHINESE THINKER ZHUANGZİ: TRANSCENDING LANGUAGE AND RETURNING TO CREATIVE NATURE Gonca ÜNAL CHİANG	48
MANÇU DÖNEMİ SONLARINDA ÇİN'DE ÇOCUK EDEBİYATININ OLUŞUMUNDA ÇEVİRİ ESERLERİN ETKİSİ THE EFFECT OF TRANSLATION WORKS ON THE FORMATION OF CHILDREN'S LITERATURE AT THE END OF THE MANCHU PERIOD Gözde KARAKAŞ	50

ARAPÇA-TÜRKÇE ÇEVİRİLERDE MAKİNE ÇEVİRİSİNİN KULLANIMINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME: EDEBİ ÇEVİRİ ÖRNEĞİ AN EVALUATION OF THE USE OF MACHINE TRANSLATION IN ARABIC-TURKISH TRANSLATIONS: AN EXAMPLE OF LITERARY TRANSLATION	53
Halil İbrahim ŞANVERDİ	
ÇEVİRİ YORUM YAZILARI ARACILIĞIYLA ÇEVİRİ KURAMLARININ ÖĞRETİLMESİ TEACHING TRANSLATION THEORIES THROUGH COMMENTARIES	55
Halise GÜLMÜŞ SİRKINTI	
BETWIXT AND BETWEEN: LIMINALITY IN THE TRANSLATION OF ÇALIKUŞU	57
İlgin AKTENER – Neslihan KANSU-YETKİNER	
ETİK KURALLAR BAĞLAMINDA ÇEVİRİ ETKİNLİĞİ TRANSLATION ACTIVITY IN THE CONTEXT OF ETHICS	58
İlknur BAYTAR	
TÜRKİYE'DEKİ YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ SINIFLARINDA ÖĞRETMEN SORULARI: NİTEL ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ TEACHER QUESTIONS IN TURKISH EFL CLASSROOMS: A QUALITATIVE STUDY	60
İlknur ÜLKER MERMER	
DİL KAZANIMI LANGUAGE ACQUISITION	62
Maryam Khaled Mohammed AHMED	
ARAPÇADAN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLEN MİSİRLİ ROMAN YAZARLARI NECİP MAHFUZ, SUNULLAH İBRAHİM VE ALÂ EL ASVANI'NİN ROMANLARINDA GÖRÜLEN KÜLTÜR AKTARIMI CULTURAL TRANSFER SEEN IN THE NOVELS OF EGYPT NOVEL WRITERS NAGUIB MAHFOUZ, SUNULLAH İBRAHİM AND ALÂ ALASWANI TRANSLATED FROM ARABIC TO TURKISH	63
Mehmet BÖLÜKBAŞI	
ARAP-İSLAM DÜNYASINDA TERCÜMANLARIN ÖNEMİ THE IMPORTANCE OF INTERPRETERS IN THE ARAB-ISLAMIC WORLD	65
Mehmet BÖLÜKBAŞI	
ÇEVİRİ KURAMLARI DERSİ İÇİN BİR DERS İŞLEME ÖNERİSİ: BARTIN ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ İNGİLİZCE MÜTERCİM TERCÜMANLIK ÖRNEĞİ A PROPOSAL ON TEACHING METHOD FOR TRANSLATION THEORIES COURSE: THE CASE OF BARTIN UNIVERSITY, FACULTY OF LETTERS, ENGLISH TRANSLATION AND INTERPRETING	67
Mehmet Cem ODACIOĞLU	
OKULLARIN ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE YÖNELİK OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ OPINIONS OF SCHOOL HEADS ON THE ORGANIZATIONAL CULTURE OF SCHOOLS	69
Mehmet Selim ALPASLAN	

UZAKTAN EĞİTİMDE ALTERNATİF BİR DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ: ÇEVİRİ RAPORU AN ALTERNATIVE ASSESSMENT METHOD IN DISTANCE EDUCATION: TRANSLATION REPORT Mustafa DOLMACI	71
TRANSLATING CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN MUSEUM TEXTS: THE IZMIR ETHNOGRAPHY MUSEUM CASE Nihal YETKİN KARAKOÇ	73
SUÇ VE CEZA ROMANININ YA. İ. RETSKER'İN SÖZCÜKSEL ÇEVİRİ DÖNÜŞÜMLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ THE ANALYSIS OF CRIME AND PUNISHMENT IN TERMS OF YA. I. RETSKER'S LEXICAL TRANSLATION TRANSFORMATIONS Nuray DÖNMEZ	74
TANG HANEDNALIĞI ŞAİRLERİNDEN Lİ SHANGYİN'İN (李商隱) HAYATI ve ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME A STUDY ABOUT THE LIFE AND POEMS OF THE TANG DAYNASTY POET LI SHANGYIN (李商隱) Nuray PAMUK ÖZTÜRK	76
BİR ÇEVİRMENİN KÜLTÜRLERARASI YETKİNLİĞİ: MÜDAHALE Mİ ARACILIK MI? INTERCULTURAL COMPETENCE OF A TRANSLATOR: INTERFERING OR INTERVENING? Nurcihan YÜRÜK	78
ÇEVİRİMİÇİ İNGİLİZ DİLİ ÖĞRETİMİ UYGULAMALARI: DİL ÖĞRETMENLERİ YENİ PARADİGMAYLA NASIL BAŞA ÇIKMAKTADIR? ONLINE EFL TEACHING PRACTICES: HOW DO LANGUAGE TEACHERS COPE WITH THE NEW PARADIGM? Ömer Faruk İPEK	80
POE'NUN USHER EVİNİN ÇÖKÜŞÜ'NDE VE LİGEİA'SINDA THANATOS VE EROS ARASINDAKİ ÇATIŞMA THE CLASH BETWEEN THANATOS AND EROS IN POE'S THE FALL OF THE HOUSE OF USHER AND LIGEIA Onur IŞIK	82
FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' CONCEPTIONS OF IMPROVISATION Onur KÖKSAL – Görsev SÖNMEZ	84
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL ÖĞRENME KAYGILARININ DİL BECERİLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ INVESTIGATION OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING ANXIETY OF INTERNATIONAL RELATIONS STUDENTS IN THE CONTEXT OF LANGUAGE SKILLS Osman ÖZDEMİR	85

ÇİN'DE ÇEVİRİ TARİHİ TRANSLATION HISTORY IN CHINA Pınar ALTAY YILMAZ	87
KÜLTÜREL VE TOPLUMSAL KATKI KAPSAMINDA ÇANKIRI YÂRANI “KIZ ANADAN ÖĞRENİR SOFRA DİZMEYİ; OĞLAN BABADAN ÖĞRENİR SOHBET GEZMEYİ” YARAN TRADİTİON OF ÇANKIRI WITHIN THE CONTEXT OF CULTURAL AND SOCIAL CONTRIBUTION Rabia AKSOY ARIKAN	90
MAKİNE ÇEVİRİSİNİN GELİŞİMİNE YÖNELİK BEKLENTİLER VE GÜNÜMÜZ GERÇEKLERİ DEVELOPMENT PROSPECTS OF MACHINE TRANSLATION AND TODAY'S REALITIES Ruşen RAMİZOĞLU	92
ELEŞTİREL SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNİN ÇEVİRİ ÇALIŞMALARINA KATKISI Seda DURAL	94
JIA GU WEN (甲骨文) IŞIĞINDA ÇİN KÜLTÜRÜNE BAKIŞ A VIEW ON CHINESE CULTURE IN THE LIGHT OF JIA GU WEN (甲骨文) Sema ŞİŞMAN	96
SOSYO-KÜLTÜREL BAĞLAMDA ÇEVİR(i)MEK: ARAPÇA-TÜRKÇE DİLLERİ ÖRNEĞİ TRANSLAT(E)ION IN SOCIO-CULTURAL CONTEXT: A CASE OF ARABIC-TURKISH LANGUAGES Senem CEYLAN	98
GÖZDEN GEÇİRME Mİ YOKSA SON BİÇİMLEME Mİ? MAKİNE ÇEVİRİSİ DÜZELTMELERİNDE FARKLI YÖNTEMLER PROOFREADING OR POST EDITING? DIFFERENT METHODS FOR MACHINE TRANSLATION CORRECTIONS Serap IŞIK – Buğra KAŞ	100
GEORGE JUNIUS STINNEY JR.'NİN İNFAZINDAN YEŞİL YOL FİLMİNE; İNTİKAL, TOPLUMSAL HAFIZA VE TRAVMA FROM THE EXECUTION OF GEORGE JUNIUS STINNEY JR. TO THE GREEN MILE FILM: TRANSITION, SOCIAL MEMORY, AND TRAUMA Serap SARIBAŞ	102
IS TRANSLATION THE FIFTH LANGUAGE SKILL? DISCOVERING UNDERGRADUATE STUDENTS' PERCEPTIONS ON TRANSLATION: THE CASE IN ELT DEPARTMENT Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ	104
THE AID OF TRANSLATION IN TEACHING FORMULAIC SEQUENCES IN ENGLISH Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ	105

- ÇEVİRİ VE İDEOLOJİ: H.C. ARMSTRONG'UN GREY WOLF ADLI ESERİNİN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİNİN ÖN KAPAKLARI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA**
TRANSLATION AND IDEOLOGY: A COMPARATIVE STUDY ON THE FRONT COVERS OF TURKISH TRANSLATIONS OF H.C. ARMSTRONG'S GREY WOLF 106
Sevcan SEÇKİN
- ASKERİ ÇEVİRİ: ARAPÇA-TÜRKÇE DİL ÇİFTİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**
MILITARY TRANSLATION: PROBLEMS IN ARABIC-TURKISH LANGUAGE PAIR AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS 108
Sezer YILMAZ
- “SÖZDE ÇEVİRMEN” VE “ÖZDE YAZAR” KİMLİKLERİ İLE NİHAL YEĞİNOBALI VE BORİS VİAN TOPLUMSAL SANSÜR VE ÇEVİRMENLİK İLİŞKİSİNİ SÖZDE ÇEVİRİLER ÜZERİNDEN OKUMAK**
NİHAL YEĞİNOBALI AND BORIS VIAN WITH THE IDENTITIES OF “PSEUDO-TRANSLATOR” AND “AUTHOR” READING THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CENSORSHIP AND TRANSLATING THROUGH SO-CALLED TRANSLATIONS 110
Ümmügülsüm ALBİZ
- ÇEVİRİ BAĞLAMINDA KADINLARIN YAZIN DÜNYASINDAKİ TARİHSEL SÜRECİ**
THE HISTORICAL PROCESS OF WOMEN IN THE WORLD OF LITERATURE IN THE CONTEXT OF TRANSLATION 112
Yonca Gül UĞURLU

KEY FACTORS TO COMMUNICATE IN AN ADDITIONAL LANGUAGE

İsmail Hakkı MİRİCİ¹

Abstract

Language is a system of arbitrary vocal symbols by the help of which people communicate (Collins, 2021). Therefore, effective and meaningful communication is an essential skill to obtain a good position in every field of life. In general, one needs to master the following skills for an effective communication; listening, non-verbal communication, be clear and be concise, be personable, be confident, empathy, always have an open mind, convey respect, give and receive feedback, consider the best form of communication (Seery, 2016). In addition, the competences needed are; a. Linguistic (Doehler, 2018), b. Communicative (Lee, 2006; Junn, 2021), and c. Intercultural (Öz, 2017; Barnett, 1988; Serrano & Llanes, 2013).

Keywords: Effective communication, competences, communication skills, language skills

1 Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngiliz Dil Eğitimi A.B.D., hakkimirici@hacettepe.edu.tr

DİL, EDEBİYAT VE ÇEVİRİ ALANLARININ GELİŞİMİ İÇİN DİSİPLİNERARASI ÇALIŞMALARIN YERİ VE ÖNEMİ

Muharrem TOSUN²

Öz

Disiplinlerarasılık soyut bir konu gibi görünmekle birlikte, bilimsel çalışmaların belirleyicisi olan ve akademik hayatımızda sürekli içinde yaşadığımız bir olgudur. Disiplinlerarasılık her bilim dalının organik ve doğal yapısıdır, bilim kuramlarına katkı sağlayan ve bilimi geliştiren en önemli bilimsel yöntemdir. Bir bilim dalında üretilen kuram ve yöntemler, farklı bilim dallarında yaşanan sorunların çözümüne ve alanların gelişmesine katkı sağlayabilir. Aslanın vücudunun, yediği hayvanlardan oluşması gibi, bilimsel bir disiplinin vücudu da, disiplinlerarası çalışmalardan oluşur.

Bilimsel disiplinler belli dönemlerde paradigma değişimleri yaşarlar. Paradigma değişimi, bir bilimin, farklı disiplinlerin verileriyle, kendi bilimsel yapısını yeniden tanımlamasıdır. Disiplinlerarası ilişki sayesinde yeni paradigmanın ortaya çıkması mümkün olur. Disiplinlerarası kaynaklardan yeterince beslenmeyen bilim dalları, kendilerini yeniden üretme kabiliyetini yitirirler. Bir bilim dalının bağımsızlığını sağlayan yine disiplinlerarası çalışmalardır. Disiplinlerarası çalışmalara baktığımızda, sosyalbilim kuramlarının birbirinden bağımsız olmadığını ve aynı bilimsel paradigmanın dönüşüm hallerinden beslendiğini görebiliriz.

-Bir alanın bilimsel gelişimini, alandaki paradigma değişimlerini, alanın tarihsel serüvenini ve güncel araştırma paradigmasını derinlemesine bilmek, benzer disiplinlerde yapılacak çalışmalar için de önemli bir alt yapı oluşturacaktır.

Dil, edebiyat ve çeviri alanlarının birbiriyle etkileşerek geliştiklerini söylemek yanlış bir saptama olmaz. -Linguistic turn, pragmatic turn, communicational turn, cultural turn, interpretiv turn ve translational turn terimleri, her üç alandaki paradigma değişimlerini ifade ederler. Bu paradigmalar her üç alanın birlikte yaşadığı ve bilime birlikte katkı sağladığı disiplinlerarasılığı temsil ederler.

KURGU TERCÜMESİNDE ULUSAL KİMLİK VERMENİN YOLLARI METHODS OF CONVEYING NATIONAL IDENTITY WHEN TRANSLATING FICTION

Leyla ALİYEVA³

Öz

Son on yıllarda çeviri sorunu üzerine yapılan çok sayıda araştırmalarda, haklı olarak edebi metnin çevirisinde en zor kurgu türünün olduğu vurgulanmaktadır. Araştırmacılar, kurgu çevirisinin incelenmesinin, malzemenin bireysel özgünlüğünü, yazarın yaratıcılık tarzını, eserin sanatsal ve ideolojik özelliklerini, estetik doğasını ortaya çıkarmaya imkan sağlayan derinlemesine bir üslup analizi gerektirdiği konusunda hemfikirdir.

Kurgu sadece yaşamın mecazi bir tasviri değil, aynı zamanda konuşma sanatı olduğu da dikkate alınmalıdır. Bu nedenle kurgu bu kelimeyi harika bir içerikle zenginleştirir. Bu, yazarın kelimenin gerçek anlamından daha fazlasını söyleme, okurun duygularını, düşüncelerini ve hayal gücünü çalışmaya zorlama yeteneğine yansır.

Ayrıca yerele dayanan kurgu dilinin de ondan farklı olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle, tamamen sentetik, mecazi bir yaşam tanımının yaratılmasına tabidir.

Çevrilen klasik metnin ulusal kimliği de çeviri yapılırken dikkate alınmalıdır. Kuşkusuz ulusal üslup eserin hem içeriğine hem de biçimine yansır. Bu nedenle, çevirmenin temel görevlerinden biri, orijinalin benzersiz özelliklerini okuyucuya iletmektir. Bir kez daha belirtmek gerekir ki, orijinalin ulusal özelliklerinin korunması, modern çeviri çalışmalarının en büyük sorunlarından biridir. Sadece çevirmenin değil, okurun da belirli bir sanat eserine yansıyan tarihsel etkinliğin farkında olmasını gerektirir.

Bildiğimiz gibi, edebi bir metnin mükemmel, yeterli bir çevirisini elde etmek için hazır bir kural, liste yoktur. Her bir halde çevirmen, önünde orijinal bir kelime olduğunu, sanatçının yazdığı bir eser olduğunu unutmamalıdır. En önemli görevi, orijinal fikrin özelliklerini başka bir milliyetin okuruna iletmektir. Çevirmen bir eseri çevirmeye başladığında, yalnızca “metinde söyleneni” değil (bu çok basit ve yetersiz bir çeviri şeklidir), aynı zamanda metinde ve kendi dilinde her zaman “neyin” ve “nasıl” konuşulduğunu da çevirdiğini hatırlamalıdır.

Anahtar kelimeler: kurgu tercümesi, üslup, ulusal özgünlük, eşdeğer tercüme.

3 PhD in Pedagogy, Associate Professor, Baku Slavik University, Department of Translation Theory and Practice
leyla_aliyeva08@mail.ru <https://orcid.org/0000-0002-5082-1697> Tel: +905527833935

Abstract

In numerous studies on the translation problem in the last decade it's rightly emphasized that the translation of a literary text is most difficult one.

Fiction must be taken into account not only as a figurative depiction of life, but also as an art of speech. Fiction enriches the word with great content. This is reflected in the author's ability to say more than the literal meaning of the word, to force the reader's feelings, thoughts and imagination to work.

Besides, it should not be forgotten that the language of fiction based on the local one differs from it. Therefore, it is obeyed to the creation of a completely synthetic, metaphorical definition of life.

The national identity of the translated classical text should also be taken into account when translating. Undoubtedly, the national style is reflected both in the content and in the form of the work. Therefore, one of the main tasks of the translator is to convey the unique features of the original to the reader. It should be noted once again that the preservation of the national characteristics of the original is one of the biggest problems of modern translation studies. It requires not only the translator but also the reader to be aware of the historical activity reflected in a particular work of art.

As we know, there is no ready-made rule or list to obtain a perfect, adequate translation of a literary text. In any case, the translator should not forget that there is an original word in front of him, that it is a work written by the artist. Its most important task is to convey the features of the original idea to the reader of another nationality. When a translator starts translating a work, he must remember that he is not only translating "what is said in the text" (this is a too simple and inadequate form of translation), but also expressing "what" and "how" is always spoken in the text and in his own language.

Key words: literary translation, style, national specifics, adequate translation.

Branch of science – Translation

RAISING MEDIA LITERACY IN ESP CLASSROOM

Tamar DOLIDZE⁴

Abstract

Presented talk highlights the importance of Raising Media Literacy in ESP Classes with using authentic materials both oral , i.e. TED talks, livestreams and written, i.e. News article at the example of Legal English lesson.

Authentic materials can be an invaluable resource for teaching intermediate and advanced students. However, teaching a news lesson isn't as simple as cutting an article from a newspaper and taking it to the classroom. This talks offers a structured approach to raising media literacy in ESP classes with Authentic Materials used during the pandemic by incorporating the articles in response to this issues. classroom. Some example activities are also suggested. News articles are real, relevant, current, and interesting. A lesson planned with authentic materials contributes to diversification of the ESP lesson through focusing on speaking, listening, reading, writing, and vocabulary and enables the learners to master language with maximal approximation to reality and in parallel becoming media literate and updated.

4 PhD, Associate Professor of BSMA/PI, Country Representative of Pegaso International to Georgia , t.dolidze@gruni.edu.ge

تكنولوجيا الترجمة الآلية في اللغة العربية: جهود الحاضر وتحديات المستقبل

MACHINE TRANSLATION TECHNOLOGY IN ARABIC: PRESENT EFFORTS AND FUTURE CHALLENGES

Omar MEHDIUI⁵

ملخص:

تهدف هذه الورقة إلى وضع اليد على العلاقة البيئية بين الترجمة الآلية و تكنولوجيا اللغة أو الهندسة اللغوية، وهذا يستدعي الإشارة إلى التقاطعات المعرفية التي تعدّ قاسما مشتركا بينهما، ذلك أن معالجة اللغات الطبيعية آلياً، تدخل في إطار علم الهندسة اللغوية أو علم اللغويات الحاسوبية (Computational Linguistics) هذا المجال البحثي الذي يعرض لآخر النظريات والتطبيقات الحاسوبية المجربة على اللغات الطبيعية في العالم.

إنه ميدان أقرب إلى العلوم الصلبة منه إلى العلوم الإنسانية، لذلك أطلق عليه اسم العلوم الإنسانية الصلبة في مقابل العلوم الإنسانية المرنة، حيث يلتقي فيه الجانب النظري اللساني بكل خلفياته المعرفية والمنهجية بالجانب التقني المعلوماتي بكل تطوراتها، ليشكلا معا ما يسمى بالهندسة اللغوية (Linguistic engineering) أو تكنولوجيا اللغة (Technology Language) التي أصبحت تمثل اليوم قمة المعرفة البشرية، التي تقوم على أساس هندسة المعرفة، وهندسة الإدراك، والذكاء الاصطناعي وغيرها.

ومن هذا المنطلق سنحاول من خلال هذه الدراسة رصد أهم الجهود التي تم اختبارها على لغة الضاد، وتحديد الصعوبات التي وقفت للحيلولة دون تحقيق نتائج في مستوى عال وجيد، وأخيرا سنتوقف عند التحديات الرئيسية التي تواجه الترجمة الآلية للغة العربية مع اقتراح الحلول الممكنة لها.

مفردات النص: تكنولوجيا- الترجمة الآلية- اللغة العربية- جهود الحاضر_ تحديات المستقبل.

Abstract

This paper aims to put a hand on the interrelationship between machine translation and language technology or linguistic engineering, and this calls for a reference to the cognitive intersections that are a common denominator between them, as the processing of natural languages automatically falls within the framework of linguistic engineering or computational linguistics. Linguistics) This field of research presents the latest computer theories and applications tested on natural languages in the world.

It is a field closer to the hard sciences than to the humanities, so it was called the solid humanities in contrast to the flexible humanities, where the linguistic theoretical side, with all its cognitive and methodological backgrounds, meets the technical side of informatics with all its developments, to form together what is called linguistic engineering (Linguistic engineering) Or language technology (Technology Language), which today represents the pinnacle of human knowledge,” which is based on knowledge engineering, cognitive engineering, artificial intelligence and others.

From this point of view, we will try, through this study, to monitor the most important efforts that have been tested on the Arabic language, and to identify the difficulties that stood in preventing the achievement of results at a high and good level.

Text vocabulary: technology - machine translation - Arabic language - present efforts - future challenges.

MODERN ARAP ŞİİRİNDE AYASOFYA HAGIA SOPHIA IN MODERN ARABIAN POETRY

Abdelkarim Amin Mohamed SOLİMAN⁶

Senem CEYLAN⁷

Öz

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi, hem kilise hem de cami olması özelliğiyle İslamiyet ve Hristiyanlık için en meşhur ibadet yerlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethedinceye kadar Ayasofya, Ortodoksların ve Papalığın merkezi konumundaydı. İstanbul'un fethinin üçüncü günü Fatih Sultan Mehmet ordusu ile birlikte ilk Cuma namazını burada kılmıştır. Sultan, Ayasofya'da kılınan ilk namazla birlikte camiyi vakfetmiş, Fatih Külliyesi ve Ayasofya-i Kebir Vakfı'nı kurmuştur. Bu andan itibaren Ayasofya, Müslümanların gönüllerinde kutsal bir sembol haline gelmiştir. Ayasofya, Osmanlı devletinin gücünü, Müslümanların batıya karşı zaferini de işaret etmesi bakımından simgesel anlam ve değer taşımaktadır. Bunun doğal bir sonucu olarak Ayasofya'nın yeniden batılılar tarafından geri kazanılması varılacak bir hedef haline dönüşmüştür. Her iki dinin de kutsalı olan Ayasofya, konumunun özelliği ve hassasiyeti bakımından da hem Hristiyanlar hem de Müslümanlar için aynı derecede önem taşımaktadır.

Ayasofya, İslam dini ve Hristiyanlar için öneminin ve değerinin yanı sıra kültürel bir miras olarak da ayrı bir yere sahiptir. İstanbul'un fethinden günümüze kadar Osmanlı devleti ve Türkiye Cumhuriyeti Ayasofya'yı korumak için büyük bir özveri ve çaba göstermişlerdir.

İstanbul'un fethiyle camiye, daha sonra da müzeye dönüştürülen Ayasofya, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan imzası ile yayımlanan 2729 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeniden camiye dönüştürülerek ibadete açılmıştır. Bu tarihi kararın ardından Arap şairler şiirleriyle desteklerini göstermişler, bu dönüşümün İslam dininin gücünün bekası, Müslümanların şanlı tarihlerine dönüşün bir delili ve sembolü olarak görmüşlerdir. Ayrıca söz konusu karar ile gerçekleşen değişiklik, sadece Türk milletinin değil evrensel düzeyde tüm Müslümanların gerçeğe dönüşen hayallerini ve yıllardır süren özlemlerini temsil etmesi bakımından da önem arz etmektedir.

Müslüman Arapların da gönlünde ayrı bir yeri olan Ayasofya için yazarlar, şairler, tarihçiler ve edebiyatçılar eserler kaleme almışlardır. Bu eserlerde Müslümanların kültürel hafızasında Ayasofya imgesi ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada modern Arap şiirinde Ayasofya imgesi ele alınıp incelenecektir. Çalışmada

6 Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, abdelkarim.soliman@deu.edu.tr

7 Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, senem.soyer@deu.edu.tr

Ayasofya'nın mimari özellikleri, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethi ve Ayasofya'yı camiye dönüştürmesi, Birinci Dünya Savaşında Ayasofya için yazılan mersiyeler, Ayasofya'nın değişen statüsü ele alınıp irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ayasofya, Modern Arap Şiiri, Mersiye

Abstract

Hagia Sophia is considered one of the most famous places of worship for Islam and Christianity, as it has been both a church and a mosque. Until Mehmed the Conqueror conquered Istanbul, Hagia Sophia had been the center of the Orthodox and the Papacy. On the third day of the conquest of Istanbul, Mehmed the Conqueror performed the first Friday prayer here with his army. The Conqueror devoted the mosque with the first prayer performed in Hagia Sophia, and established the Fatih Complex and Hagia Sophia-i Kebir Foundation. From this moment on, Hagia Sophia has become a sacred symbol in the hearts of Muslims. Hagia Sophia has a symbolic meaning and value in that it indicates the power of the Ottoman Empire and the victory of the Muslims against the West. As a natural consequence of this, the regaining of Hagia Sophia by the westerners has become a goal to be reached. Being the holiest of both religions, Hagia Sophia is equally significant for both Christians and Muslims in terms of the peculiarity and sensitivity of its position. In addition to its importance and value for the religion of Islam and Christians, Hagia Sophia also has a key position as a cultural heritage. From the conquest of Istanbul to the present day, the Ottoman Empire and the Republic of Turkey have made a great sacrifice and effort to protect Hagia Sophia. Hagia Sophia, which was converted into a mosque with the conquest of Istanbul and later into a museum, was turned into a mosque and opened to worship with the Presidential Decree No. 2729 published with the ratification of President Recep Tayyip Erdoğan. After this historical decision, Arab poets showed their support with their poems, and they saw this transformation as the continuation of the power of the religion of Islam, as a proof and symbol of the return to the glorious history of the Muslims. In addition, the change that took place with the said declaration is significant in that it represents not only the Turkish nation's but also all Muslims' dreams that have come true and their longings that have been going on for years. Authors, poets, historians and literators have written works for Hagia Sophia, which has a special place in the hearts of Muslim Arabs. In these works, the image of Hagia Sophia in the cultural memory of Muslims has been tried to be expressed. In this study, the image of Hagia Sophia in modern Arabic poetry will be discussed and examined. In the study, the architectural features of Hagia Sophia, Fatih Sultan Mehmet's conquest of Istanbul and conversion of Hagia Sophia into a mosque, elegies written for Hagia Sophia in the First World War, and the changing status of Hagia Sophia will be discussed.

Keywords: Hagia Sophia, Modern Arabic Poetry, Elegy

HANEFÎ UIEMASININ KİTAPLARINDA SİBEVEYH'İN ETKİSİ THE EFFECT OF SIBAWAYH IN THE HANAFİ BOOKS

أثر سيبويه في كتب الحنفية

Abdullah MAKTABI⁸

المخلص:

يُعدّ سيبويه أهم أعلام النحو العربي، ويترع على رأس المدرسة البصرية في الدرس النحوي، وظلّ كتابه الموسوم بين العلماء بـ(الكتاب) المنهل الذي عكفت عليه رواد العربية ومن تلاهم عبر تاريخ الدرس النحوي، يأخذون مواده تحليلاً وشرحاً وتعليقاً، حتى رأى كثير من علماء العربية أنّ النحو قد أخذ صورته شبه النهائية على يديه، وأنّ جميع كتب النحو التي عقبته كانت تدور في فلكه، دون زيادة جوهرية شكلاً ومضموناً.

ولم يكن كتاب سيبويه مجرد عمل ضخم غدا مرجعاً لعلمي النحو والصرف فحسب، بل كان موسوعة لغوية فريدة تحتوي على أسس ولبنات لعلوم العربية على مختلف أشكالها، من بلاغة ومعاجم، وفقه لغة، ودراسات صوتية، وغيرها.

جعلت هذه الأسباب من (الكتاب) ومؤلفه المرجع الأهم عند مبديعي العلوم الإسلامية جميعها، من تفسير، وحديث، وعلم كلام، وفقه، وغيرها، فجميع العلوم الإسلامية كانت تنطلق من أرضية لغوية عندما تغوص في تحليل قضية ما تمسّ علماً تخصصياً بعينه، وهذا ما جعل اسم سيبويه أو كتابه يتردد على ألسنة علماء العلوم الإسلامية، ويترعى في صفحات كتبهم.

وتعدّ مصادر الفقه الحنفي إحدى مراجع العلوم الإسلامية التي استقت مرجعيتها اللغوية من كتاب سيبويه، أو ما نُقل عنه في المراجع اللغوية التي عقبته في الزمن، وقد أخذ هذا التأثير أشكال عدة نوجزها فيما يلي:

- ترجيح الرأي الفقهي الذي ذهب إليه صاحب المصنّف اعتماداً على الرأي اللغوي الذي نُقل عن سيبويه، سواء أكان رأي سيبويه قد ذُكر في الكتاب أم نُقل عنه في مصادر لغوية لاحقة.
 - الاستشهاد برأي سيبويه لتوضيح معنى لغوي، أو قاعدة نحوية، أو تركيب لغوي، في معرض الحديث عن باب فقهي، أو فصول جزئية تتطوي تحته.
 - نقل آراء اللغويين الذين سبقوه لا سيما أستاذه الخليل.
 - نقل الشواهد الشعرية التي استشهد بها سيبويه في كتابه، لغاية شرح قضية لغوية، أو الاستشهاد على قضية نحوية تركيبية.
 - الاعتراض على ما أورده سيبويه من قضايا نحوية أو لغوية، مختلفين معه في رأيه، ومرجحين رأياً غيره، لا سيما رأي المدرسة الكوفية في النحو أو أحد أعلامها.
- ويتصف هذا التأثير بصفات عدة، أبرزها:
- عدم توثيق النقل، أو التثبت من صحته، إذ كثير من تلك الأقوال التي نُسبت لسيبويه لا نجد المصدر الذي تمّ النقل عنه.
 - نسبة كثير من آرائه إلى المدرسة البصرية عموماً، وعدم الإشارة إلى رجوع الرأي إليه.
 - نقل آراء لغوية أو نحوية أشتهرت عنه، دون نسبتها إليه.
- وقد انتهج البحث المنهج الوصفي في عمليتي العرض والتحليل، دون استقصاء جميع شواهد التأثير، مكتفين بأهمها.
- الكلمات المفتاحية:** سيبويه، أثر، كتب الحنفية، النحو.

Abstract

Sibawayh is considered the most important figure in Arabic grammar, and he sits at the head of the visual school in the grammar lesson. His book, tagged among scholars with the “Al-Kitab” Al-Manhal, which the pioneers of Arabic and those who followed them throughout the history of the grammar lesson, used to analyze, explain and comment on, until many Arabic scholars saw That grammar had taken its semi-final form at his hands, and that all the grammar books that followed it revolved in his orbit, without any substantial increase in form and content.

Sibawayh’s book was not just a huge work that became a reference for grammar and morphology only, but it was a unique linguistic encyclopedia containing the foundations and building blocks of Arabic sciences in its various forms, such as rhetoric, dictionaries, jurisprudence, phonetic studies, and others.

These reasons made (the book) and its author the most important reference for the creators of all Islamic sciences, such as interpretation, hadith, theology, jurisprudence, and others. Siobeh’s name or book is frequent on the tongues of Islamic scholars, and appears in the pages of their books.

The sources of Hanafi jurisprudence are one of the references to Islamic sciences that drew their linguistic reference from Sibawayh’s book, or what was quoted from him in the linguistic references that followed him in time. This influence took several forms, which we summarize as follows:

- Preferring the jurisprudential opinion held by the author of the work based on the linguistic opinion that was quoted from Sibawayh, whether Sibawayh’s opinion was mentioned in the book or quoted in later linguistic sources.
- Citing Sibawayh’s opinion to clarify a linguistic meaning, a grammatical rule, or a linguistic structure, in the context of talking about a jurisprudential chapter, or partial chapters that include under it.
- Transferring the opinions of the linguists who preceded him, especially his teacher Al-Khalil.
- Transferring the poetic evidence cited by Sibawayh in his book, for the purpose of explaining a linguistic issue, or citing a synthetic

This influence is characterized by several characteristics, most notably:

- Not documenting the transmission, or verifying its authenticity, as many of those sayings that were attributed to Sibawayh, we do not find the source from which the transmission was made.
- Attributing many of his opinions to the visual school in general, and not referring to the opinion’s reference to it.

The research adopted the descriptive approach in the two processes of presentation and analysis, without examining all the evidence of influence, contenting itself with the most important ones.

Key words: Sibawayh, the Hanafi books, The effect, grammar.

**ÇİNCE ÖĞRENEN TÜRK ÖĞRENCİLERİN SİMULTANE ÇEVİRİDE
KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR VE ZORLUKLARI AŞMA YÖNTEMLERİ
CHALLENGES ENCOUNTERED BY TURKISH LEARNERS OF CHINESE
LANGUAGE IN SIMULTANEOUS INTERPRETATION AND THEIR
METHODS OF OVERCOMING THESE CHALLENGES**

Aierken MAIERGEYA⁹

Öz

Uluslararası iletişimin her geçen gün geliştiği ve uluslararası ilişkilerin önem kazandığı günümüz dünyasında çeviri ihtiyacının daha da artması, yabancı dil öğrenimine yönelik büyük bir talebin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle son yıllarda, Türkiye ile Çin arasındaki iş birliğinin çeşitli alanlarda hızla gelişmesi nedeniyle Çince bilgisine sahip olan kişilere ve özellikle Çince çeviri alanındaki uzmanlara olan ihtiyaç her geçen gün artış göstermektedir. Bu nedenle çeviri eğitimi ve özellikle en önemli çeviri dallarından olan simultane çeviri eğitimi, Türkiye’deki Çince öğretiminde fazlaca üzerinde durulan bir ders haline gelmiştir.

Çeviriler; yazılı çeviri, cihaz-araç çeviri ve sözlü çeviri olmak üzere üç türe ayrılmaktadır. Simultane çeviri ise sözlü çevirinin alt dallarından biridir. Simultane çeviri, konuşmacının sözlerini çok az bir süre içinde kaynak dilden hedef dile, doğru bir şekilde aktarmak olarak tanımlanmaktadır. Yazılı çeviri yapan kişi gibi simultane çeviri yapan kişinin de ana dilinin ve hedef dilinin dil bilgisi yapısına, ses bilgisine ve kelime bilgisine hâkim olması beklenir. Aynı şekilde her iki dilin kültürüne, tarihine ve o dillerin konuşulduğu ülkelerdeki güncel olaylara hâkim ve genel kültür bilgisine sahip olması gerekmektedir. Ancak, simultane çeviride ayrıntılı not tutmak söz konusu değildir, aynı zamanda simultane çeviri yapan kişinin çeviri yaparken sözlüğe ve diğer kaynaklara bakma imkânı yoktur. Dolayısıyla simultane çeviri konsantrasyon gerektiren zorlu ve yorucu bir sürece dönüşmektedir.

Çince, dil ve kültür özellikleri bakımından Türkçeden farklıdır. Dilsel farklılıklar, Çincenin kendine has fonetik yapısı, im özellikleri ve dilbilgisi kuralları üzerinde görülebilmektedir. Kültür farklılıkları açısından bakıldığında ise, her iki toplumun da kendine özgü inançlarının, örf ve adetlerinin, yaşam ve düşünme tarzlarının olduğu görülebilmektedir. Bu farklılıklar, Türkçe ve Çince arasında yapılan çeviri sürecine de etki etmektedir.

Bu çalışmada, yukarıda bahsi geçen farklılıklardan yola çıkarak; Sinoloji Anabilim Dalı öğrencilerinin Çince-Türkçe simultane çeviri sürecinde karşılaştıkları sorunların belirlenmesi ve çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır. Çalışmada öncelikle çeviri ve yabancı dil öğretimi konusunda genel bilgiler verilecek, Çince-

⁹ Foreign Lecturer, Ankara University Faculty of Language and History-Geography Department of Sinology, mergiyah@hotmail.com

Türkçe simultane çeviri sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlardan kaynaklanan çeviri hataları örnekler ile ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çince-Türkçe Simultane Çeviri, Çince Öğretimi, Çeviri Sorunları.

Abstract

In today's world, where international communication has been developing day by day and international relations has been gaining importance, the need for translation has increased, resulting in a great demand for foreign language learning. Especially in recent years, due to the rapid development of cooperation between Turkey and China in various fields, the need for individuals who have the knowledge of Chinese language, and especially experts in the field of Chinese translation have been increasing day by day. For this reason, translation training, especially simultaneous interpretation training, which is one of the most important branches of translation, has become a highly emphasized course in Chinese language teaching in Turkey.

Translation is divided into three types as written translation, device-tool translation, and oral translation. Simultaneous interpretation is one of the sub-branches of interpretation. Simultaneous interpretation is defined as the accurate conveyance of a speaker's words from the source language to the target language in a very short time. It is expected that, just as translators, simultaneous interpreters should also have a good command of grammar, phonology and vocabulary of their native language and target language. Likewise, they must have a command of the culture and history of both languages and current events in the countries where those languages are spoken and must have general culture knowledge. However, taking detailed notes in simultaneous interpreting is beside the point. Also, the simultaneous interpreter does not have a chance to look up the dictionary or access other resources during interpretation. Therefore, simultaneous interpretation turns into a challenging and tiring process that requires concentration.

Chinese language is different from Turkish in terms of language and cultural features. Linguistic differences could be seen in the unique phonetic structure, writing features, and grammar rules of Chinese language. In terms of cultural differences, it can be seen that both societies have their own unique beliefs, customs and traditions, lifestyles and ways of thinking. These differences also affect the translation process between Turkish and Chinese languages.

In this study, based on the differences mentioned above, it is aimed to determine the problems encountered by the students of the Department of Sinology in the process of Chinese-Turkish simultaneous interpretation and to offer solutions. In the current study, general information about translation and foreign language teaching will primarily be presented. The problems encountered by students during Chinese-Turkish simultaneous interpretation process and the translation errors arising from these problems will be attempted to reveal via examples.

Keywords: Chinese-Turkish Simultaneous Translation, Chinese Language Teaching, Translation Problems.

SANTIAGO HANGİ DENİZDE; SANTIAGO DENİZDE ÇİZGİ DİZİSİNDE BERMAN'IN FARKLILAŞTIRICI EĞİLİMLERİNİN İZİNDE WHERE EXACTLY IS SANTIAGO; A BERMANIAN ANALYSIS OF THE TURKISH TRANSLATION OF ANIMATED TV SERIES SANTIAGO OF THE SEAS

Anıl YENİGÜL¹⁰

Öz

Nick Jr. Televizyon kanalında 2020 yılında yayınlanmaya başlayan Santiago of the Seas adlı çizgi dizi Türkçeye Santiago Denizde adıyla aktarılmıştır. 8 yaşında bir korsan olan Santiago arkadaşlarıyla birlikte maceradan maceraya koşar, hazineler keşfeder ve Karayip Denizi'nin güvenliğini sağlar. Bu çizgi dizinin en önemli özelliği ise Latino-Karayip kültürünü ön plana çıkarmasıdır. Dizide İngilizce ile birlikte yoğun bir şekilde İspanyolca da konuşulmaktadır. Öyle ki çoğu yerde karakterler cümlelerini her iki dilde de aktararak bir nevi kendilerini çevirmektedirler. Türkiye'de çeşitli özel televizyon platformlarında bulunan Nick Jr. kanalından izlenebilen Santiago Denizde çizgi dizisi Türkçe dublaj seçeneğiyle izlenebilmektedir. Bu noktada Türkçe çevirileri incelendiğinde kaynak metinde ortaya çıkan Latino-Karayip kültürünü yansıtan öğelerin ve çift dilliliğin erek metinde kaybolduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Santiago Denizde adlı çizgi dizinin Türkçe çevirisindeki kültürel farklılıkların ortaya çıkarılabilmesi adına Antoine Berman'ın önerdiği çeviri analizi yöntemine başvurulmuş, yine Berman'ın öne sürdüğü çeviride farklılaştırıcı eğilimlerin izi sürülmüştür. Berman çeviride ötekinin/yabancınnın görünür olması gerektiğini vurgulayarak, etnikmerkezci bir bakış açısıyla kaynak kültüre ait kültürel öğelerin çeviride kaybolmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Yabancınnın kaybolmasını sağlayan “farklılaştırıcı eğilimlere” ancak çeviri analizi ile ulaşılabileceğini belirten Berman, bu eğilimleri şu şekilde sıralar: “mantıklı kılma, anlamı açığa vurma, metni genişletme, görkemli kılma, nitel indirgeme, nicel indirgeme, ritimleri farklılaştırma, gösterenler ağını çözme, sistematik yapıyı farklılaştırma, yerel dil ağlarını farklılaştırma, deyimleri standartlaştırma, dil katmanlarını indirgeme” (Atay, 2020, 93-96). Santiago Denizde çizgi dizisinin çevirisini ele aldığımızda ise bu eğilimlerden birçoğunun öne çıktığı görülmektedir. Özellikle “yerel dil ağlarını farklılaştırma”, “dil katmanlarını indirgeme” ve “ritimleri farklılaştırma” eğilimleri ışığında çeviri analizi yapılarak dizideki çift dilliliğin kaybolmasının, hem yerel kültürel yapıların kaybolmasını sağladığı hem de kaynak metnin ritmini bozduğu değerlendirilmektedir. Santiago herhangi bir denizde değil, Karayip Denizinde, Latino-Karayip kültürüyle iç içe değerlendirilmelidir. Dolayısıyla, kaynak metindeki yabancı unsurlar, erek metinde

korunmalı ve tüm özellikleri yansıtılmalı, Santiago'nun çift dilli, çift kültürlü dünyası Türkiye'deki izleyiciye doğrudan aktarılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Berman, Çeviri analizi, Farklılaştırıcı Eğilimler, Görsel-ışitsel çeviri, Çift dillilik, Santiago Denizde

Abstract

Santiago of the Seas has been broadcasted on Nick Jr. Tv Channel since 2020, and it is translated into Turkish as Santiago Denizde. The show is about Santiago, an eight-year-old pirate who embarks on rescues, finds treasures, and keeps the Caribbean Seas safe with his crew. The most important future of this show is that it is infused with Spanish language and Latino Caribbean culture. Spanish and English sentences are sometimes consecutively uttered. In a way, characters translate themselves by repeating the sentences in both languages.

In Turkey, the show can only be seen on some private platforms via Nick Jr. and a Turkish dubbing is provided. However, it is easily seen that Latino-Caribbean culture and bilingual aspects in the source text are missing in the target text.

This study aims at analyzing the translation of Santiago of the Seas with a focus on, Antoine Berman's translation analysis and the 12 deforming tendencies. Berman emphasizes that the foreign/other should be clearly visible in the target text and any other attempt can be seen as a trace of ethnocentrism. Thus, he states that cultural elements in the source texts should be conveyed with all their foreignness/otherness into the target text. Berman's 12 deforming tendencies are as follows: rationalization, clarification, expansion, ennoblement, qualitative impoverishment, quantitative impoverishment, destructions of rhythms, destruction of underlying networks of signification, destruction of linguistic patterning, destruction of vernacular networks or exoticization, destruction of expressions and idioms, effacement of the superimposition of languages. These deforming tendencies can be seen in the target text with the help of a meticulous textual analysis. This study focuses on "destruction of vernacular networks or exoticization", "destruction of linguistic patterning" and "destructions of rhythms" and concludes that the loss of bilingual aspects results in the destruction of local cultural aspects and the rhythmical features of the source text. Therefore, Santiago of the Seas is a part of Caribbean culture, and all the cultural and bilingual aspects should be protected during the translation process.

Keywords: Berman, Translation Analysis, Deforming Tendencies, Audio-visual Translation, Bilingualism, Santiago of the Seas

KURGU EDEBİYATI ÇEVİRİSİNDE “MANİPÜLASYON”: LİN SHU ÖRNEĞİ

“MANIPULATION” IN THE TRANSLATION OF FICTION: LİN SHU, A CASE STUDY

Aylin YILMAZ ŞAŞMAZ¹¹

Çile MADEN KALKAN¹²

Öz

Qing Hanedanı, Afyon savaşlarında yaşanan yenilgilerden sonra Batılı güçler tarafından yarı-koloni haline getirilmiş; I. Çin-Japon savaşında ise bir darbe daha almıştır. Karmaşa içinde bulunan ve “ülkeyi kurtarmak” fikri için yoğun tartışmaların yaşandığı bu dönemde çeviriye yönelen ve aydın kesimin arasından yaptığı edebi çeviriler ve etkilediği kitlenin büyüklüğü ile sıyrılarak çıkan Lin Shu 林纾 (1850-1924), Çin çeviri tarihine ismini yazdırmış en önemli isimlerden biridir. 21.yy’ın ilk yarısına kadar sıklıkla kullanılan “ikili çeviri” yöntemi ile iki yüz civarı çeviriye imza attığı bilinen Lin Shu, çeviri kariyeri boyunca yirminin üzerinde sözlü çevirmen ile ortak çalışmış, reform yanlısı bir yazar olarak da tanınmaktadır. Yabancı dil bilmemesi yüzünden, sonraki dönemlerde çevirmen olup olmadığı tartışma konusu yapılmış olsa da 20.yy’ın son yıllarında Çin toplumunun modern döneme geçişini hızlandıran önemli isimlerden biri olduğu iddia edilebilir.

Bu çalışmada, geçiş dönemi yaşayan toplumlarda çeviri ediminin çevresel konumunu bırakarak merkez konuma geldiği ve edebi çeviride manipülasyonun toplum düzenine etkisi olduğu görüşlerinden yola çıkılarak, Lin Shu’nun yaptığı iki önemli çeviri, manipülasyon teorisi perspektifinden incelenmiştir. Lin Shu’nun, Alexandre Dumas’ın “Kamelyalı Kadın (La Dame aux Camélias)” eserinden çevirdiği ve 1899 yılında yayımlanan “Kamelyalı Kadının Paris’teki Geçmiş Hikayeleri 巴黎茶花女遗事” ve Harriet Beecher Stowe’un “Tom Amca’nın Kulübesi (Uncle Tom’s Cabin)” eserinden çevirdiği, 1901 yılında yayımlanan “Siyahi Kölelerin Göğes Haykırışının Kaydı 黑奴吁天录” çevirileri mercek altına alınmış, kaynak metinler ile karşılaştırılarak incelenmiş, çevirilerin Çin edebiyatı üzerindeki etkisi de tartışılmıştır.

Çalışma sonucunda, Lin Shu’nun Qing Hanedanı yıkılmadan önce, düşük edebi değere sahip olduğuna inanılan kurgu edebiyatı eserlerini: ülkeyi yok olmaktan kurtarmak, aydın kesimi uyarmak, reformların önünü açmak ve benzeri amaçlarla çevirdiği tespit edilmiştir. Çevirilerinde: aslında dönemin çeviri normlarına uyumlu bir biçimde, kaynak metinleri yeniden şekillendirerek dönüştürdüğü; ortaya çıkan çeviri metinlerin Lefevre’nin çeviride ideolojik manipülasyon kavramı ile uyumlu

11 Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mütercim Tercümanlık Bölümü/Çince Mütercim Tercümanlık ABD (Ankara, Türkiye), aylin.yilmaz@hbv.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7863-4140

12 Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mütercim Tercümanlık Bölümü/Çince Mütercim Tercümanlık ABD (Ankara, Türkiye), cile.maden@hbv.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4736-7101

olduğu; çevirilerde ekleme, çıkarma, adaptasyon gibi stratejilerin sıklıkla kullandığı; çeviriler sayesinde Batı edebi kültüründen, “birinci tekil kişi” ve “geçmişe dönüş” gibi, anlatım stillerini Çin edebiyat dünyasına kazandırdığı saptanmıştır. Ayrıca, çevirilerin dönemin okuryazarları arasında yarattığı coşkunun, 1911 yılında yaşanan Xinhai Devrimi için gerekli şartların olgunlaşmasını sağladığı ve dolaylı yoldan Qing Hanedanı’nın yıkılmasının önünü açtığı bu anlamda sosyo-politik ortama etki ettikleri de belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurgu Edebiyatı, Çeviride Manipülasyon, Lin Shu, Çevirinin Etkisi.

Abstract

The Qing Dynasty has been turned into a semi-colonial state by the Western powers after the defeats in the Opium wars; it received another blow in the First Sino-Japanese War. Lin Shu 林纾 (1850-1924), who turned to translation and rose up among the intelligentsia with his literary translations and the size of the audience he influenced, was one of the most important figures in the history of Chinese translation. Lin Shu, who is known to have translated nearly two hundred works of foreign literature with the “double/tandem translation” method, which was frequently used until the first half of the 21st century, is also known as a reform minded writer who has collaborated with more than twenty interpreters throughout his translation career. Although his status as a translator has been debated over in later periods due to his lack of knowledge of a foreign language, it can be claimed that he was one of the important names that accelerated the transition of Chinese society to the modern period with his translations in the last years of the 20th century.

In this study, based on the views that during transitional periods of a society translation can move from its peripheral position towards a more central position and manipulation of literary texts can affect social order, two important translations made by Lin Shu have been examined through manipulation theory perspective. Lin Shu’s: “Past Stories of the Lady with the Camellias in Paris 巴黎茶花女遗事” which he translated from Alexandre Dumas’ “La Dame aux Camélias” and published in 1899; “The Records of the Cry of Black Slaves” which he translated from Harriet Beecher Stowe’s “Uncle Tom’s Cabin” (Uncle Tom’s Cabin)” and published in 1901, have been put under close examination by comparing with the source texts. The translations also have been examined in terms of their effects on Chinese literature.

It has been concluded that Lin Shu translated works of fiction, that which were believed to have low literary value before the 20th century: to save the country from extinction, to warn the intelligentsia, to pave the way for reforms. Lin Shu, in accordance with the translation norms of the period: transformed the source texts by rewriting them; the results were found compatible with Lefevre’s concept

of ideological manipulation in translation; he frequently used strategies such as addition, subtraction, adaptation; brought expression styles from Western literary culture such as “first person” narrative and “flashback” narrative, to the Chinese literary world. In addition, it has been found that the enthusiasm created by the translations among the literati of the period helped to create necessary conditions for 1911 Xinhai Revolution and in this sense had an impact on the socio-political scene which paved the way for the collapse of Qing Dynasty.

Keywords: Fiction, Manipulation in Translation, Lin Shu, Effect of Translation.

ÇEVİRİNİN SİYAHİ, BEYAZI THE BLACK AND WHITE OF TRANSLATION

Banu TELLİOĞLU¹³

Öz

Çeviri sürecini etkileyen etmenler olarak çevirmenin failliği ve kimliği çeviribilimin çatısı altında en az otuz yıldır tartışılıyor. Ne yazık ki çeviri kuramcılarının tüm çabalarına rağmen, çevirmenin görünmez olması gerektiği kanaatinin akademi dışında hâlâ yaygın olduğu söylenebilir. Dahası, yayıncıların, okurların, edebiyat eleştirmenlerinin çoğu ve hatta profesyonel çevirmenlerin kendileri bile çevirmenin kimliği ile çeviri eyleminin birbiriyle ilintisiz olduğuna inanma eğilimindedir. Öte yandan, etnik, dinî, sınıfsal farklılıkların, toplumsal cinsiyet farklılıklarının öne çıkarıldığı kimlik savaşımına sahne olan çağımızda çevirmenin kimliği meselesi de kaçınılmaz olarak daha sık gündeme geliyor, daha geniş çaplı tartışmalara konu oluyor. Çevirmen kimliğinin kamusal alanda hararetli tartışmalara yol açtığı vakaların sayısı da gün geçtikçe artıyor. Bu vakalardan biri de Amanda Gorman'ın "The Hill We Climb" başlıklı şiirinin çevirileri etrafında şekillendi. Afrikalı-Amerikalı şair Gorman, Joe Biden'ın görevi devralma töreninde bu şiirini okuduktan sonra büyük ün kazanınca Avrupa merkezli pek çok yayınevi onun şiirlerini çevirecek en uygun çevirmeni bulmak için arayışa girdiler. Hollanda'da faaliyet gösteren Meulenhoff Yayınevi Gorman'ın şiirlerini çevirmesi için Uluslararası Booker Ödülüne layık görülen ilk Hollandalı olan Beyaz şair Marieke Rijneveld ile anlaştı. Bu haberin duyurulmasının hemen ardından, Hollandalı gazeteci ve aktivist Janice Deul bir gazete yazısı kaleme aldı. Deul yazısında yayınevinin çevirmen seçimini eleştiriyor ve Siyah şair ile Beyaz çevirmenin yaşam deneyimleri arasındaki olası farklılıklara dikkat çekiyordu. Deul'un yazısı yoğun bir tartışmanın başlamasına yol açtı; bu tartışma zaman içinde çevirmenin iyi bir çeviri yapmak için yazarla aynı ırk, etnik köken yahut toplumsal cinsiyet kimliğine sahip olması gerekip gerekmediği meselesine odaklanan daha kapsamlı bir münazaraya dönüştü.

Bu bildiriye ben söz konusu tartışmanın her iki tarafıyla ilgili birer değerlendirme sunmayı amaçlıyorum. Bu doğrultuda öncelikle vakayla ilgili kısa bilgiler verecek ve vakaya ilişkin tepkilere değineceğim. Ardından, Brian Fay'ın sosyal bilimlere getirdiği çokkültürcü yaklaşımdan faydalanarak "Bir çevirmenin bir eseri layıkıyla çevirebilmek için eserin yazarıyla benzer deneyimler yaşaması mı gerekir?" sorusuna yanıt arayacağım. Son olarak, ortak kimlikler yahut ortak deneyimler argümanına verilen olumsuz tepkilerin altında yatan birkaç önemli nedene işaret

edecek ve böylelikle yayıncılık endüstrisinde kapsayıcılığın önemine ve çeviri dünyasında karşımıza çıkan güç asimetrilerine dikkat çekmeye çalışacağım.

Anahtar sözcükler: çevirmenin kimliği, ortak deneyimler, kapsayıcılık, güç asimetrileri

Abstract

Translator's agency and identity as factors that affect the translation process have been discussed under the roof of translation studies at least for the past thirty years. Unfortunately, despite all efforts of translation theorists, outside academic circles translation is still viewed as an activity whose agent needs to be invisible. What is more, publishers, readers, literary critics and even professional translators themselves tend to believe that translator's identity is irrelevant to the act of translation. On the other hand, in an era marked by struggles of identity underlining ethnic, religious, gender and class differences, translator's identity inevitably becomes a topic of wider interest and controversy and we witness more and more cases where it fuels heated public debates. One such case concerns translations of Amanda Gorman's poem "The Hill We Climb", which the African-American poet read at Joe Biden's inauguration ceremony. Gorman's sudden popularity led many publishers throughout Europe to begin quests for suitable translators to translate her poems. One Dutch publisher Meulenhoff commissioned Marieke Rijnveld, a White poet and the first Dutch winner of the International Booker Prize, to carry out the translation. Right after the announcement of the news, Janice Deul, a Dutch journalist and activist wrote an opinion piece in a newspaper criticizing the selection criteria for the translator and emphasizing the possible differences between the lived experiences of the Black poet and the White translator. Deul's piece prompted an intense discussion, which evolved into a broader debate about whether a translator should belong to the same racial, ethnic or gender group as the author in order to produce a better translation.

What I aim to do in this paper is to offer an evaluation on both sides of the debate in question. Therefore, I will first provide brief information about the case and the reactions surrounding it. Next, referring to Brian Fay's multicultural approach to social sciences, I will focus on the question of whether a translator should share similar experiences with the author of the foreign work in order to do justice to a translation. Finally, I will try to identify some key issues underlying the negative reactions to the argument of shared identities or experiences. By doing so, I hope to highlight the significance of inclusivity in the publishing industry and to draw attention to the asymmetries of power among members of the translation community.

Keywords: translator's identity, shared experiences, inclusivity, asymmetries of power

ÇEVİRİDE ARA DİL KULLANIMINDAN KAYNAKLI DİL SORUNLARI -ARAPÇA ÖRNEĞİ-

Betül CAN¹

Özet

Edebî çeviri, edebî metinlerin, hedef dilde de aynı anlamı ve üslûbu koruyacak şekilde eşdeğer kelimelerle ve kültürel kayıplara yol açmadan aktarıldığı bir çevirmenlik dalıdır. Yazılı çeviri denince akla ilk gelen tür olan edebî çeviri, en genel anlamda roman ve hikâye çevirisi olarak da ifade edilebilen düzyazı ve kurmaca çevirisi, şiir çevirisi ve tiyatro eserlerinin çevirisini kapsamaktadır. Bu çeviri türünde, içerikle birlikte öncelikle çevrilecek metnin biçim, üslûp, sözcük, ses, sözdizimi gibi bütün dilbilgisel örgüsünün aktarılması gerekmektedir.

Edebiyatın temel amacı, okuyucuyu bilgilendirmek olmayıp duygu aktarımını sağlamak olduğu için edebiyat çevirisinde de aynı amacın korunması esastır. Bu bakımdan kaynak metindeki yazarın üslûbunun korunması ve hedef dile olabildiğince aktarılması da son derece önemlidir.

Edebi çeviri sürecinde kaynak dil ile hedef dil arasındaki farklılıklardan kaynaklı bazı çeviri kayıpları ortaya çıkmaktadır. Eşdeğerliğin tam sağlanamaması, kültürel unsurlar, verilmek istenen mesajın doğru anlaşılabilmesi ve çevirmen tercihleri gibi unsurlar bu kayıplardan bazılarını oluşturmaktadır. Ara dilden yapılan çeviriler de söz konusu kayıplara yol açan bir başka husustur.

Arap ve Türk kültürleri arasındaki etkileşim arttıkça söz konusu dil çifti içerisinde yer alan edebî eserlerin kazandırılması gündeme gelmiştir. Öyle ki kimi zaman kaynak metnin, hedef dile birden fazla çevirisinin yapıldığı görülmektedir. Nicelikteki bu artış, ortaya konan çevirilerin niteliğinin ne ölçüde olduğunun da sorgulanmasına yol açmıştır. Kaynak metin ile hedef metin arasında gerek anlamsal gerek biçimsel eşdeğerliğin sağlanıp sağlanmadığını tespit etmenin en iyi yolu ise karşılaştırmalı okumalardan geçmektedir.

Arapçadan Türkçeye bugüne kadar yapılan çeviriler incelendiğinde; Arapça aslından yapılanların yanı sıra söz konusu çevirilerin büyük çoğunluğunun İngilizce ya da Fransızca ara dilleri kullanılarak yapıldığını söylemek mümkündür.

Yabancı dilden çevirisi yapılmak istenen metin, doğrudan kaynak dilden hedef dile çevrilebildiği gibi ara dil kullanılarak da hedef dile aktarılabilir. Kuşkusuz bu durum, doğrudan kaynak dilden hedef dile yapılan çevirilere kıyasla dil, anlatım biçimi ve içerik açısından daha fazla kayba yol açacaktır.

Bu çalışmada Arapçadan Türkçeye ara dil kullanılarak yapılan çevirilerden bazı örnekler sunularak kaynak metinden hedef metne ulaşana dek yaşanan kayıplara dikkat çekilmek istenmiştir.

1 Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Arapça Mütercim ve Tercümanlık Ana Bilim Dalı, canbetul@gmail.com

ÇEVİRİ ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI: ÜRÜN ODAKLI DEĞERLENDİRME VE SÜREÇ ODAKLI DEĞERLENDİRME

ASSESSMENT AND EVALUATION APPROACHES IN TRANSLATION TRAINING: PRODUCT-ORIENTED EVALUATION AND PROCESS- ORIENTED EVALUATION

Buğra KAŞ¹⁴

Serap IŞIK¹⁵

Öz

Küreselleşen dünyada uluslararası ilişkilerin yaygınlaşması, teknolojinin gelişmesi ve ticari faaliyetlerin ülkeler arası boyutu gibi nedenler çeviriye ve dolaylı olarak da çevirmene olan ihtiyacı artırmıştır. Bu duruma koşut olarak, çevirinin öğretilabilir bir etkinlik olduğu düşüncesi çeviri öğretim programlarının açılmasını sağlamıştır. Bu bağlamda kurulan öğretim programlarını oluşturan önemli bileşenlerden birisi de ölçme ve değerlendirme boyutudur. Öğretim programlarının türü, içeriği ve öğretim elemanlarının tercihleri doğrultusunda ölçme ve değerlendirme süreci farklılık göstermektedir. Benzer durum çeviri öğretim programlarında da gözlemlenmektedir. Çeviri öğretim programlarında çeşitli ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılmaktadır. Bu çalışmada, öğret-bilimsel çerçevede yer alan iki tür değerlendirme yaklaşımı çeviri öğretimi kapsamında irdelenecektir. Bunlardan ilki ürün odaklı değerlendirme yaklaşımı, diğeri ise süreç odaklı değerlendirme yaklaşımıdır. Her iki değerlendirme yaklaşımı ölçme eyleminin yapıldığı araçlar, ölçme işleminin uygulama zamanları ve değerlendirme yöntemleri bakımından farklılık göstermektedir. Çalışma kapsamında öncelikle geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımları olarak adlandırılan ve öğretim sürecinin belirli zamanlarında yazılı sınavlar, sözlü sınavlar, çoktan seçmeli testler vb. gibi çeşitli ölçme araçlarıyla yapılan ürün odaklı değerlendirme yaklaşımından bahsedilecek ve uygulama şekli hakkında bilgiler verilecektir. Daha sonra, son zamanlarda her türlü öğretim alanında uygulama sıklığını artıran, daha bütüncül bir değerlendirme imkânı sağlayan, öğretim sürecinin tamamına yayılan ve alternatif değerlendirme yaklaşımı olarak tanımlanan süreç odaklı değerlendirmeden bahsedilecektir. Benzer şekilde, bu yaklaşımın da genel özellikleri ve uygulama şekliyle ilgili ayrıntılı bilgiler sunulacaktır. Her iki yaklaşımın hem uygulama hem de sonuçlarına dayalı avantajları ve dezavantajları nitel araştırma yöntemleriyle elde edilen bilgiler aracılığıyla karşılaştırılacaktır. Ardından, bahsi geçen iki değerlendirme yaklaşımı çeviri öğretimi kapsamında ele alınacaktır. Süreç odaklı değerlendirme yaklaşımının çeviri öğretim programında daha etkili sonuçlar vereceği düşüncesinden yola çıkarak, bu durum gerekçeleriyle ortaya konmaya

14 Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi bugra.kas@gop.edu.tr

15 Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi serap.isik@gop.edu.tr

çalışılacaktır. Son olarak, çeviri öğretim programları kapsamında süreç odaklı değerlendirme araçları ve ilerleyen zamanlarda bu konuda yapılması muhtemel çalışmalar için bazı önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme, Ürün Odaklı Değerlendirme, Süreç Odaklı Değerlendirme

Abstract

Some reasons such as the spread of international relations in the globalizing world, the development of technology, and the international dimension of commercial activities have increased the need for translation and indirectly for translators. Parallel to this situation, the idea that translation is a teachable activity has led to the opening of translation training programs. One of the important components that generates the training programs established in this context is the dimension of assessment and evaluation. The assessment and evaluation process differs in line with the type, content of the training programs and preferences of the instructors. A similar situation is observed in translation training programs. Various assessment and evaluation practices are applied in translation training programs. In this study, two types of evaluation approaches in the didactics framework will be examined within the scope of translation training. One of these two approaches is the product-oriented evaluation approach, and the other one is the process-oriented evaluation approach. Both evaluation approaches differ in terms of the instruments with which the assessment action is carried out, the practice times of the assessment process, and the evaluation methods. Within the scope of the study, initially, the product-oriented assessment approach, called as traditional assessment and evaluation approaches, which is made through various assessment instruments such as written exams, oral exams, multiple choice tests, etc. at certain times of the training process will be explained, and information about the implementation method will be given. Then, process-oriented assessment, which has recently increased the frequency of practice in all kinds of training fields, provides a more holistic assessment opportunity, spreads throughout the entire teaching process and is defined as an alternative assessment approach, will be mentioned. Similarly, detailed information about the general features and practice method of this approach will be presented. The advantages and disadvantages of both approaches based on both practice and outcomes will be compared through the information obtained through the qualitative research methods. After that, the two assessment approaches will be discussed within the scope of translation training. Based on the idea that the process-oriented assessment approach will yield more effective outcomes in the translation curriculum, this situation will be tried to be put forward with its justifications. Finally, some recommendations will be presented for process-oriented assessment instruments within the scope of translation training programs and for possible studies on this subject in the future.

Keywords: Assessment and Evaluation in Translation Training, Product-Oriented Evaluation, Process-Oriented Evaluation

SELECTED STORIES OF ÖMER SEYFEDDİN SEÇME HİKAYELER ESERİNDEKİ ÇEVİRİ KARARLARININ KAYNAK VE HEDEF METNE YANSIMALARI

THE REFLECTIONS OF TRANSLATION DECISIONS IN SELECTED STORIES OF ÖMER SEYFEDDİN SEÇME HİKAYELER ON THE SOURCE AND TARGET TEXT

Burcu YAMAN¹⁶

Öz

Yunanca bir sözcük olan ‘skopos’ amaç, hedef, niyet anlamlarına gelmektedir. Hans J. Vermeer’in 70’li yıllarda geliştirmiş olduğu skopos kuramı geniş anlamıyla bir amaç doğrultusunda çeviri yapmayı hedefler. Çift kültürlü bir uzman olarak çevirmen erek metnin üreticisidir. İşlevsel bir yaklaşım sunan bu kurama göre çeviri metnin yanı sıra çevirmen ve işverenin amacı da çeviri metinde önemli rol oynar. Bu doğrultuda bazı kararlar alınır. Bu amaç ve kararlar bazen çevirmenin sesi olarak önsöz ve son sözlerde bazen de eserin kapak bilgilerinde yer alır. Belirlenen amaç ve kararlar kaynak metin üzerinde farklılıklar yaratabilir. Hatta çeviride birden fazla amaç olmakla birlikte bir kaynak metinden birden fazla erek metin de çıkabilmektedir. Kaynak metin amacı doğrultusunda çevrilmiş midir? Bu amaçlar doğrultusunda ne gibi yöntemler uygulanmıştır? Amaca yönelik kararlar çeviri metinde farklılık yaratmış mıdır? Tüm bu soruların cevabı ise ortaya çıkan çeviri metinde saklıdır. Skopos kuramı geçmişte olduğu gibi günümüzde de birçok düşünce ve çalışmaya kaynaklık etmeye devam etmektedir. Bu çalışmada Türk hikâyeciliğinin önde gelen isimlerinden olan Ömer Seyfeddin’in hikâyelerinden oluşan Selected Stories of Ömer Seyfeddin Seçme Hikâyeler eseri skopos kuramı çerçevesinde incelenmiş ve aynı zamanda diliçi çeviri örneklerine de rastlanan eser, tanıtım, önsöz ve kapak bilgilerinde yer alan çeviri kararları doğrultusunda değerlendirilmiştir. Kaynak ve erek metin karşılaştırmalı yapılan bu değerlendirme sonucunda alınan çeviri kararlarının kaynak ve erek metne taşındığı gözlemlenmiştir. Çalışma kapsamında Ömer Seyfettin Hikâyelerinin İngilizce çevirilerine yönelik farklı örnek eserler de sunulmuştur. Kültürlerarası iletişimin daha da önem kazandığı çağımızda bir çevirmenin en önemli görevlerinden biri kültüre ait değerlerin çevirilerinin artmasına ve dolaşımına katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda yapılan ve aynı zamanda bir kuram uygulama örneği olan bu çalışmanın kültür çalışmaları alanına, çevirmen adayları ve çevirmenlere faydalı olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Skopos, Ömer Seyfeddin Seçme Hikâyeler

Abstract

Skopos is a Greek word that means ‘purpose, intention and aim. Skopos Theory developed by Hans J. Vermeer in 70’s broadly represents the aim of a translation. Translator as a bicultural language specialist is the generator of the translatum. According to this functional approach both the employer’s and the translator’s purposes (skopos) and decisions are important as much as purpose of the text. Thus through these purposes some decisions are made. These decisions can be realized in introduction, preface parts and on the cover page of the book. The decisions may create difference in the source text. Also, a text may generate multiple target texts with different scoposes. Has the text been translated through the scopos? Which strategies have been practiced through these purposes? Has any difference been emerged? All the answers of these questions are hidden in the translatum. As in the past, scopos theory continues to source to many studies and theories today. In this study the work Selected Stories of Ömer Seyfeddin Seçme Hikayeler by Ömer Seyfeddin who is one of the leaders of Turkish stories has been analysed. The work also includes the samples of intralingual translation has been evaluated in terms of introduction, preface parts and the cover pages of the book through its scopes. The result of the comparative analysis showed the reflections of the scopes. In the context of the study different samples of translations have been presented based on the principle of scopos theory. Today’s world, translators have an important duty to contribute to enhance the number of the cultural translations and their circulation. As a sample of a theory practice this study aims this duty and it has been thought it will be useful for cultural studies, the candidates of translator and translators.

Anahtar Kelimeler: Translation, Skopos, Selected Stories of Ömer Seyfeddin

ÇEVİRİ SANATI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME AN ASSESMENT ON THE ART OF TRANSLATION

Bülent OKAY¹⁷

Öz

Çeviri yapmak, kolay gözükse ama çok zor bir sanattır. Bir devlet büyüğünün konuşmasını; yazılı ya da ardıl çevirmek. Noterde bir belge çevirmek. Eski dilde yazılmış bir metni çevirmek. Bir romanı çevirmek. Bir şiiri çevirmek. Her birinin kendine özgü incelikleri ve zorlukları vardır.

Çeviri, yabancı dil bilen herkesin yapabileceği bir iş değildir. Çok sayıda özelliğin bir kişide toplanmasını gerektirir. Ana hatlarıyla bu özellikleri beş başlık altında toplamak mümkündür. Çevirmende hangi özellikler olmalıdır?

1) Ana dilini çok iyi bilmelidir.

Ana diline hâkim olmadığı takdirde, anlatmak istediklerini ifade edemez. Dinleyici ve okuyucular, konuyu anlamakta zorluk çekerler ya da hiç anlayamazlar.

2) Kendi öz kültürünü çok iyi bilmelidir. Anlatmak istediklerini anlatabilmek için, kendi öz kültüründe kullanılan sözcük ve terimleri doğru bilmelidir. Aksi takdirde, yapılan çeviride ne anlatılmak istediği anlaşılabilir.

3) Çeviri yapılacak dili çok iyi bilmelidir. Hangi dilden çeviri yapılacaksa, asıl metni okuyup, tam olarak anlayacak düzeyde yabancı dil becerisine sahip olmalıdır. Aksi takdirde, ne anlatılmak istediğini doğru olarak anlayamaz ve de aktaramaz.

4) Çeviri yapacağı dilin kültürünü çok iyi bilmelidir.

Çeviri yapılacak dilin kültürünü çok iyi bilmelidir. Anlatmak istediklerini anlatabilmek için, o ülkenin kültür özelliklerini, kullanılan sözcük ve terimleri çok iyi bilmek zorundadır. Aksi takdirde, doğru sözcük ve terimleri anlayamaz ve doğru çeviri yapamaz.

5) Bilmediği şeyleri bir uzmana danışmayı temel ilke edinmelidir.

Çevirmen bilmediklerini; uzman kişilere danışmayı bir ilke haline getirmelidir. Örneğin, çevrilecek metinde gemicilikle ilgili terimler geçiyorsa, mutlaka bu konuda bilgisi olan bir kişiye danışmalıdır. Gemini ön kısmına “pruva”, arka kısmına ise “pupa” denir. Geminin sağ tarafına “sancak”, sol tarafına ise “iskele” denir. Pervaneye “uskur”, uskurların ters dönmesiyle geminin geri geri gitmesine “tornistan” denir. Daha birçok gemicilik teriminin bilinmesi gerekmektedir. Örnekleri çoğaltabiliriz. Tıp, askerlik, tarım terimleri vb...

17 Ankara Üniversitesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Sinoloji Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi, bulentokay51@gmail.com

Konuşmamda kimseye çevirmenlik dersi vermek gibi bir amacım yok. Ama kafama takılanları da açık açık anlatmak istiyorum. Burada, çeviri hatalarından örnekler vereceğim. Elbette, çeviri hatalarından örnekler vererek bir yerlere varamayız. O kadar çok hata var ki... Konuşmamda çeviri hatalarını; gülelim, eğlenelim diye vermeyeceğim. Sorunun ciddiyetini vurgulamak için birkaç örnekle yetineceğim.

Sürücü belgeniz yoksa araç kullanamazsınız. Kullanırsanız, cezası var. Berber belgeniz yoksa berber dükkanı açamazsınız, cezası var. Kimler çeviri yapabilir? Kimler çeviri yapmalıdır? Bu sorunun cevabı yok. Herkes çeviri yapıyor. O zaman şu soruyu sormamız gerekmez mi? “Çevirmenlik Bölümleri neden var? Bu konuda düzenlemeler yapılmalı ve Çevirmenlik bölümlerinden mezun olanların hakları korunmalıdır. “Çevirmenlik Belgesi” olmayanlar çeviri yapmamalıdır.

Abstract

Translation is an art that seems easy but very difficult. The speech of a statesman; translating in writing or consecutively. Translating a document in a notary. Translating a text written in an ancient language. Translating a novel. Translating a poem. Each has its own subtleties and challenges.

Translation is not a job that anyone who knows a foreign language can do. It requires the collection of many features in one person. It is possible to summarize these features under five headings. What features should a translator have?

1) He should know his mother tongue very well.

If he does not have command of his mother tongue, he cannot express what he wants to tell. Listeners and readers have difficulty in understanding the subject or they cannot understand it at all.

2) He should know his own culture very well. In order to explain what they want to tell, they should know the words and terms used in their own culture correctly. Otherwise, it cannot be understood what is meant by the translation.

3) He must know the language to be translated very well. From which language the translation will be made, he must have foreign language skills at a level to read and fully understand the original text. Otherwise, he will not be able to understand and convey what he wants to be told correctly.

4) He should know the culture of the language he will translate very well.

He should know very well the culture of the language to be translated. In order to be able to tell what he wants to tell, he has to know the cultural characteristics of that country, the words and terms used very well. Otherwise, he cannot understand the correct words and terms and cannot translate correctly.

5) He should adopt the basic principle of consulting an expert about what he does not know.

The translator should make it a principle to consult experts about what he does not know. For example, if sailing terms are used in the text to be translated, it is absolutely necessary to consult a knowledgeable person. The front part of the ship is called the “prow” and the rear part is called the “poop”. The right side of the ship is called “starboard” and the left side is called “port”. The backwards of the ship with the reversal of the propellers is called “astern”. Many more sailing terms need to be known. We can multiply examples. Medical, military, agricultural terms etc...

In my speech, I do not intend to give translation lessons to anyone. But I would like to explain clearly what is on my mind. Here, I will give examples of translation errors. Of course, we can't get anywhere by giving examples of translation mistakes. There are so many mistakes... In my speech, I will not give out translation mistakes for laughter and fun. I will suffice with a few examples to emphasize the seriousness of the problem.

If you do not have a driver's license, you cannot drive. If you use it, there is a fine. If you do not have a barber certificate, you cannot open a barber shop, there is a fine. Who can translate? Who should translate? This question has no answer. Anyone can translate. So shouldn't we be asking this question? “Why are there Interpreting Departments? Regulations should be made in this regard and the rights of those who graduated from translation departments should be protected. Those who do not have a “Translation Certificate” should not translate.

**TIP ÇEVİRİSİNİ “ZOR” KILAN UNSURLAR İÇİN
“KOLAYLAŞTIRICI” ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
SUGGESTIONS FOR FACILITATING WHAT IS COMPLICATING
MEDICAL TRANSLATION**

Dolunay KUMLU¹⁸

Öz

Geçmişten günümüze dünyada insan sağlığının bilimsel olarak incelendiği bir alan olan tıp, Türk Dil Kurumu güncel Türkçe sözlüğünde “hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvurulan teknik ve bilimsel çalışmaların tümü” olarak tanımlanmıştır. Tıp alanında yapılan çalışmalar ve araştırmalar nesilden nesile üretilen yazılı ve sözlü metinler aracılığı ile taşınmaktadır. Bu çalışmalarla elde edilen bulgular konusunda bilgi paylaşımı yapılması ve bu bilgilerin dünya çapında yayılması için diller arası çevrilmesi gerekmektedir. Tıp metinlerinin kendine özgü dilsel özellikleri ve terminolojisi vardır ve literatürde tıp dili ve tıp terminolojisi olarak geçmektedir. Tıp dilinin temelini Latince ve Grekçeden geçen kökler, ön ekler ve son ekler ile oluşturulan tıp terimleri oluşturmaktadır. Bu terimler de alan terminolojisini oluşturmaktadır. Tıp metinleri çeviribilim alanında özel alan çevirisi veya uzmanlık alanı çevirisi konu başlığı altında incelenmektedir. Tıp metinlerinin çevirisi tarihin ilk dönemlerinden beri insanlığın en çok ihtiyaç duyduğu konulardan biri olan sağlık ve yaşam odaklı metinlerin çevirisini içerdiğinden daima önemli olmuştur. Türkiye’de de tıp dilinin geliştirilmesi için uzun yıllar süren araştırmalar yapılmıştır. Dünyanın çeşitli dillerinden dilimize aktarılacak metinler yoluyla önemli tıbbi bilgilerin paylaşımının önünü açmak için tıp çevirisinde zorluk yaratabilecek unsurlara çözümler bulunması için kurullar oluşturulup terimlerin Türkçeleştirilmesi ve çevirmenlerin tıp çevirisindeki diğer zorluklarla başa çıkabilmesi yoğun çalışmalar yapılmıştır.

Çeviri bilgi, beceri ve emek gerektiren bir süreçtir. Tıp alandaki yazılı veya sözlü metinlerin çevirisi de çevirmenler tarafından en zor çeviri türlerinden biri olarak nitelendirilir. Buna karşın çeviri piyasasında oldukça talep edilen bir alan olduğundan tıp metinlerinin çevirisinin nasıl yapıldığının bilinmesi akademik çeviri eğitimi sürecindeki öğrencilerin çeviri uygulamaları açısından önem arz eder. Bu çalışmada seçilecek örneklerle tıp çevirisinde karşılaşılan zorlukların nasıl aşılabileceği betimlenecektir. Tıp alanında uzmanlaşan çevirmenlere ve akademik çeviri eğitimi almakta olan öğrencilere tıp çevirisinde daha başarılı olabilmek için hedeflerine nasıl ulaşabilecekleri, dil edinçlerini ve yetkinliklerini nasıl

arttırabilecekleri konusunda izlemeleri gereken yollarla ilgili işlerini kolaylaştırıcı önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tıp Dili, Tıp Çevirisi, Tıp Terminolojisi.

Abstract

Medicine, which is a field in which human health is examined scientifically in the world from past to present, is defined as “all of the technical and scientific studies applied for the purpose of curing, mitigating or preventing diseases” in the current Turkish dictionary of the Turkish Language Society. Studies and research in the field of medicine are carried from generation to generation through written and oral texts. It is necessary to share information about the findings obtained from these studies and to translate this information between languages in order to disseminate it worldwide. Medical texts have unique linguistic features and terminology, which are referred to as medical language and medical terminology in the literature. The basis of the medical language is formed by the roots, prefixes and suffixes from Latin and Greek. These terms form the field terminology. Medical texts are examined under the title of specialized translation in the field of translation studies. The translation of medical texts has always been important since it includes the translation of health and life-oriented texts, which is one of the most vital issues of humanity since the first periods of history. In Turkey, many years of research have been carried out to develop the medical language. In order to pave the way for the sharing of important medical information through texts that can be transferred from various languages of the world to our language, committees were formed to find solutions to the elements that may cause difficulties in medical translation, and intensive studies were carried out for the translation of terms into Turkish and for translators to cope with other difficulties in medical translation.

Translation is a process that requires knowledge, skill and effort. Translation of written or oral texts in the medical field is also considered by translators as one of the most difficult types of translation. On the other hand, since it is a highly demanded field in the translation market, knowing how to translate medical texts is important for the translation practices of students in the academic translation education process. This study describes how the difficulties encountered in medical translation can be overcome with selected examples. Translators who are specialized in the field of medicine and students who are attending departments of translation studies will be given suggestions for reaching their goals in order to be more successful in medical translation, increasing their language skills and competencies.

Keywords: Medical Language, Medical Translation, Medical Terminology.

ANALYSIS OF REPORTING VERBS IN RESEARCH ARTICLES WRITTEN BY ENGLISH AND TURKISH WRITERS

Eda DURUK¹⁹

Abstract

The use of reporting verbs in academic discourse especially in genre-based writing is crucial not only to make the writer's own claims and ground these claims on the previously conducted research but also to adhere to the norms of the academic community the writer belongs to. The present study is a corpus-based exploratory study which investigated the use of reporting verbs written by native and non-native writers. More specifically, the study examined the frequency count of the reporting verbs and their functions by focusing on research articles (RAs) written by English and Turkish writers from the disciplines of English Language Teaching, Economics and Dentistry. The tokens of the study were gathered through the analysis of RAs selected from the leading journals in the field. The corpus of the study comprises of 120 RAs in total, 40 in each discipline, and 20 by native English authors and 20 by nonnative Turkish writers of English in each discipline. In the selection of the articles the following criteria were considered: (1) The article must have been written between 2010 and 2020, (2) All the articles must be from peer-reviewed journals published by Science Direct or Indexed in Scopus, and (3) All articles must be between 7000 and 9 000 words. The research questions sought to be answered are: (1) What are the frequencies of reporting verbs across the three contrasting disciplines? (2) What are the most frequent reporting verbs typically used across the three contrasting disciplines? The results are discussed, and some suggestions were proposed accordingly.

Key Words: Citation, Reporting Verb, Research Articles

THE COMMODIFICATION OF PRO BONO TRANSLATION: THE CASE OF “GUERRILLA TRANSLATION”

Erdem AKGÜN²⁰

Abstract

Activism means “the doctrine or practice of vigorous action or involvement as a means of achieving political or other goals, sometimes by demonstrations, protests, etc.” (Flexner, 1993, p. 20). In the light of this definition, in addition to its linguistic transfer function, translation, with embedded power dynamics, can thus be highly useful in serving remonstrant, activist aims and leading to concrete partial or total, and individual or institutional changes as demonstrated by Venuti (1998), Tymoczko (1999), and Baker (2006). However, the concepts of activism and pro bono work now need to be re-evaluated as they have gradually started to be exploited and utilized by neocapitalist corporate entities as tools through which profit is maximized under the disguise of philanthropy. This paper, hence, is based on a case study of the platform “Guerilla Translation” (GT). It is a new kind of P2P and commons-oriented translation agency. It was conceived as an innovative livelihood vehicle for activist translators, combining two compatible functions: a voluntary translation collective working for activist causes (e.g., social and economic justice, the environment, etc.) and an agency providing translation and general communication services on a paid contract basis. Departing from that, therefore, this paper seeks to answer the following questions through a case study: 1) “How is activism and pro bono work in the name of philanthropy positioned regarding a profit-driven capitalist agenda and such practice?”, and 2) “How is this positioning reflected and reproduced through translation with the specific example of “Guerilla Translation”?”. In the light of these questions, the main hypotheses are as follows: Activism and related pro bono work have begun to serve capitalist purposes in various sectors, and thus have turned into a commodity to make profit through. Hence, such pro bono work regarding translation can be considered to be evolving into a capitalist commodity in the “Guerilla Translation” platform and many similar others which facilitate exploitation of translators while performing pro bono tasks with an activist agenda. As a result, it creates a different narrative based on a mixture of public narratives - of activism and philanthropy - with the personal narratives of actors embedded in the networks of “Guerilla Translation” and “Guerilla Media Collective”.

Keywords: activist translation, pro bono translation, commodification of labor

20 Öğr. Gör., Haliç University – Lecturer / erdemakgun@halic.edu.tr; Haliç University-Sütluçe Campus Boğaziçi University – PhD Candidate / erdemakgun06@gmail.com

EFL TEACHERS' ATTITUDE TOWARDS WEB 2.0 TOOLS: A MIXED-METHODS STUDY

Esra AYTEN²¹

Abstract

Web 2.0 tools refer to sites that permit clients to cooperate and work together with one another in a web-based media exchange as designers of client created content in a virtual local area, as opposed to sites where individuals are restricted to the uninvolved review of substance. In foreign language learning, the use of Web 2.0 applications expands learning outside the classroom and allows learners to develop at their own pace. Stressing a participatory culture, Web 2.0 advances energize and empower educators and students to share thoughts and work together creatively. Computer-Mediated Communication tools allow learners to communicate with thousands of language users from all over the world, whether native or non-native speakers, without regard to time or distance, hence accelerating the language learning process. They likewise power instructors to reconsider the manner in which we educate and learn and to change our schooling rehearses so we can uphold more dynamic and significant discovering that includes “figuring out how to be” just as “finding out about.” From pronunciation to vocabulary, web 2.0 tools can be integrated into the classroom. They can be utilized in a wide range of situations and for a wide range of purposes. It is up to the teachers' inventiveness as well as their instructional objectives. This paper aims to identify what English language teachers in Ankara/Turkey think and know about Web 2.0 tools. This study is a mixed study which quantitative data is collected by a questionnaire whereas the qualitative data is collected through an interview. The members of the questionnaire examination are 75 EFL educators from various school types and the interview has applied to six teachers. The participants have been randomly chosen. Through showing what EFL teachers' think and know about the usage of Web 2.0 tools in the classroom, this research highlights the importance of the Web 2.0 technology that every teacher needs to take into consideration.

Key words: Web 2.0 technology, teachers, classroom environment

TÜRKİYE’DE MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK BÖLÜMLERİNDE VERİLEN “ÇEVİRMENLER İÇİN TÜRKÇE” DERSİNE BİR MÜFREDAT ÖNERİSİ A CURRICULUM PROPOSAL FOR THE “TURKISH FOR TRANSLATORS” COURSE IN TRANSLATION AND INTERPRETATION DEPARTMENTS IN TURKEY

Evren BARUT²²

Öz

Son yıllarda Türkiye’de lisans düzeyinde çeviribilim eğitimi veren bölüm sayısı giderek artmaktadır. Bu bölümlerde farklı dillerde eğitim verilse de, bölümlerin ortak özelliklerinden birisi öğrencilere verilen Türk dili eğitimin çeviri odaklı bir yaklaşımla ele alınmasıdır. Bu nedenle, Türkiye’deki mütercim ve tercümanlık bölümlerinin birçoğunda “Çevirmenler için Türkçe” dersi yer almaktadır. “Çevirmenler için Türkçe” dersi ile çeviri perspektifinden Türkçe dil bilgisi ve anlam bilgisine yönelik farkındalığını arttırmak, çeviri becerilerini geliştirmek gibi hedefler ortaya konulmaktadır. Aynı zamanda, çeşitli dillerden Türkçeye veya Türkçeden farklı dillere çeviri yaparken kaynak ve hedef metin arasındaki mesajı doğru aktarmak için gereken çeviri yöntem ve stratejileri de bu derste uygulamalı olarak ele alınmaktadır. “Çevirmenler için Türkçe” dersinin misyonu çeviri sürecinde Türkçeyi doğru anlamak ve anlamlandırmak, böylece yazılı ve sözlü çeviri sırasında Türkçe odaklı mesajın doğru aktarılmasını sağlamaktır. Türkiye’deki mütercim ve tercümanlık bölümlerinden bazıları incelendiğinde bu dersin farklı müfredat içerik ve süreleriyle sunulduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışma “Çevirmenler için Türkçe” dersi bağlamında bir müfredat taslağı sunmayı amaçlamaktadır. Önerilen müfredatla çevirmen adayı öğrencilerin Türk dili ekseni çevirilerde becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir. Bu çalışma kapsamında yapılan “Çevirmenler için Türkçe” dersi müfredat önerisinde İngilizce-Türkçe dil çiftinden yola çıkarak bir modelleme yapılmıştır. Bu modelin farklı dillere uyarlanması mümkündür. Çalışma kapsamında önerilen müfredatta çeviri süreçlerinde Türkçeyi etkili kullanma, koruma, düzeltme ve düzenleme misyonunun yanı sıra Türkçeye ilişkin dil ve kültüre özgü temel özelliklerin de öğrencilere aktarılması amaçlanmaktadır. Bunun için; Türkçenin tarihi arka planı, diğer dillerle etkileşimi, Türk dilinde kültürün izleri gibi belli başlı konuların da müfredata dahil edilmesi öngörülmektedir. Aynı zamanda, “Çevirmenler için Türkçe” müfredat önerisinde öğrencilerin, Vinay ve Darbelnet (1995) tarafından ortaya atılan doğrudan ve dolaylı çeviri yöntemleri çerçevesinde pratikler yapması sağlanacaktır. Böylece, öğrenciler teorik olarak gördükleri çeviri yöntem ve stratejilerini, Türkçeden veya Türkçeye yapacakları uygulamalı çeviri pratiğiyle deneyimleme fırsatı bulacaklardır. Bu çalışma kapsamında önerilen

müfredat modeli, “Çevirmenler için Türkçe” dersinin akademik bir yılda bir veya iki döneme yayılması hakkında görüş ve öneriler de içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, çeviri eğitimi, çevirmenler için Türkçe, uygulamalı çeviri

Abstract

In recent years, the number of departments providing undergraduate translation studies in Turkey has been increasing. However, the education is given in different languages in these departments, one of the common features of the departments is that the Turkish language training given to the students, is handled with a translation-oriented approach. Therefore, most of the translation and interpreting departments in Turkey offer a “Turkish for Translators” course. With the “Turkish for Translators” course, objectives such as raising awareness of Turkish grammar and semantics from a translation perspective and improving translation skills are set forth. Meanwhile, the translation methods and strategies required to convey the message between source and target text when translating from various languages to Turkish, and vice versa, are also discussed in practice in this course. The mission of the “Turkish for Translators” course is to understand and interpret Turkish correctly in the translation process, thus ensuring the correct transmission of Turkish-focused message during written and oral translation. When some of the translation and interpreting departments in Turkey are examined, it is observed that this course is offered with different curriculum contents and periods. This study aims to present a curriculum outline for “Turkish for Translators” course. According to the proposed curriculum, it is aimed to improve the skills of translator candidate students in Turkish language-oriented translations. In the curriculum proposal of “Turkish for Translators” course made as part of this study, a model was prepared based on English-Turkish language pair. It is also possible to adapt this model to different languages. In terms of the curriculum proposed within this study, it is aimed to convey to the students the basic features of language and culture related to Turkish, as well as the mission of using Turkish effectively, protecting, correcting, and editing it in the translation processes. For this; it is envisaged that certain subjects such as historical background of Turkish, its interaction with other languages, and the traces of culture in the Turkish language will be included in the curriculum. Moreover, in the curriculum proposal for “Turkish for Translators”, students will be provided to practice within the framework of direct and oblique translation procedures put forward by Vinay and Darbelnet (1995). Thus, students will have the opportunity to experience the translation methods and strategies they learned theoretically, through applied translation practice from or to Turkish. The curriculum model proposed within the scope of this study also includes opinions and suggestions about the extension of the “Turkish for Translators” course to one or two semesters in an academic year.

Keywords: Translation studies, translation training, Turkish for translators, applied translation

EFL TEACHERS' SELF-PERCEPTIONS ABOUT TEACHING ENGLISH PROVERBS IN EFL CLASSES: AN INTERCULTURAL STUDY

Fatma KİMSESİZ²³

Abstract

In their general sense, proverbs are literary expressions regarded as a rich heritage of collective thinking, experience, and value system of a society; handed down from generation to generation thanks to their fixed and memorable form. Bearing metaphoric and figurative meaning, they also reflect the cultural traditions, beliefs, and values of a community containing wisdom, truth, and morals in their underlying nucleus. When learning a foreign language, learning proverbs appears as a cultural tie attached to connect the target and the source culture. They also refer to literary studies by their nature allowing to be compared if there is any equivalency between two languages in form and meaning. Hence, teaching proverbs has been studied in English as a Foreign Language (EFL) courses for language teaching and intercultural studies. Relatedly, this present study aims to report non-native EFL teachers' self-perceptions about teaching English proverbs and the frequency of involving English proverbs for intercultural reasons in EFL courses. For this purpose, 65 English teachers were targeted for the data collection. The participants were asked to respond to a 6 point likert-scale pattern of two questionnaires through an online form. The findings of the study were analysed for quantitative data analysis via a statistical package programme suitable for the studies in social sciences. The results of the research revealed that teachers were in favor of teaching English proverbs in EFL classes for building cultural relations between the target culture (English) and the source culture (Turkish). The participants also reported that teaching proverbs was effective in improving learners' language skills, grammar and vocabulary learning in English. In line with the core findings of this current study, implications are discussed for language teaching and teaching proverbs for intercultural reasons. Further studies in similar context are needed to be conducted for the generalizability of the results.

Key words: English proverbs; intercultural relationship; teaching English

**KÜRESEL TÜKETİM ÇAĞINDA KARŞILAŞTIRMALI
EDEBİYAT VE DÜNYA EDEBİYATI İLİŞKİSİ**
**COMPARATIVE LITERATURE AND WORLD LITERATURE
RELATIONSHIP IN THE AGE OF GLOBAL CONSUMPTION**

Fatoş Işıl BRITTEN²⁴

Öz

Karşılaştırmalı edebiyat deyince öncelikle akıllara millî edebiyatların belirli eserler üzerinden benzerlik ve farklılıklar bağlamında karşılaştırılması gelir. Ancak, ivmesi giderek artan bir şekilde küreselleşen günümüz dünyasında karşılaştırmalı edebiyat ulus devlet anlayışının yansıması olan millî edebiyat temelli karşılaştırmalarının yanı sıra karşılaştırmalı dünya edebiyatı çalışmalarını da içine almaktadır. Dünya edebiyatı sınırları giderek artan şekilde muğlaklaşmış küresel dünyada edebiyata daha bütüncül ve kapsayıcı bakmayı hedefler. Değişen paradigmalardan sonra disiplin, Dünya edebiyatının, millî edebiyatların toplamını çalışmaktan ziyade kendi kültürünün sınırlarından çıkabilmiş ve dünyada dolaşımda olan eserleri içerdiğine vurgu yapar. Diğer bir deyişle Dünya edebiyatı kültürel olarak değil eylemsel olarak tanımlanır. Giderek karmaşıklaşan küresel ilişkiler ağında edebi eserlerin trafiği karşılaştırmalı edebiyatın çalışma alanına girmektedir. Hümanizm çağında şekillenen ve geçmişte evrensellik, kardeşlik ve benzerlik gibi kavramları ön plana koyan karşılaştırmalı edebiyat küreselleşmiş dünyada artık marjinal kültürlerin ve farklılıkların altının çizer çünkü küresel dünyada benzerlik, görece az gelişmiş ülkelerin, ekonomik ve siyasi olarak güçlü devletlerin hegemonyasına girmesi anlamına gelebilmektedir. Bu nedenle farklılıklara vurgu yapmak kültürlerin kendi kimliklerini korumalarına yardımcı olur. Böylelikle, karşılaştırmalı edebiyat dünya edebiyatını asimetrik güç ilişkileri bağlamında da incelemektedir.

Küreselleşen dünyada artan uluslararası ticari ilişkiler ve tüketimcilik dünya edebiyatına da yansımıştır. Piyasa odaklı bir anlayış çerçevesinde edebî eserler artık edebi ürünler olarak ele alınmakta ve edebiyat piyasası üzerinde de durulmaktadır. Dolayısıyla, küresel dünyada karşılaştırmalı edebiyat piyasa ekonomisinden etkilenmiş ve aynı zamanda politikleşmiştir. Alanda eserlerin edebî özellikleri kapsamında yakından incelenmesi hala söz konusu olsa da küresel çağda bu eserler arasındaki ilişki ve farklı edebî sistemlere akış gibi konular özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık gibi Anglosakson ülkelerin akademilerinde oldukça popülerdir. Ülkemizde özellikle 2000 yılından sonra gelişmeye başlayan karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarında küreselleşme ve Dünya edebiyatı ilişkisine daha çok yer verilmesi değişen paradigmalara uyum sağlamak açısından önemli olabilir Aynı zamanda, Türk edebiyatının küresel dünyadaki konumunun

24 Ar. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi, fisilcihan@trakya.edu.tr

karşılaştırmalı edebiyat çerçevesinde çalışılması edebiyatımıza yeni bir açıdan bakmamızı da sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Edebiyat, Dünya Edebiyatı, Küreselleşme

Abstract

When contemplating comparative literature, the first thing that comes to mind is the comparison of national literatures in terms of similarities and differences between certain works. However, in today's world, the momentum of which is increasingly global, the study of comparative literature includes comparisons of national literatures which are the reflection of a nation-state mentality as well as comparative world literature studies. World literature aims to have a more holistic and inclusive approach to literature, in a global world, the borders of which have been increasingly blurred. Following a paradigm shift, the discipline emphasizes that world literature embraces works that have managed to go beyond the boundaries of their own culture and are circulating in the world, rather than studying the sum of national literatures. In other words, world literature is defined not as mass but as action. In the increasingly complex global network of relations, the traffic of literary works enters the field of study of comparative literature. Comparative literature, which was shaped in the era of humanism and had put concepts such as universality, brotherhood and similarity at the forefront in the past, now underlines marginal cultures and differences in the globalized world because similarity in the global world may mean relatively underdeveloped countries being subsumed within the hegemony of states that are economically and politically powerful. Therefore, emphasizing differences helps cultures maintain their own identity. In this way, comparative literature also examines world literature in the context of asymmetrical power relations.

Increasing international trade relations in the globalizing world and consumerism have also been reflected in world literature. Within the framework of a market-oriented understanding, literary works are now considered as literary products and the literature market is also emphasized. Thus, in the global world, comparative literature has been influenced by the market economy and has also become politicized. Although there is still a close examination of the works within the scope of their literary characteristics in the field, subjects such as the relationship between these works and the flow of different literary systems in the global age are very popular, especially in the academies of Anglo-Saxon countries such as the United States and the United Kingdom. The greater emphasis on the relationship between globalization and world literature may be important in terms of adapting to the changing paradigms in our country in which the study of comparative literature started to develop, especially after 2000. At the same time, studying the position of Turkish literature in the global world within the framework of comparative literature will enable us to look at our literature from a new perspective.

Keywords: Comparative Literature, World Literature, Globalization

TRANSLATION OF CULTURE-SPECIFIC REFERENCES IN THE TURKISH TRANSLATION OF SHAKESPEARE'S MACBETH

Feride SÜMBÜL²⁵

Abstract

Drama is a literary genre that mirrors the people and society and transfers the human nature and life to the reader or the audience within its own socio-cultural structure. Each play takes on a new reality in the time and culture of the staging, and each performance brings a new interpretation to the play. Similarly, each translation adds a new meaning to the source text. In other words, the translated theatrical text transcends the boundaries of its language and culture and finds a new interpretation. Thus, translation of drama takes place as a transfer from one culture to another as a cross cultural communication. In this context, translating culture specific references play a key role in terms of reflecting cultural aspects of a target society. This study aims to explore the use of Venuti's translation principles of domestication and foreignization in the transfer of culture specific references in the Turkish translation of Shakespeare's Macbeth. To collect data for this study, Shakespeare's Macbeth is to be compared with its Turkish version, translated by Ozdemir Nutku, concerning the transference of culture specific references such as religious, cultural, and mythological, which have no equivalency in the target language.

Key Words: Drama, translation studies, theatrical texts, culture-specific references, Macbeth,

YE XIAN: ÇİN EDEBİYATINDA KÜLKEDİSİ ÖRNEĞİ VE DİĞER EDEBİ ÖRNEKLERİ ÜZERİNE BİR KARŞILAŞTIRMA YE XIAN: CINDRELLA IN CHINESE LITERATURE AND A COMPARISON BETWEEN OTHER LITERARY VARIANTS

Feyza GÖREZ²⁶

Öz

Külkedisi masalı edebiyat tarihinde yer edinmiş uluslararası bir eserdir. Gerek sözlü gerekse yazılı edebiyatta birçok farklı versiyonları bulunan Külkedisi masalının en eski örneklerinden birisi Çin klasiklerinde yer almaktadır. 9. yüzyılda Duan Chengshi (段成式) tarafından yazılan Youyang Zazu (酉阳杂俎) adlı eser içerik bakımından oldukça zengindir. Çinlilere ve yabancı halklara ait birçok efsaneyi, doğa olaylarını, halk hikayelerini, şifalı bitkilere dair bilgileri barındıran eserin 21. bölümünde Ye Xian masalı yer almaktadır. Yazılı edebiyata aktarılan bu masalın M.Ö. 3. yüzyıla dayanan sözlü eser olduğu düşünülmektedir.

Erken dönem Çin kültürüne dair izler de taşıyan bu masal batıdaki diğer versiyonları ile oldukça benzerlik gösterir. Genç yaşta ölen kabile reisinin kızı olan Ye Xian babası ölünce üvey annesi ve üvey kız kardeşleri ile yaşamak zorunda kalır. Balık kemiğinden oluşan camdan ayakkabısı ve kıyafetleri ile kralın verdiği ziyafete katılır. Buradan kaçarken ayakkabısının tekini düşüren Ye Xian eve döner, üvey annesi ve kız kardeşlerinin eziyetlerine maruz kalmaya devam eder. Ayakkabının sahibini arayan kral ise sonunda Ye Xian’i bulur ve sarayına götürür. Üvey anne ve kız kardeşler de ölümle cezalandırılır.

Bu çalışmanın konusu, Youyang Zazu yer alan Külkedisi masalı örneği Ye Xian masalının analizi ve Sindirella masalı olarak bilinen batı varyantları Grimm Kardeşler’in “Aschenputtel” ve Charles Perrault’un “Cendrillon ou la petite pantoufle de verre” masalları ile karşılaştırılmasıdır. Karşılaştırmalı edebiyat yöntemi ile ele alınacak bu çalışmada, masalın farklı varyantlarının benzer ve farklı kültürel kodları ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ye Xian, Külkedisi, Sindirella

Abstract

Cindrella is one of the most well-known fairy tales in the history of literature. One of the oldest versions of Cindrella can be traced back to the Chinese classics. Youyang Zazu (酉阳杂俎), which was written by Duan Chengshi (段成式) in 9th century is very rich in contents. It contains legends of Chinese and foreign people, natural events, folk stories and herbs. In Chapter 21, there is the tale of Ye Xian. It is thought to be an oral story from 3rd century BC, which was later transformed into printed literature.

This tale, which shows traces of early Chinese culture, shows great similarities with the western variants. Ye Xian, who is the daughter of a tribal chief that died at a young age, was forced to live with her step-mother and her step-sisters. She attends the feast held by the king, wearing her glass shoes made of fish bones. She drops one of her shoes while running away from the feast, returning home to continue her suffering at the hands of her step-mother and her step-daughters. The king who looks for the owner of the shoe, finally finds ye Xian and brings her to his palace. Step-mother and the step-sisters are punished with death penalty.

This study compares the tale of Ye Xian in Youyang Zazu and the western variants of Cindrella, which are the Grimm Brothers' Aschenputtel and Charles Perrault's "Cendrillon ou petite pantoufle de verre". This study will follow comparative literature methodology in order to determine similar and different cultural codes in different variants of the tale.

Keywords: Ye Xian, Cindrella, Duan Chengshi, Youyang Zazu

AN ANALYSIS OF AMBIGUOUS WORDS TRANSLATED BY TRANSLATION TRAINEES AS LATE BILINGUALS

Filiz MERGEN²⁷

Nihal YETKİN KARAKOÇ²⁸

Abstract

Ambiguity has long attracted the attention of researchers from many disciplines. It has been already established in the literature that ambiguity poses many and varied difficulties in lexical processing in monolingual language production and comprehension. This difficulty becomes much more evident in the case of bilingualism in which language proficiency plays an important role. More specifically, late bilinguals have greater disadvantages in language processing due to relatively lower proficiency in one language. Despite the abundance of studies on the ambiguity effects in language processing, psycholinguistic research is limited on its specific effects on the translation process. With the aim of providing a perspective from translation, this psycholinguistic study investigated ambiguity in the translation performance of late bilinguals from English (L2) into Turkish (L1). Our study is the first to date that specifically focuses on the differences between polysemy and homonymy in an oral translation task performed from English into Turkish. We employed an oral translation task in which the volunteering participants (N= 51) translated 30 ambiguous words, (polysemes and homonyms) taking into account contextualized meaning. First, we investigated whether word frequency has any effect on the participants' translation accuracy. We found no significant difference between high and low frequency words, which may be attributable to the proficiency of the participants, and the facilitating role of sentential context. Secondly, we aimed to explore whether the nature of the ambiguous words (i.e. their being polysemous and homonymous) made any difference to the participants' translation performance. The results showed that polysemous words were translated with greater accuracy than homonymous words, in line with the data in the literature regarding the differences in the representation and processing of polysemy and homonymy. Future studies may shed light on the possible effects of translation direction, and whether frequency and the nature of ambiguous words influence the translation speed.

Keywords: Ambiguity, translation, psycholinguistics

27 Assist.Prof., Vocational School, Department of Applied English Translation, İzmir University of Economics, filiz.mergen@ieu.edu.tr

28 Assoc.Prof. Arts and Sciences Faculty, Department of English Translation and Interpreting, nihai.yetkin@ieu.edu.tr

SANKICHI TÖGE VE ŞİİRLERİ SANKICHI TÖGE AND HIS POEMS

Filiz YILMAZ²⁹

Öz

2. Dünya Savaşı, Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombalarının atılmasının ardından son bulmuştur. Savaş son bulsa bile, atom bombalarının yarattığı korkunç trajedi, etkisini uzun yıllar devam ettirmiştir. Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombaları atıldığı sırada bu şehirlerde yaşayan ve savaşın korkunçluğunu tecrübe eden bazı edebiyatçılar, eserlerinde bu tecrübelerini ele almışlardır. Atom bombasını tecrübe eden şair ve yazarların, atom bombası tecrübeleri ile ilgili yazdıkları eserler “Atom Bombası Edebiyatı” olarak anılmaya başlanmıştır. Atom bombası ile ilgili şiirler yazan şairlere ise “atom bombası şairi” denmektedir. Atom bombasını tecrübe ederek bununla ilgili eserler veren şairler, Japon edebiyatı tarihi için oldukça önem arz etmektedir. Onlar, dünyada Japonya'dan başka hiçbir yerde yaşanmamış olan bir trajediyi bizzat tecrübe etmiş, Hiroşima ve Nagasaki'de yaşananları eserleri aracılığıyla dünyaya duyurmaya çalışmışlardır. Kısa ömrüne çok sayıda nitelikli şiir sığdırmış olan Sankichi Tōge ise, bu edebiyatın önemli temsilcilerindendir. Atom bombası şairi olarak tanınan Sankichi Tōge, atom bombasını tecrübe etmeden önce de şiirler yazmıştır. Bu şiirler çoğunlukla şairin iç dünyasını yansıtan lirik şiirlerdir. Sankichi Tōge Hiroşima'da atom bombasını tecrübe ettikten sonra, şiirlerinde ele aldığı temalar evrilerek yaşadığı bu tecrübeye odaklanmıştır. Şair kimliğinin yanı sıra aynı zamanda bir aktivist olan Sankichi Tōge, şiirlerini yazarken bir yandan da nükleer silahların bırakılması ve tüm dünyada barışın sağlanması için mücadele etmiştir. Bu çalışmanın amacı, Japon şair Sankichi Tōge'nin şiirlerinin Atom Bombası Edebiyatı içindeki konumunu tespit etmektir. Bu sebeple çalışmada, Atom Bombası Edebiyatı tarihi üzerinde de durulmuştur. Ayrıca, Sankichi Tōge'nin atom bombasını tecrübe etmeden önce yazdığı şiirler de çalışmaya dâhil edilerek şairin şiir çizgisi takip edilmeye çalışılmıştır. Bunun için, şairin tüm eserlerinin yer aldığı 2 ciltten oluşan şiir antolojisi incelenmiştir. Çalışmada, şairin yaşamında tecrübe ettiği önemli evreler ile bu evrelerin onun şiirine olan etkileri de incelenerek açıklanmıştır. Sankichi Tōge'nin eserleri incelendiğinde “barış” ve “sevgi” sözcüklerinin, şairin atom bombasını tecrübe ettikten sonra yazdığı şiirlerini özetler nitelikte olduğu görülmüştür. Bu çalışmada, Sankichi Tōge'nin kendine özgü şiirinin analizi için arka plan araştırması yapılmış, kişisel ve sosyal yaşamının şiirini beslediği ve etkilediği gözlemlenmiştir. Türkiye'de Atom Bombası Edebiyatı ve Sankichi Tōge

şiiirlerini ele alan araştırmaların kısıtlı olması sebebiyle bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Japon edebiyatı, Japon şiiiri, Sankichi Tōge, atom bombası edebiyatı

Abstract

The atomic bombings of Hiroshima and Nagasaki ended World War II. However, even if the war ended, the terrible effects of atomic bombs continued for many years. At the time of the atomic bombings of Hiroshima and Nagasaki, some literary figures who experienced this tragedy in these cities mentioned their own experiences in their works. The works written by poets and writers who experienced the atomic bomb about their experiences are called “Atomic Bomb Literature”. Poets who wrote poems about the atomic bomb are also called “atomic bomb poets”. Poets who experienced the atomic bomb and wrote works about it are very important for the history of Japanese literature. Because they personally experienced a tragedy that had not been experienced anywhere else in the world but Japan, and they tried to announce what happened in Hiroshima and Nagasaki to the world through their works. Sankichi Tōge, who wrote many qualified poems in his short life, is one of the important representatives of this literature. Known as a poet of the atomic bomb, Sankichi Tōge wrote poems before he experienced the atomic bomb. These poems are mostly lyric poems reflecting his inner world. After Tōge experienced the atomic bomb in Hiroshima, the themes he dealt with in his poems also evolved and focused on this experience. In addition to his identity as a poet, Sankichi Tōge, who is also known as an activist, worked for the prohibition of nuclear weapons and fought for world peace. The aim of this study is to determine the position of Japanese poet Sankichi Tōge in the works of Atomic Bomb Literature. For this reason, the study also focuses on the history of Atomic Bomb Literature. In addition, the poems that Sankichi Tōge wrote before he experienced the atomic bomb were also included in the study, and the poetic style of his poems was tried to be followed. For this purpose, an anthology of poetry consisting of 2 volumes, which includes all the works of Sankichi Tōge, has been examined. In the study, the important phases that Sankichi Tōge experienced in his life and the effects of these phases on his poems were also examined and explained. When the poems of Sankichi Tōge are examined, it is seen that the words “peace” and “love” summarize the poems that Sankichi wrote after he experienced the atomic bomb. Background research was conducted for the analysis of the poems of Sankichi Tōge, and it was seen that his poems was influenced by his personal and social life. It is thought that this study will contribute to the field due to the limited number of studies in Turkey dealing with Atomic Bomb Literature and the works of Sankichi Tōge.

Keywords: Japanese literature, Japanese poem, Sankichi Tōge, atomic bomb literature

ÇİN EDEBİYATINA PSİKANALİTİK BİR BAKIŞ: YU DAFU'NUN BATIŞ ADLI ESERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Gizem KARAĞAÇ³⁰

Öz

Bu çalışmada edebiyat ve psikanaliz ilişkisinden hareketle, söz konusu iki disiplinin Çin edebiyatındaki yeri incelenmeye çalışılmıştır. Psikanalitik edebiyat kuramlarına göre yazarların metinlerde bilinçli ifadelerinin yanı sıra bilinçdışlarında bastırdıklarının da izi sürülebilir. Bu nedenle otobiyografik unsurlar içerdiğinden ve Freudyen psikanaliz doğrultusunda incelenmeye uygun olduğundan, Yu Dafu'nun Batış adlı eseri bu çalışmanın malzemesini oluşturur.

Çalışmada Sigmund Freud kavramlarının tercih edilmesinin bir diğer sebebi ise, Freud'un insanın kişilik gelişimini açıklamaya çalışırken aynı zamanda yazarların veya sanatçıların eserlerini yaratırken kurguladığı karakterler ile bağlantısını çözmeye çalışmasıdır. Çünkü Freud'a göre yazarlar tıpkı çocuklar gibi kendilerine ait kurmaca dünyalar yaratır fakat bu dünyaların içinde kendi yaşamlarından, kişilik yapılarından hatta toplumun sosyolojik durumundan dahi izler bulmak mümkündür. Freud'a göre yirminci yüzyılda yetişkinler, istek ve arzularını çoğu zaman bastırmak durumunda kalmış, bu durum ise pek çok olgunun bilinçdışında bastırılmasına sebep olmuştur. Ancak Freud'a göre yazarların kurmaca metinleri işte bu bastırılmış arzu ve isteklerden oluşur. Dolayısıyla her edebi eser, yaratıcısının zihninden pek çok iz taşıyarak, edebiyat çalışmaları içerisinde analize tabi tutulması gereken önemli noktalara işaret etmektedir.

Bu çalışmada, psikanalitik edebiyat kuramları çerçevesinde, yazarın hem bireysel hem kurgusal dünyası, yaşadığı sosyal çevre, metnin psikolojik temelleri, ego, id ve süperego çatışmaları araştırılarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Yu Dafu'nun Batış adlı eserinde ana karakter olan isimsiz gencin, yazarın bireysel yaşamından derin izler taşımakta olduğu tespit edilmiştir. Bu hususta, yazarların kurgusal karakterlerini yaratırken bireysel psikolojilerinden ayrı tutulamayacağı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çin Edebiyatı, Yu Dafu, Batış, Psikanaliz

Abstract

In this study, starting from the relationship between literature and psychoanalysis, the place of these two disciplines in Chinese literature has been tried to be examined. According to psychoanalytic literary theories, it can be traced that writers are suppressed in their unconscious as well as their conscious expressions in the texts. For this reason, Yu Dafu's *Sinking* is the material of this study, as it contains autobiographical elements and is suitable for analysis in the direction of Freudian psychoanalysis.

Another reason why Sigmund Freud's concepts are preferred in the study is that while trying to explain the personality development of human beings, Freud tries to solve the connection with the characters that writers or artists construct while creating their works. Therefore, according to Freud, writers create their fictional worlds just like children, but it is possible to find traces of their own lives, personality structures, and even the sociological situation of society in these worlds. According to Freud, in the twentieth century, adults often had to suppress their wishes and desires, which led to the unconscious suppression of many phenomena. However, according to Freud, the fictional texts of the authors consist of these repressed desires and wishes. Therefore, every literary work carries many traces from the mind of its creator and points to important points that should be analyzed within literary studies.

In this study, within the framework of psychoanalytic literary theories, the author's personal and fictional world, the social environment he lives in, the psychological foundations of the text, ego, id, and superego conflicts have been investigated and tried to be revealed. It has been determined that the nameless youth, who is the main character in Yu Dafu's work called *The Sink*, has deep traces of the author's individual life. In this regard, it has been seen that the authors cannot be separated from their psychology while creating their fictional characters.

Key Words: Chinese Literature, Yu Dafu, *Sinking*, Psychoanalysis

TRANSLATOR'S VOICE IN SUBTITLES: A CASE STUDY ON THE AMERICAN SİTCOM FRIENDS

Gizem KOMUT³¹

Abstract

Voice in translation, textual visibility of the translator, is a phenomenon showing the intervention of translator as an agent into the production process of a target text. Translator's voice has mostly been problematized within the frame of literary translation. However, it is a rather narrow frame, when the fact that translation is not only refers to the interlingual translation of literary works is taken into consideration. In this regard, this paper aims to be a contributive effort to extent the scope of the voice theory in translation studies by problematizing translator's voice in subtitle translation of the popular sitcom series Friends. It intends to uncover how and in which cases the subtitle translators' voice can be detected and what the reasons leading us to hear the translators' voice in subtitles are. For this particular comedy series, it is claimed that translational challenges of humor and culture-specificity is the main reason behind the textual visibility of the translator. In order to test this initial claim and to answer the above-mentioned research questions, a comprehensive textual analysis on the first season of the series has been conducted and the representative examples has been discussed and categorized within the light of Theo Hermans' taxonomy for the cases where the translator's discursive presence is textually traceable. This paper aims to contribute to translation studies field by combining humor and translator's voice, and to provide a better understanding on the translator's discursive presence in the text with different medium by analysing subtitle translation within the frame of translator's voice.

Key Words: Translator's voice, fan-subbing, subtitle translation, humor translation.

31 Sworn Translator, DEU Graduate School of Social Sciences, Translation and Interpreting, Gizemkmt@gmail.com

**ÇİN'Lİ DÜŞÜNÜR ZHUANGZİ'NİN DİL GÖRÜŞÜ ÜZERİNE: DİLİN
ÖTESİNE GEÇEREK YARATICI DOĞAYA DÖNMEK**
**THE LANGUAGE VIEW OF CHINESE THINKER ZHUANGZI:
TRANSCENDING LANGUAGE AND RETURNING TO CREATIVE NATURE**

Gonca ÜNAL CHİANG³²

Öz

İnsanlık için en önemli iletişim aracı olan dilin ortaya çıkışı, uygarlığın da en önemli atılımlarından biridir. Dilin insan hayatına girişi ile birlikte insan düşünceleri derinleşmeye başlamış, düşünce mantık ile birleşmiş ve fikirler hafızada daha kolay ve doğru sıralamayla yer edinir olmuştur. Felsefenin, estetiğin ve edebiyatın gelişmesiyle birlikte, insanlar dilin yazılı metinlerin oluşturulmasındaki etkili rolünü daha iyi idrak etmiş, böylece düşünceler ve iletişim içeriği kayıt altına alınarak nesillerce aktarılabilmektedir.

Antik Çin'de ortaya çıkan düşünürler arasında dili etkin kullanarak felsefi görüşünü ilginç anekdotlar aracılığıyla aktaran ilk düşünür Zhuangzi'dir. Daoist düşüncenin en önemli temsilcilerinden olan Zhuangzi, danışanlarıyla girdiği diyalogları içeren ve kendi adını taşıyan kitabı Zhuangzi'da; insanın evren ve varlığı tanıması, anlamlandırması ve ifade etmesi sürecini konu alan ontolojik ve epistemolojik görüşlerini de dilin kullanımı bağlamında dile getirmektedir.

Zhuangzi, dile giden yol ile insan doğasına giden yolu birbirine zıt tasavvur eder; ideal insanı kendi yaratıcısı olan doğayla özdeşleştirdiği için de, dili anlama ulaşmada bir tür sınırlandırma olarak tanımlar ve dile bir çeşit olumsuzlama yöntemi ile yaklaşır. Ancak burada Zhuangzi'nin temel eleştirisi dile değil, dilin yanlış kullanımınıdır. Zhuangzi'da dil, anlama ulaşmada kullanılan önemli bir araçtır ama asla anlamın kendisi değildir.

İnsanlar dilden anlam çıkartırken, anlamın dilden doğduğu gibi yanlış bir hisse kapılırlar. Bu noktada, dil araç değil amaç olarak algılanır; gerçek anlama ulaştığını sanan insan farkında olmadan dilin güdümüne girer, asıl amacının tam aksine, gerçek anlamın çok uzağında bir noktaya düşer. Bu sebeple Zhuangzi, evren ve varlığın yaratıcısı olan doğanın özüne dil aracılığıyla ulaşamayacağını altını çizmektedir. Yaratıcı doğanın gerçek bilgisine sahip olmanın yöntemi; dili bir araç olarak kullandıktan sonra, dilin ötesine geçerek gerçek anlama ulaşmak olmalıdır. Zhuangzi düşüncesinde gerçek anlama ulaşmak, varlığın doğasına yani ideal insanın özüne yapılan bir tür “geri dönüş” olarak da ifade edilmektedir.

Zhuangzi'nin iki bin yıldan uzun bir süre önce üretmiş olduğu bu anlayışın, modern Batı'da dil felsefesinin bazı teorileriyle örtüştüğü görülebilmektedir. Bu

noktadan hareketle Zhuangzi'nin Çin'de dil felsefesinin özgün yaratıcısı ve dünyada da önemli bir öncüsü olduğunu söylemek hatalı olmayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zhuangzi, dil felsefesi, yaratıcı doğa.

Abstract

The appearance of language, which is the most important communication tool for humanity, is one of the most important developments of civilization. With the introduction of language into human life, human thoughts began to deepen, thought combined with logic and ideas became easily and more accurately gain place in memory. With the development of philosophy, aesthetics and literature, people have better understood the effective role of language in the creation of written texts, so that thoughts and communication content can be recorded and transferred to generations.

Among the thinkers who emerged in ancient China, Zhuangzi was the first thinker to convey his philosophical view through interesting anecdotes by using language effectively. Zhuangzi, one of the most important representatives of Taoist thought, in his book *Zhuangzi*, which includes his dialogues with his students; expresses ontological and epistemological views on the process of recognizing, making sense and expressing the universe and existence of man in the context of language use.

Zhuangzi recasts in the path to language and the path to human nature as opposites; identifies the ideal man with the creative nature, therefore identifies language as a kind of limitation in reaching meaning and approaches language with a kind of negation method. However, Zhuangzi's main criticism here is not the language, but the misuse of language. In *Zhuangzi*, language is an important tool used to reach meaning, but it is never the meaning itself.

When people use language to reach meaning, they have the wrong feeling that meaning arises from language. At this point, language is perceived as a tool, not a target, the person who thinks that he has reached the real meaning, unconsciously falls under the control of the language, quite contrary to his main purpose, he falls to a point far away from the real meaning.

For this reason, Zhuangzi thinks that the essence of nature, which is the creator of the universe and existence, cannot be reached through language. The method of having true knowledge of the creative nature is; after using language as a tool, to go beyond language and reach the real meaning. In Zhuangzi's thought, reaching the real meaning is also expressed as a kind of "returning" to the nature of existence, that is, to the essence of the ideal human being.

It can be seen that this understanding, which Zhuangzi produced more than two thousand years ago, overlaps with some theories of language philosophy in the modern West. From this point of view, it would not be wrong to say that Zhuangzi is the original creator of language philosophy in China and an important pioneer in the world.

Keywords: Zhuangzi, philosophy of language, creative nature.

**MANÇU DÖNEMİ SONLARINDA ÇİN'DE ÇOCUK
EDEBİYATININ OLUŞUMUNDA ÇEVİRİ ESERLERİN ETKİSİ
THE EFFECT OF TRANSLATION WORKS ON THE FORMATION OF
CHILDREN'S LITERATURE AT THE END OF THE MANCHU PERIOD**

Gözde KARAKAŞ³³

Öz

Mançu dönemi sonları (1840-1912), Çin tarihinde siyasi, toplumsal ve kültürel alanlarda çeşitli yeniliklerin gerçekleştiği önemli bir dönüşüm dönemidir. Qing saltanatının son yıllarının yaşandığı bu süreçte, Afyon Savaşı (1840) ve Çin-Japon Deniz Savaşı'nda (1895) alınan ağır yenilgiler sonucunda, ülke parçalanma tehlikesiyle karşılaştı. Ülkeyi yok olmaktan kurtarmak, çağın gündemi oldu ve reformcular ülkenin kurtulması için çareler aramaya başladılar. Çin toplumunda özellikle ideoloji alanında reform yapılmasının gerekliliğine inanarak Batı'nın aydınlanma zihniyetinin öğrenilmesi ve benimsenmesi yönünde çalışmalarda bulundular. Bu çalışmalar, Yan Fu, Liang Qichao gibi reformcuların bilim, kültür, felsefe, eğitim, psikoloji vb. konularda; Lin Shu, Sun Yuxiu gibi çeviri yazarlarının ise edebiyat alanında Batı'nın pek çok eserini Çinceye tercüme etmesiyle başlamıştır. Çeviri vasıtasıyla Batıdan aktarılan bilimsel anlayış ve modern kültür, Çin'de büyük bir uyanışa sahne oldu ve modernleşmenin tohumları ekilmeye başlandı. Bunun en açık göstergeleri, Çin'de çocuğa yönelik bakış açısında meydana gelen değişim ve buna bağlı olarak inşa edilen çocuk edebiyatıdır.

Charles Darwin'in evrim kuramı, Jean-Jacques Rousseau'nun çocuk eğitimi yaklaşımı vb. eserler, Çin'de çocuğun "ülkenin geleceği" olarak tanınmasına ve Çin'in kurtarılması sürecinin öznesi haline gelmesine yol açtı. Siyasi aydınlanma zihniyeti doğrultusunda çocuk, ülkenin yeni halkı olarak görüldü ve bundan hareketle çocuğa vatansever duygularının geliştirilmesine yönelik bir eğitim verilmesi gündeme geldi. Bu süreçte, çok sayıda yabancı ülkenin çocuk edebiyatı eserleri Çinceye tercüme edilerek sadece çocuk okurların değil ulusun bütünüyle modern bilince ulaşması amaçlandı. Bu amaca yönelik birçok dergi, gazete ve yayınevi kurularak yapılan tercümelerin yayımlanması sağlandı. Bu etkenler, çocuk edebiyatı çevirilerinin siyasi aydınlanma zihniyetine katkı sağladığını göstermektedir.

Edebiyatla ülkeyi kurtarma hareketinin önemli bir parçası olan çocuk edebiyatı çeviri hareketi, her ne kadar bilinçli bir şekilde olmasa da Çin'de çocuk edebiyatın doğuşunun sinyallerini vermiştir. Buna bağlı olarak Çin'de çocuk edebiyatı, yabancı ülkelerden farklı bir gelişim süreci sergilemiş, bu bağlamda önce çocuk edebiyatı çevirileri yapılmış ardından kuramsal çalışmalarda bulunulmuştur. Tüm

³³ Araştırma Görevlisi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Sinoloji Bilim Dalı, gozdederilgen@hotmail.com.

bu çalışmalar, Çinli aydınları çocuk ve çocuk edebiyatı konusunda kuramsal araştırmalara sevk etmiş, Çin’de özgün bir çocuk edebiyatının doğmasını teşvik etmiştir. Nitekim, Mançu son döneminde kazanılan düşünsel birikim, 1919 tarihinde Yeni Kültür ve Edebiyat Hareketine öncülük etmiş ve çocuk edebiyatı Çin’de bağımsız bir çalışma alanı olma seviyesine ulaşmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mançu son dönemi, aydınlanma zihniyeti, çeviri, çocuk edebiyatı.

Abstract

The late Manchu period (1840-1912) was an important period of transformation in the history of China, in which various innovations took place in the political, social, and cultural fields. During the last years of the Qing reign, the country faced the danger of disintegration as a result of the heavy defeats in the Opium War (1840) and the Sino-Japanese Sea War (1895). Saving the country from extinction became the agenda of the age and the reformers began to seek remedies for the country’s salvation. Believing in the necessity of reforming Chinese society, especially in the field of ideology, they worked to learn and adopt the enlightenment thought of the West. These studies started with translations of many works of the West into Chinese as reformers including Yan Fu and Liang Qichao in the field of science, culture, philosophy, education, psychology, etc., and translation writers such as Lin Shu and Sun Yuxiu in the field of literature.

Scientific understanding and modern culture transmitted from the West through translation witnessed a great awakening in China in a way that seeded modernization which later flourished. One of the clearest impacts of this can be seen in the change of perspective towards children and literature on children shaped accordingly in China. To illustrate, the books of Charles Darwin subjecting theory of evolution and Jean-Jacques Rousseau’s approach to children education led to the recognition of the child as the “future of the country” and also to the subject of the Chinese.

Charles Darwin’s theory of evolution, Jean-Jacques Rousseau’s approach to child education, etc. The works led to the recognition of the child as the “future of the country” in China and to the subject of the process of salvation. In line with the idea of political enlightenment, children have been seen as new people of the country. Based on this, education for the development of patriotic feelings became a subject of the agenda. In this process, literature works of many foreign countries on children were translated into Chinese in order to reach modern consciousness not only of child readers but also of the nation as a whole. For this purpose, many magazines, newspapers, and publishing houses, where translations were published, were established. These factors display that translations of children’s literature contribute to thoughts of political enlightenment.

Children’s literature translation movement, which is a significant part of the movement, even though it was unconsciously, to save the country with literature

signaled the birth of children's literature in China. Therefore, children's literature in China exhibited a different development process from foreign countries. Hence, theoretical studies were carried out following the initial translations of children's literature. All these studies prompted Chinese intellectuals to do theoretical research on children and children's literature and encouraged the birth of original children's literature in China. Thereby, the intellectual accumulation gained in the late Manchu period led to the New Culture and Literature Movement in 1919 leading children's literature to reaching a level for being an independent field of study in China.

Keywords: The Late Manchu period, enlightenment thought, translation, children's literature.

ARAPÇA-TÜRKÇE ÇEVİRİLERDE MAKİNE ÇEVİRİSİNİN KULLANIMINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME: EDEBİ ÇEVİRİ ÖRNEĞİ AN EVALUATION OF THE USE OF MACHINE TRANSLATION IN ARABIC- TURKISH TRANSLATIONS: AN EXAMPLE OF LITERARY TRANSLATION

Halil İbrahim ŞANVERDİ³⁴

Öz

Son yıllarda yabancı dil öğrenen ya da yabancı dille bir şekilde iç içe olan insanların sıkça başvurmuş olduğu bir araç olan makine çevirisi, Arapçada da özellikle öğrenciler başta olmak üzere birçok kişi tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Bilgisayar çevirisi veya otomatik çeviri olarak da adlandırılan makine çevirisi, herhangi bir insan müdahalesi olmadan bilgisayar ya da teknolojik bir cihaz aracılığıyla kaynak dilden hedef dile yapılan çeviriye verilen isimdir. Makine çevirisi çeşitli diller arasında çeviri yapabilme özelliğine sahiptir. Uzun yıllar önce çalışmalarına başlanmış olan bu alanda ilk olarak Rusça ve İngilizce arasında bir çeviri denemesi yapılmıştır. Ardından teknolojik gelişmelerle birlikte makine çevirisi birçok dil arasında çeviri yapabilme özelliğini kazanmıştır.

Günümüzde bu alanda yoğun olarak kullanılan Google çeviri çevrimiçi olarak 100'ün üzerinde dil çifti arasında çeviri yapabilmektedir. Ayrıca çıkarmış olduğu akıllı telefon uygulaması ile çevrimdışı olarak da belirli diller arasında çeviri yapmaktadır. Bunun yanında bu uygulama kamera özelliği ile herhangi bir metni de tercih edilen dile çevirebilmektedir. Bu program ile yapılan çevirilerin kabul edilebilir ya da yeterli çeviriler olduğuna dair değerlendirmeler yapılagelmektedir. Google çevirinin belirli diller arasında nispeten başarılı olduğuna dair çeşitli görüşler olsa da çeviri yapılan tüm diller ve tüm metin türleri için bunu söyleyebilmek henüz mümkün görünmemektedir. Kaynak ve hedef dil arasında yapılan çevirinin yeterliliği ya da kabul edilebilirliği her iki dile hâkim biri tarafından değerlendirilerek ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada Arapçadan Türkçeye Google çeviri aracılığıyla yapılan çeşitli metinler üzerinden gidilerek özellikle edebi bir tür olan öyküden alınan örnek çeviriler değerlendirilmiştir. Arap öyküsünden alınan örnek cümleler Google çeviri aracılığıyla çevrilmiş ve çeviri sonucunda ortaya çıkan hedef metinler çeviride eşdeğerlik bağlamında değerlendirilmiştir. Google çevirinin özel anlam yüklü olan edebi metinlerde hedef metinde aynı etkiyi bırakıp bırakmadığı ele alınmıştır. Ayrıca çalışma sonucunda Google çevirinin çevrimiçi olarak kaynak dilden hedef dile çevirdiği metin örnekleri Toury'nin yeterli ve kabul edilebilir sınıflandırması bakımından değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Makine çevirisi, Arapça-Türkçe çeviri, Edebi çeviri, Eşdeğerlik.

Abstract

Machine translation, which is a tool used by people who learn a foreign language or are interested in a foreign language in recent years, is frequently used by many people, especially students, in Arabic. Machine translation, also called computer translation or automatic translation, is the name given to the translation from the source language to the target language by means of a computer or a technological device without any human intervention. Machine translation has the ability to translate between various languages. In this field, which started to work many years ago, a translation attempt was made between Russian and English for the first time. Then, with the technological developments, machine translation gained the ability to translate between many languages.

Today, Google Translate, which is used extensively in this field, can translate between more than 100 language pairs online. It also translates between certain languages offline with its smartphone application. In addition, this application can translate any text into the preferred language with its camera feature. Evaluations are made about whether the translations made with this program are acceptable or sufficient. Although there are various opinions that Google translate is relatively successful among certain languages, it is not yet possible to say this for all translated languages and all text types. The adequacy or acceptability of the translation between the source and target language is evaluated by a person who is professional in both languages.

In this study, the sample translations taken from the story, which is a literary genre, were evaluated by going through various texts from Arabic to Turkish through Google translation. The sample sentences taken from the Arabic story were translated through Google translate and the target texts that emerged as a result of the translation were evaluated in the context of equivalence in translation. It has been discussed whether Google translation can have the same effect on the target text in literary texts with special meanings. In addition, as a result of the study, the text samples that Google translate translated from the source language to the target language online were evaluated in terms of Toury's adequacy and acceptable classification.

Keywords: Machine translation, Arabic-Turkish translation, Literary translation, Equivalence.

ÇEVİRİ YORUM YAZILARI ARACILIĞIYLA ÇEVİRİ KURAMLARININ ÖĞRETİLMESİ TEACHING TRANSLATION THEORIES THROUGH COMMENTARIES

Halise GÜLMÜŞ SİRKİNTİ³⁵

Öz

Son yıllarda çeviri eğitimi alanında yapılan araştırmaların artış gösterdiği bir gerçektir ancak Çeviribilim 1970’lerde bağımsız bir disiplin olarak kabul edildiğinden, çeviri eğitimine yönelik ampirik araştırmaların görece sınırlı olduğu söylenebilir. Çeviri eğitiminde kuram ve uygulama pratiklerini birleştirerek çeviri kuramlarının öğretilmesini sağlamanın ciddi bir çaba gerektirdiği ve ampirik çalışmalarla desteklenmesi gerektiği yadsınamaz. Bu çalışma, çeviri yorum yazılarının çeviri kuramı öğretimi için yararlı bir araç olarak kullanılıp kullanılmayacağını sorgulamaktadır. Araştırmanın gerçekleştirildiği “Edebi Çeviri” dersinin müfredatı, bu amaca uygun şekilde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de bir devlet üniversitesinde Mütercim-Tercümanlık bölümünde üçüncü sınıfta okuyan, bahsi geçen Edebi Çeviri dersini alan 20 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında her hafta öğrencilere farklı türde edebi metinler verilmiş, metinleri çevirmeleri ve çeviri süreçleri ile çeviri stratejileri hakkında çeviri kuramlarından yararlanarak çeviri yorum yazıları kaleme almaları beklenmiştir. Çalışma boyunca veriler iki şekilde toplanmıştır: ilk olarak öğrencilerin çeviri yorum yazıları doküman analizi yoluyla incelenmiştir. İkinci veri toplama yöntemi, dersin sonunda öğrencilerle paylaşılan açık uçlu sorulardan oluşan değerlendirme anketidir. Bu ankette öğrencilerin çeviri kuramlarının çeviri yorum yazılarında kullanımına ilişkin görüşlerini paylaşmaları istenmiştir. Elde edilen sonuçlar, çeviri yorum yazılarının çeviri kuramlarının öğretiminde bir araç olarak kullanılmasının öğrencilere beş farklı şekilde faydalı olabileceğini göstermiştir; öğrenciler çeviri süreçlerini daha iyi anlayabilir hale geldiklerini, çeviri pratiği sırasında bilinçli kararlar verebildiklerini, çeviri kuramlarının özünü daha iyi kavrayabildiklerini, çeviri kararlarını savunurken ortak bir üst dil kullanabildiklerini ve kuramları çeviri uygulamalarına daha kolay bir şekilde dahil edebildiklerini belirtmişlerdir. Bu araştırma sonucunda, çeviri yorum yazılarının çeviri kuramlarının öğretiminde önemli roller üstlenebileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri eğitimi, çeviri yorum yazıları, çeviri kuramları.

Abstract

There has been a growing interest in the area of translator training in recent years; however, empirical research into translator training is relatively limited as Translation Studies was accepted as an independent discipline only in the 1970s. It can not be denied that applying translation theories into translator training is challenging and attention should be paid to it empirically. This present study attempts to explore whether translation commentaries can be used as a useful tool in translation theory teaching. For this purpose, the syllabus of the “Literary Translation” course was designed accordingly. 20 students of this course who study Translation and Interpreting at a state university in Turkey were the participants of the research. Each week, students were given a different type of literary text as an assignment. They were expected to translate the text and write commentaries on their translation processes and strategies by referring to translation theories. Data was collected in two different ways throughout this study: firstly, qualitative document analysis was conducted on the students’ commentaries. An open-ended questionnaire which was given at the end of the course was the second data collection method of this study. The students were asked to share their opinions on the usage of theories in translation commentaries via the questionnaire. The results have shown that using commentaries as a tool for theory teaching can be useful in five different ways; students can better understand their translation processes, they can make conscious decisions during translation practice, they better grasp the essence of theories, they can develop a common metalanguage to justify their translational decisions, and they can apply theories into their translation practice more easily. As a result of this research, it can be said that commentaries can play significant roles in translation theory teaching.

Key words: Translator training, translation commentary, translation theories.

BETWIXT AND BETWEEN: LIMINALITY IN THE TRANSLATION OF ÇALIKUŞU

Ilgin AKTENER³⁶

Neslihan KANSU-YETKİNER³⁷

Abstract

Drawing upon anthropological and postcolonial theories of liminality with a cross-cultural lens, this study explores the English translation of the Turkish cult novel *Çalıkuşu* (1922) by Reşat Nuri Güntekin to scrutinize the feasibility and applicability of liminality in the intersection of cultural and translation studies. The concept of liminality indicates a pluralistic, vague, ambivalent in-between space for the representation of identity in translation studies (Inghilleri, 2017, Guldin, 2020). It stands for an “interstitial passage between fixed identifications” (Bhabba 1994: 5) and paves the way for a hybrid production rather than just the reflection of cultural meaning.

Çalıkuşu, the great epistolary novel of the early 20th century provides a very pertinent example of liminality phenomenon in the translation context, through which different layers of liminality enable us to explore the theoretical premises and empirical implications of this interstitial grey space. Being a novel of transition written during the period, in which the Ottoman Empire ceased to exist and out of its ashes the Republic of Turkey was born, including a protagonist who seems to be neither totally Eastern nor Western, and being translated by a translator who is neither an insider nor an outsider to the Turkish culture, *Çalıkuşu* serves as a fertile ground for an exploration based on the concept of liminality. The book was translated into English under the title *The Autobiography of a Turkish Girl* in 1949 by Sir Wyndham Deedes, a Turcophile, British army general. It is far-reaching not only because it is one of the very first Turkish novels to be (interlingually) translated into English (Deedes 1951; Paker and Yılmaz 2012) but also because it has gone beyond temporal boundaries with its historical, cultural and ideological importance. The present study problematizes dynamics of cultural overlappings in the ‘liminal, in-between’ space through multiple contextualisations, and to posit the location of the translation, translator and translated text in this paradigm. It consequently postulates an analytical framework consisting of contextual liminality, intratextual liminality, agent-based liminality and liminality in translation strategies pertaining to the text in question and concludes that liminality can be useful in shedding light into linguistic and cultural processes and critical dispositions of a translation activity.

Keywords: Liminality, *Çalıkuşu*, *The Autobiography of A Turkish Girl*, literary translation

36 Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, ilgin.aktener@ieu.edu.tr

37 Prof. Dr. , İzmir Ekonomi Üniversitesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, neslihan.yetkiner@ieu.edu.tr

ETİK KURALLAR BAĞLAMINDA ÇEVİRİ ETKİNLİĞİ TRANSLATION ACTIVITY IN THE CONTEXT OF ETHICS

İlknur BAYTAR³⁸

Öz

Çeşitli alanlarda yer alan etik kavramı, tanımlanması oldukça güç, çok katmanlı ve karmaşık bir kavram olmasının yanı sıra birçok meslek dalında karşımıza çıkmaktadır. Çünkü profesyonelliğin gerektirdiği üzere, birçok meslek dalı kendine ait etik kurallara sahiptir. Köklü mesleklerden biri olarak da kabul edilen çevirmenlik de kendine özgü etik ilkeler çerçevesinde yürütülmektedir ve bu husus son zamanlarda çeviri çalışmalarında ilgi uyandırmaktadır. Çünkü iyi bir çeviri metni ortaya çıkarmak için birtakım etik ilkelerin dikkate alınması gerektiği yağın olarak kabul edilmektedir. Fakat çeviri yaparken çevirmenlerin dikkate alması gerektiği düşünülen etik ilkeler söz konusu olduğunda, bu ilkelerin neler olduğu hususunda henüz bir fikir birliğine varılmadığı görülmektedir. Zira çeviri etiğinden bahsedildiğinde, birbirine zıt iki farklı görüş mevcuttur. Bazı araştırmacılar çeviri etiğini, çevirmenlerin kaynak metnin biçim ve içeriğine bağlı kalarak kaynak metne sadık kalması olarak değerlendirmektedir. Bazıları ise çevirmenlerin çeviri etiği bağlamında kaynak metnin biçim ve içeriğinde birtakım değişiklikler yaparak hedef kitlenin beklentilerine ve hedef kültür normlarına uygun bir hedef metin ortaya koyması gerektiğini ileri sürmektedir. Bütün bunlar dikkate alındığında, çeviride sadakati savunan çevirmenler çeviri etiğini kaynak metne sadakat olarak düşünürken, çeviri metinlerde görünür olmayı ön planda tutan bazı çevirmenler ise kaynak metnin hedef metne uyarlanmasında etik açıdan herhangi bir sakınca görmemektedir.

Yukarıda anlatılanlar doğrultusunda, söz konusu bu çalışmanın amaçlarından bahsetmek gerekirse; öncelikle bu çalışma çeviri etiğinin ne olduğunu tanımlamak ve bazı araştırmacıların ileri sürdüğü çeviri etiği modelleri hakkında bilgi vermeyi hedeflemektedir. Bununla birlikte, iyi bir çeviri metni ortaya çıkarmak için çevirmenlerin benimsemesi gereken etik ilkeleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Buna ek olarak, bu çalışma çeviri etkinliğinde etik kuralların neden benimsenmesi gerektiğinin, bir çevirmenin etik sorumluluklarının neler olduğunun altını çizmeyi hedeflemektedir. Son olarak ise yukarıda da değinildiği üzere, çeviri etiği söz konusu olduğunda ortaya atılan iki farklı zıt görüşü gerekçeleriyle açıklayarak, çeviri etkinliğini etik kurallar çerçevesinde tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Çeviri Çalışmaları Etik, Çeviri Etiği

38 Öğr. Gör. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, iozturk@kastamonu.edu.tr , Kastamonu/ Türkiye, ORCID: 0000-0003-3995-1420

Abstract

The concept of ethics in various fields, in addition to being a complex, multi-layered and very difficult to define, is also encountered in many professions. Because, as required by professionalism, many professions have their own ethical rules. Translating, which is also considered as one of the deep-rooted professions, is carried out within the framework of its own ethical principles, and this issue has recently aroused interest in translation studies. Because it is widely accepted that some ethical principles should be taken into account in order to produce a good translated text. However, when it comes to ethical principles that are thought to be taken into account by translators while translating, it is seen that there is no consensus on what these principles are. Because when it comes to translation ethics, there are two opposing views. Some researchers consider translation ethics as being faithful to the source text by adhering to the form and content of the source text. Others argue that translators should make some changes in the form and content of the source text in the context of translation ethics and produce a target text that is suitable for the expectations of the target audience and the norms of the target culture. Considering all these, while translators who advocate fidelity in translation consider translation ethics as fidelity to the source text, some translators, who prioritize visibility in translated texts, do not see any ethical inconvenience in adapting the source text to the target text. In line with the things mentioned above, to talk about the aims of this study; first of all, this study aims to define what translation ethics is and to give information about the translation ethics models put forward by some researchers. In addition, it aims to reveal the ethical principles that translators should adopt in order to produce a good translated text. Moreover, this study also aims to underline why ethical rules should be adopted in translation activity and what a translator's ethical responsibilities are. Finally, as mentioned above, it aims to discuss translation within the framework of ethical rules by explaining two different views on translation ethics with their reasons.

Keywords: Translation, Translation Studies, Ethics, Translation Ethics

**TÜRKİYE’DEKİ YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ
SINIFLARINDA ÖĞRETMEN SORULARI: NİTEL ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ
TEACHER QUESTIONS IN TURKISH EFL CLASSROOMS:
A QUALITATIVE STUDY**

İlknur ÜLKER MERMER³⁹

Öz

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi (EFL) sınıflarında, öğretmenler tarafından yöneltilen sorular öğrencileri öğrenmeye en çok teşvik eden şeylerden biri olduğu için dil öğretimi alanında önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle, İngilizce sınıflarında kullanılan öğretmen soruları üzerine gerçekleştirilen çalışmalar son zamanlarda araştırmacıların ilgisini çekmektedir. Mevcut çalışmada, öğretmen soruları çeşitleri kategorize edilirken Ellis’ten (1994) uyarlanan Farrell (2009) sınıflandırması göz önünde bulundurulmuştur. Farrell’in öğretmen soruları sınıflandırmasını kapsamlıca belirtmek gerekirse; ekoik ve epistemik olmak üzere iki ana kategori ile sınıflandırılan öğretmen soruları, anlama-kontrol soruları, açıklama istemi soruları, teyit-kontrol soruları, referans soruları, teşhir edici sorular, açıklayıcı sorular ve retorik sorular olarak adlandırılan yedi farklı alt kategori içermektedir. Bursa ve İstanbul’da vakıf üniversitesinde ve özel dil okulunda çalışan üç farklı öğretmenin işbirliği ile çevrimiçi olarak veri toplanmıştır. Google Meet ve Zoom platformlarında, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi gerçekleştiren üç farklı öğretmenin gramer, okuma, dinleme ve yazma gibi farklı dersleri öğretmenler tarafında kayda alınmış ve bu kayıtlar katılımcı öğretmenler tarafından gönüllü olarak araştırmacı ile paylaşılmıştır. Toplamda 225 dakika olan tüm ders kayıtları, www.amberscript.com internet sitesi üzerinden yazılım kullanılarak veri analizinde kullanmak üzere yazılı hale getirmek suretiyle deşifre edilmiştir. Daha sonra, yanlış veri aktarımını önlemek için deşifre edilen ders kayıtları araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir. Deşifreler, içerik analizi yöntemi kullanılarak araştırmacı tarafından incelenmiş ve Farrell’in (2009) sınıflamasına göre analiz edilmiştir. Mevcut araştırmanın bulguları şunu göstermektedir ki teşhir edici sorular ile referans soruları yabancı dil olarak İngilizce öğreten Türk öğretmenler tarafından en çok kullanılan soru türleridir. Genel anlamda İngilizce öğretmenleri tarafından en sık kullanılan soru türleri önceki araştırmalar ile benzerlik göstermesine rağmen, videolar ayrı ayrı analiz edildiğinde soru türlerinde kullanım tercihlerinin ders türlerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen tarafından söylenmek istenen şeyle öğrenci tarafından algılanın aynı olduğunu kontrol etmek amacıyla, anlama-kontrol sorularının en çok derslerin yönerge verilen kısımlarında kullanıldığı saptanmıştır.

39 Research Assistant, English Language and Literature Department, Istanbul Atlas University, Turkey; ilknur.ulker@atlas.edu.tr, ilknurulkermemmer@gmail.com

Çalışmanın geri kalanında tüm bulgular detaylıca tartışılmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: öğretmen soruları; öğrenci katılımı; sınıf içi etkileşim; İngiliz Dili Eğitimi (ELT)

Abstract

The questions being posed by teachers has a vital role in EFL (English as a foreign language) classes since they promote most of the learning environment in the field of language teaching. Thereupon, the emphasis on studies regarding teacher questions in English language classes has been getting attention by researchers in recent times. The purpose of this study is to analyze how teacher questions were formed and how they are posed depending on their functions in Turkish EFL classrooms. In the current study, the types of teacher questions were classified according to Farrell's taxonomy (2009) which was developed from Ellis (1994). To specify, it involves two main categories entitled as echoic and epistemic along with seven divergent sub-categories named as comprehension checks, clarification requests, confirmation checks, referential, display, expressive and rhetorical. The data was collected online with the collaboration of three different teachers working in private language universities and language schools in Bursa and Istanbul. Different types of teachers' EFL lessons such as grammar, reading, listening and speaking were recorded by discrete teaching platforms called Google Meet and Zoom. Participant teachers shared their lessons' video recordings voluntarily with the researcher. All of the recordings, 225 minutes in total, were transcribed though a software on www.amberscript.com for data analysis. Afterwards, all written classroom transcripts were checked by the researcher to avoid any misinterpreted data. The transcribed data was analyzed by the content analysis according to Farrell's taxonomy (2009) regarding teacher questions. Samples of transcribed lessons were examined by the researcher and the data was qualitatively analyzed accordingly. The findings of the current study revealed that display and referential questions were used more often by Turkish EFL teachers among all teacher question types. Although there was a resemblance with previous research regarding the most frequent teacher question types in general, the preference of question types differed from each other when each teacher's video recordings analyzed separately. In addition, it can also be stated that teachers tended to favor the comprehension check questions intermittently in the instructional phase of lessons by reason of assuring that students perceived what they intended to deliver. The details are further discussed and the implications are made in the article.

Keywords: teacher questions; students' participation; classroom interaction; English Language Teaching (ELT)

DİL KAZANIMI
LANGUAGE ACQUISITION
Maryam Khaled Mohammed AHMED⁴⁰

Öz

Yaşamla temel bağlardan birisi olarak kabul edilen dil, bilindiği üzere insanların arasındaki ilişkinin, iletişimin oluşumuna olanak tanıyan, pek çok özelliği olduğu için çok farklı çevreler tarafından açıklanabilen ve araştırılan bir alandır. Bu çalışmada da dil kazanımı üzerinde durulmaktadır. Dil hem çocukluk çağında edinilen hem de ileriki yaşlarda anadilin yanında da edinilebilen bir araçtır. Dilin kazanımıyla ilgili, felsefi, sosyolojik, din ve tefsir gibi pek çok alan kendi çalışma alanları kapsamında önemli yorumlar yapmaktadır. Bu araştırma bütün bu farklı alanların konuyla ilgili görüşlerini karşılaştırmalı bir şekilde ele almaktadır. Bütün bu bilgilerin ışığında dil kazanımının pek çok aşaması ve yöntemi olduğunun söylenmesi mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Dil kazanımı, sosyoloji, felsefe, din, tefsir.

Abstract

Language, which is accepted as one of the basic ties with life, is a field that can be explained and researched by many different circles, as it has many features that allow the formation of communication and the relationship between people. This study also focuses on language acquisition. Language is a tool that can be acquired both in childhood and later in life. Many fields related to the acquisition of language, such as philosophical, sociological, religion and tafsir, make important comments within the scope of their fields of study. This research deals with the views of all these different fields on the subject in a comparative way. This research deals with the views of all these different fields on the subject in a comparative way. In the light of all this information, it is possible to say that there are many stages and methods of language acquisition.

Keywords: Language acquisition, sociology, philosophy, religion, tafsir.

**ARAPÇADAN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLEN MİSİRLİ ROMAN YAZARLARI
NECİP MAHFUZ, SUNULLAH İBRAHİM VE ALÂ EL ASVANI'NİN
ROMANLARINDA GÖRÜLEN KÜLTÜR AKTARIMI
CULTURAL TRANSFER SEEN IN THE NOVELS OF EGYPT NOVEL
WRITERS NAGUIB MAHFOUZ, SUNULLAH İBRAHİM AND ALÂ
ALASWANI TRANSLATED FROM ARABIC TO TURKISH**

Mehmet BÖLÜKBAŞI⁴¹

Öz

Araplar ve Türkler arasındaki kültürel aktarım ilk olarak Hz. Ömer (ö.644) devrinde başlamıştır. Bu kültürel aktarım Emevîler döneminde artış göstermiştir. Daha sonra Abbâsiler devrinde Çinliler ve Araplar arasında meydana gelen Talas savaşında (751) Türklerin Araplara destek olması neticesinde Çinliler savaşta hezime uğramıştır. Ayrıca, bu savaş Araplar ile Türkler arasındaki kültür aktarımının gerçekleşmesine olanak sağlamıştır. Çünkü Talas savaşı Türklerin Müslümanlığı kabul etmelerinde önemli rol oynamıştır. Osmanlı İmparatorluğunun Arap coğrafyasını 400 yıl boyunca kontrol altında tutması sonucu Arap ve Türk milletleri arasında dini, ekonomik, siyasi ve kültürel mecralarda önemli ölçüde kültür aktarımı gerçekleşmiştir. Osmanlı döneminde 13.ve 14. asırlarda Arapçadan daha çok matematik, tıp ve dini konularda telif edilmiş eserler Osmanlıcaya aktarılmıştır. Bu dönemde Arapçadan Osmanlıcaya yapılan çeviriler neticesinde Arap ve Türk toplumu arasında gerçekleşen kültür aktarımı sonucu her iki toplum özellikle dini ve sosyal alanda birbirine benzer veya yakın davranışlar sergilemiş ve bazı olaylar karşısında aynı düşünce yapısına sahip olmaya başlamışlardır. Bu çalışmada, Mısırlı yazar Necip Mahfuz tarafından kaleme alınan ve Türkçeye ‘Cebelavi Sokağı’nın Çocukları’ olarak tercüme edilen Evlâdu Hâratinâ (أولاد حارتنا) adlı roman ile Mısırlı Sunullah İbrahim’in, Tilke Raiha (تلك الرانحة) ‘O Koku’ ve bir diğer Mısırlı müellif Alâ el Asvani tarafından yayınlanan ‘İmârat Yâqūbiyân (عمارة يعقوبيان) ‘Yakupyân Apartmanı’ adlı romanlarda belli bir dönemde Mısır’da meydana gelen olayların Türkiye’de aynı zaman diliminde ortaya çıkan olaylar ile benzerlik gösterdiği Mısır ve Türk toplumlarının belli zaman diliminde meydana gelen olaylara benzer tepkiler verdikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca çalışma, kaynak taraması ve doküman analizi yöntemine göre hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Aktarımı, Çeviri, Necip Mahfuz, Sunullah İbrahim, Alâ el Asvani.

41 Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı, ORCID ID: 0000-0002-5923-3920 blkbamehmet@gmail.com

Abstract

Cultural transfer between Arabs and Turks first started during the reign of Caliph Omar (d.644). This cultural transfer increased during the Umayyad period. Later, in the Battle of Talas (751) that took place between the Chinese and the Arabs during the Abbasid period, the Chinese were defeated in the war as a result of the Turks' support to the Arabs. In addition, this war allowed the realization of cultural transfer between Arabs and Turks. Because the battle of Talas played an important role in the acceptance of Islam by the Turks. As a result of the Ottoman Empire's control of the Arab geography for 400 years, a significant cultural transfer took place between the Arab and Turkish nations in religious, economic, political and cultural channels. In the 13th and 14th centuries during the Ottoman period, more than Arabic, works that were copyrighted on mathematics, medicine and religion were transferred to Ottoman Turkish. In this period, as a result of the translations made from Arabic to Ottoman Turkish, as a result of the cultural transfer between the Arab and Turkish society, both societies exhibited similar or close behaviors, especially in the religious and social fields, and they started to have the same mindset in the face of some events. In this study, the novel *Evlâdu Haratinâ* (أَوْلَادُ حَارَتِنَا) translated into Turkish as 'Children of Cebelavi Street', copyrighted by the Egyptian writer Naguib Mahfouz, and the Egyptian Sunullah İbrahim, *Tilke Raiha* (تِلْكَ الرَّائِحَةُ) 'That smell' and another Egyptian author 'Imārat Yāqūbiyān' (عِمَارَةُ يَعْقُوبِيَّان) 'Yakupyan Apartment' published by Alā el Aswani emphasizes that the events that took place in Egypt in a certain period were similar to the events that occurred in the same time period in Turkey, and that Egyptian and Turkish societies gave similar reactions to the events that took place in a certain time period. In addition, the study was prepared according to the method of literature review and document analysis.

Keywords: Cultural Transfer, Translation, Naguib Mahfouz, Sunullah İbrahim, Alā el Aswani.

ARAP-İSLAM DÜNYASINDA TERCÜMANLARIN ÖNEMİ THE IMPORTANCE OF INTERPRETERS IN THE ARAB-ISLAMIC WORLD

Mehmet BÖLÜKBAŞI⁴²

Öz

İnsanlık tarihi kadar eski bir meslek olan tercümanlık farklı toplumlar arasında iletişimi sağlamada büyük rol oynamıştır. Tercümanlık bilgi birikimi isteyen karmaşık bir yapıya sahiptir. Tercümanın kaynak ve hedef dilin gramer yapısına vakıf olması gerekir. Ancak, bu sayede istenilen düzeyde bir tercüme yapılabilir. Arap-İslam dünyasında Hz. Muhammed (ö.632) döneminde tercümanların ve tercümanlık mesleğinin işlevi İslam dinini tebliğ etmek amacıyla ön plana çıkmaya başlamıştır. Hz. Muhammed'in Sâsânî İmparatoru Kısra'ya İslam dinini kabul etmesi için göndermiş olduğu davet mektubunu Kısra, sarayında Arapça bilen tercümanına tercüme ettirmiştir. Arap-İslam fetihleri neticesinde farklı coğrafyalar kontrol altına alınmıştır. Dolayısıyla fetih edilen coğrafyalarda yaşayan toplumlarla iletişim tercümanlar sayesinde gerçekleşebilmiştir. İslam fetihleri ve İslamiyet'in yayılması Emevîler ve Abbâsîler döneminde ivme kazanmıştır. Dolayısıyla, tercümanlar diplomatik metinleri Arapçaya tercüme etmeye başlamışlardır. Ayrıca Emevîlerin son dönemlerinde başlayan ve Abbâsîler devrinde Beytu'l-Hikme (بَيْتُ الْحِكْمَةِ) (Bilgelik Evi) adı verilen tercüme merkezinde yoğun şekilde devam eden tercümanlık faaliyeti neticesinde Sanskritçe, Farsça, Yunanca ve Süryânice telif edilmiş önemli kaynak eserler Arap tercümanlar tarafından Arapçaya tercüme edilmiştir. Beytu'l-Hikme'de mütercimler tarafından yapılan bu tercümeler Arap-İslam toplumunun tıp, astronomi ve felsefe alanında gelişme göstermesine katkı sağlamıştır. Bu çalışmada, tercüman kelimesinin anlamı Arap-İslam toplumunda tercümanların önemi, tercüme faaliyetleri ve tercüme olgusunun ortaya çıkış nedenleri hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca bu çalışma, doküman analizi ve kaynak taraması yöntemi esas alınarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tercümanlar, Tercüme, Arap- İslam Fetihleri, Tercüme Faaliyetleri.

42 Dr. Öğr. Üyesi , Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arapça Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı,
ORCID ID: 0000-0002-5923-3920 blkbamehmet@gmail.com

Abstract

Interpreting, a profession as old as human history, played a major role in communicating between different societies. Interpreting has a complex structure that requires knowledge. The interpreter must be well-vernacular for the grammar structure of the source and target language. However, in this way, a desired level of translation can be made. In the Arab-Islamic world, the function of translators and the profession of interpreting began to come to the fore in the period of the prophet Muhammad (d.632) in order to convey the religion of Islam. The invitation letter that the Prophet Muhammad sent to invite the Sassanid Emperor Kisra to Islam was translated by the Arabic-speaking translator in Kisra's palace. As a result of the Arab-Islamic conquests, different geographies were taken under control. Therefore, communication with the societies living in the conquered geographies was possible thanks to the translators. The Islamic conquests and the spread of Islam gained momentum during the Umayyads and Abbasids. Therefore, translators began to translate diplomatic texts into Arabic. In addition, as a result of the translation activities that started in the last period of the Umayyads and continued intensively in the translation center called Beytu'l-Hikme (The House of Wisdom) during the reign of the Abbasids, important source works that were copyrighted in Sanskrit, Persian, Greek and Syriac were translated into Arabic by Arab translators. These translations made by translators in Beytu'l-Hikme contributed to the development of the Arab-Islamic society in the fields of medicine, astronomy and philosophy. In this study, information about the meaning of the word translator, the importance of translators in the Arab-Islamic society, the translation activities and the reasons for the emergence of the phenomenon of translation are given. In addition, this study has been prepared on the basis of document analysis and literature review method.

Keywords: Interpreters, Translation, Arab- Islamic Conquests, Translation Activities.

**ÇEVİRİ KURAMLARI DERSİ İÇİN BİR DERS İŞLEME ÖNERİSİ:
BARTIN ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ İNGİLİZCE MÜTERCİM
TERCÜMANLIK ÖRNEĞİ**

**A PROPOSAL ON TEACHING METHOD FOR TRANSLATION THEORIES
COURSE: THE CASE OF BARTIN UNIVERSITY, FACULTY OF LETTERS,
ENGLISH TRANSLATION AND INTERPRETING**

Mehmet Cem ODACIOĞLU⁴³

Öz

Bilindiği gibi, çeviri kuramları dersi uygulamalı derslerin aksine daha teorik bir düzlemde işlenmektedir. Bu da öğrencilerin bu derse karşı bir ön yargı geliştirmesine onların tabiriyle kuramları ezberlemek zorunda bırakılmanın çeviri sürecinde kendilerine ne gibi bir fayda sağlayacağı konusunda şüpheye kapılmalarına yol açmaktadır. Hatta bazı öğrenciler bu dersi gereksiz görmekte ve derste öğrenilenlerin çevirinin süreç, işlev ve ürün boyutlarını açıklamada nasıl konumlandırılacağı konusunda zihinlerinde soru işaretleri oluşmaktadır. Bundaki en temel nedenler arasında kuramların çeşitliliği ve farklı dillerde çoğunlukla ağır bir üslupla yazılmaları, öğrencilerin konu alanıyla ilgili bilgi eksikliği, bilginin ilk öğrenimi aşamasında refleks olarak ezberciliğe kaçılması, kuramların uygulama boyutuyla bütünleştirilmesinde bu eksiliklerden kaynaklı bağlantı kuramama sorunları yer almaktadır. Sonuç itibarıyla da öğrenciler kuram dersini ezberci bir yaklaşımla sadece geçilmesi gereken bir ders olarak görmektedir. Bu şekilde, kuram uygulamadan aslında kopmaktadır. Oysa çeviri mesleğinin ilkelerinin yerine getirilmesinde, çevirmen adayının yaptığı işin bilimsel boyutuna da hâkim olması, bir diğer ifade ile kuramları çeviri süreciyle bağlantılandırıp onlardan faydalanması ve bunun farkında olması gerek bu mesleğin itibar kazanmasında gerekse de çeviri sürecinin daha kolay atlatılarak çeviri ürününün kalitesinin yükseltilmesinde oldukça önemlidir. Bilindiği gibi, bir cerrahın ameliyat sürecinde ameliyathanedeki cihazları tanıması ve bilmek zorunda olması ameliyatın başarılı olması için gerekli koşullar arasındadır. O halde bir meslek dalı olan çeviri etkinliği açısından çevirmenin çeviriye dair yaklaşım ve kuramsal bakış açılarını bilmesi de çeviri süreci için gerekli bir koşuldur. En azından mesleğe olan saygı gereği çevirmen adayının bu önsel bilgilere sahip olmalıdır. Bu çalışmada mütercim ve tercümanlık bölümlerinin birçoğunda iki veya üçüncü sınıfta güz/bahar yarı yıllarının her ikisini de kapsayan veya sadece bir yarıyıl verilen zorunlu dersler kategorisindeki çeviri kuramları dersi için yukarıda değinilen sorunlar göz önüne alınarak bir ders işleme önerisi yapılmıştır. Çalışmanın derse olan öğrenci kaynaklı olumsuz bakış açısının azaltılması ve kuram-uygulama bütünlüğünün öğrenci nezdinde öneminin

43 Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, cemedacioglu@bartin.edu.tr

somutlaştırılması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Kuramsal bilgilerin uygulamaya somut olarak dökülebilmesi için ayrıca bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Çeviri kuramları, kuram, çeviribilim, çeviri.

Abstract

As known, translation theories course is offered on a more theoretical level, compared to the applied translation courses. This causes students to have a prejudice against this course and increases their doubts related to the benefits of being forced to memorize so-called theories during the translation process. In fact, some students consider translation theories course unnecessary, and questions arise in their minds about how they will position as to what they have been learning in explaining the process, function, and product dimensions of the translation action. Among the most basic reasons for this can be listed as: the diversities of the theories, the reality that they are mostly written in various languages in a heavy style, the lack of knowledge of students about the subject area, the habit of rote learning during the initial acquisition of information in the course, and the inability to make connections in integrating the theories with the practical dimension of the translation owing to these shortcomings. As a result, students regard the theory course as a course which only needs to be succeed with a rote method of learning. In this way, a gap between theory and practice occurs. Still, in fulfilling the principles of the translation profession, it is of utmost importance for the prospective translators to have a knowledge of the scientific dimension of his/her profession, in other words, to be able to link the theories with the translation process and to benefit from consciously, both for the reputation of this profession and for raising the quality of the translation product by facilitating the translation process. As known, the fact that a surgeon must recognize and know the devices in an operating room throughout the operation is among the necessary conditions for the operation to be successful. Similarly, translator's knowing the translation approach as well as theoretical perspectives on the translation activity is also a necessary condition to make the process easier. At the very least, due to the respect towards the profession, the prospective translator should have a priori knowledge. In this study, considering the above-mentioned problems, a proposal on teaching method was made for the translation theories course, which is in the category of the compulsory courses, and covers both fall/spring semesters in the second or third grades in most of the translation and interpreting departments or offered only a semester. It is thought that the study will be beneficial in terms of reducing the student-oriented negative perspectives towards this course and of embodying the importance of the theory-practice integrity for the student. To put the theoretical knowledge into practice concretely, some recommendations have also been made.

Key Words: Translation theories, theories of translation, theory, translation studies, Translation.

**OKULLARIN ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE YÖNELİK OKUL
YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ
OPINIONS OF SCHOOL HEADS ON THE ORGANIZATIONAL
CULTURE OF SCHOOLS**

Mehmet Selim ALPASLAN⁴⁴

Öz

Örgüt kültürü; örgüt içerisinde yer alan farklı pozisyonlardaki kişi ve gruplar tarafından benimsenmiş kurallar ve değerler bütünüdür. Kurumların işleyişlerinde örgüt kültürünün rolü yadsınamayacak kadar büyüktür. Ulusal kültürle iç içe geçmiş olan örgüt kültürü, bireylerle iletişim halinde olarak toplum standartlarını ve bireyler arası ilişkileri yansıtma görevi üstlenir. Çalışma ortamını şekillendiren en önemli unsur olmasının yanı sıra iş yapma beceri ve kapasitelerini doğrudan etkilemektedir. Kurum içi personelin işi sahiplenmesi, iş yapma isteği, psikolojik durumları tamamen örgüt kültürü ile şekillenmektedir.

Güçlü bir örgüt kültürünün oluşmasında örgüt bireylerinin temel değerlere bağlılığı esastır. Bu bağlılık ancak okul yöneticileri yani örgüt liderleri tarafından sağlanabilir. Okul kültürünün oluşum aşamasında ve sonraki aşamalarda okul yöneticisi başat rodedir. Okul yöneticilerinin liderlik özellikleri, yönetim tarzları ve yönetim süreçleri örgüt kültürü çerçevesinde şekillenmektedir. Örgüt yönetiminin okuldaki yönetim biçimi üzerinde doğrudan etkisi bulunmaktadır. Aynı zamanda yönetim biçiminden de doğrudan etkilenmektedir. Bu nedenle başarılı bir örgüt yönetimi başarılı bir okul yönetimi ve kurumsal başarı getirir. Bu bağlamda eğitim ve öğretimde hedeflenen başarıya ulaşılmış olur. Güçlü örgüt yönetimi; etkili liderliği, başarılı eğitim-öğretim süreçlerini, çalışanların okul ve öğrencilere bağlılığını, sevgisini artırmakta ve öğrenci başarısını olumlu etkilemektedir. Bu süreçlerin sağlıklı işlemesi ve devam etmesi okul yöneticilerine bağlıdır. Okul yöneticileri bu sorumluluğun bilincine vararak yönetim süreçlerini ve ekiplerini oluşturmalarıdır.

Çalışmada okulların örgüt kültürüne yönelik okul yöneticilerinin görüşleri ortaya konacak ve onların okul kültürüne nasıl etki ettiği konusu ele alınacaktır. Araştırma, okul yöneticilerinin örgüt kültürüne yönelik görüşlerinin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve elde edilecek sonuçlar doğrultusunda gerekli önerilerin sunulabilmesi açısından önem taşımaktadır. Çalışmada okul kavramı yerine örgüt ya da eğitim örgütü, okul müdürü kavramı yerine örgüt yöneticisi, okul yöneticisi ya da örgüt lideri, okul kültürü yerine de örgüt kültürü kavramları kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: okul, örgüt, eğitim, kültür, yönetici

Abstract

Organization culture is the set of rules and values adopted by people and groups in different positions within the organization. The role of organizational culture in the functioning of institutions is too great to be ignored. The organizational culture, which is intertwined with the national culture, undertakes the task of reflecting the social standards and interpersonal relations in communication with the individuals. In addition to being the most important factor shaping the working environment, it directly affects the skills and capacities of carrying work out. Embracing the work, willingness to perform the work, and psychological state of the in-house staff are completely shaped by the organizational culture.

The commitment of the members of the organization to the basic values is essential in the formation of a strong organizational culture. This commitment can only be provided by school administrators, that is, organizational leaders. The school administrator has a leading role in the formation and subsequent stages of school culture. The leadership characteristics, management styles and management processes of school administrators are shaped within the framework of organizational culture. Organization management has a direct effect on the management style in the school. It is also directly affected by the management style. For this reason, a successful organizational management brings a successful school management and institutional success. In this context, the targeted success in education and training is achieved. Strong organizational management increases the effective leadership, successful education processes, the loyalty and sympathy of employees to school and students, and positively affects success of the student. The healthy operation and continuation of these processes depend on the school administrators. School administrators should be aware of this responsibility and create management processes and teams.

In the study, the views of school administrators on the organizational culture of the schools will be revealed and how they affect the school culture will be discussed. The research is essential in terms of determining and evaluating school administrators' views on organizational culture and presenting necessary suggestions in line with the results to be obtained. In the study, the concept of organization or educational organization will be used instead of the concept of school, the concept of organization manager, school administrator or organization leader will be used instead of the concept of school principal, and organizational culture will be used instead of school culture.

Keywords: school, organization, education, culture, administrator

**UZAKTAN EĞİTİMDE ALTERNATİF BİR
DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ: ÇEVİRİ RAPORU
AN ALTERNATIVE ASSESSMENT METHOD IN
DISTANCE EDUCATION: TRANSLATION REPORT**

Mustafa DOLMACI⁴⁵

Öz

Covid-19 pandemisi sürecinden ülkemizde ve dünyada eğitim kurumları doğrudan etkilenmiştir ve uzaktan eğitim yöntemleri yaygın bir şekilde kullanılmaya başlamıştır. Mart 2020’de gerçekleşen tam kapanma ile birlikte, eğitim faaliyetleri yabancı dil bölümlerinde de dâhil olmak üzere, uzaktan eşzamanlı veya eşzamansız bir şekilde yürütülmeye başlamıştır. Bu süreçte, yabancı dil bölümlerinde yapılan eğitim faaliyetlerinin ölçme ve değerlendirmesi bazı üniversitelerde çevrimiçi sınavlarla yapılırken bazılarında ise ödevlendirme yoluyla yapılmıştır. Bu çalışma 2020-2021 Akademik yılında, uzaktan eğitim sürecinde eşzamansız olarak yürütülen Çeviriye Giriş dersinde, ödevlendirme yoluyla uygulanan ara dönem ve dönem sonu sınavlar kapsamında, yaptıkları çeviriler için öğrencilerin yazmaları istenen Çeviri Raporlarının ne derecede verimli olduğuna ve bu sınavların notlandırılması açısından bu tür değerlendirmenin ne ölçüde nesnel olduğuna dair öğrenci görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çeviri raporlarına ilişkin öğrencilerin görüşlerini almak üzere açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu oluşturulmuş ve çalışmaya 2020-2021 Akademik yılında Çeviriye Giriş dersini almış olan 84 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda; öğrencilerin, çeviri raporlarının yaptıkları çevirilere katkı sağladığını ve bu yöntemle yapılan sınavların nesnel bir değerlendirme sağladığını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri raporu, Çeviriye Giriş dersi, eşzamansız uzaktan eğitim

Abstract

Educational institutions in Turkey and around the world have been directly affected by the Covid-19 pandemic, and distance education methods have begun to be used widely. With the complete closure in March 2020, educational institutions, including foreign language departments, adopted synchronous or asynchronous distance education teaching methods. In this process, the evaluation and assessment of educational activities in foreign language departments was carried out through online exams at some universities and homework assignments at others. In the 2020-2021 Academic year, students were asked to create Translation Reports for the texts assigned to them to translate in the Introduction to Translation course, which is carried out asynchronously in the distance education process. This study aims to reveal the student's views on to what extent Translation Reports are efficient in terms of course objectives and to what extent this kind of assessment is objective in terms of grading their mid-term and end-of-term exams. An interview form consisting of open-ended questions was created to obtain the opinions of the students regarding the translation reports, and 84 students who took the Introduction to Translation Course in the 2020-2021 Academic Year participated in the study. The findings of the study suggest that students mostly think translation reports contribute to their translations and that the exams conducted using this method provide an objective evaluation.

Keywords: Translation report, Introduction to translation course, asynchronous distance education

TRANSLATING CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN MUSEUM TEXTS: THE İZMİR ETHNOGRAPHY MUSEUM CASE

Nihal YETKİN KARAKOÇ⁴⁶

Abstract

Translation studies literature covers many studies on the translations of Culture-specific items (CSIs) in different text types, but little has been discussed for the analysis of museum texts and no study was made on the study of translation of CSIs in museum texts in the Turkish context, to the best of the author's knowledge. The study, first of its kind, analyzes only the lexical items, excluding the extralinguistic texts like pictures, pieces of music etc. For the purposes of this study, specific sections of the Izmir Ethnography museum was selected. The skopos of the translation of museum texts for target readers from different educational backgrounds may be expected to provide them with an introductory guide what is to be learned about a specific period. The questions of the research are the following: i. What strategies were used in translating culture-specific items in the museum? ii. Does the foreignization or domestication principle prevail? The analyses were conducted on the bases of the strategies of preservation, addition, omission, globalization, localization, transformation and creation for the first question, whereas of the procedures of conservation and substitution for the second one. A total of 141 instances of CSIs as well as their respective translations were studied. Based upon the numbers that the analysis revealed, it turned out that addition is the dominant translation strategy in the TT to be followed by preservation in three subheadings, namely, house parts, house items and personal clothes as part of material culture. These two strategies, addition and preservation, give local color and intend to introduce foreign elements to the target readers. Surprisingly, instances of transformation and omission, albeit occasionally, are also seen, contrary to the textual traditions. It was also found out that conservation procedures outnumber substitution procedures. The results also demonstrate that this ethnography museum's texts embracing informative texts require a different treatment of strategies adopted in the translation of CSIs, when compared to that of other texts.

Keywords: Culture-specific Items, Museum Texts, Skopos

SUÇ VE CEZA ROMANININ YA. İ. RETSKER'İN SÖZCÜKSEL ÇEVİRİ DÖNÜŞÜMLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

THE ANALYSIS OF CRIME AND PUNISHMENT IN TERMS OF YA. İ. RETSKER'S LEXICAL TRANSLATION TRANSFORMATIONS

Nuray DÖNMEZ⁴⁷

Öz

Çeviri, kültür ve dil bariyerlerini aşmada kilit görev üstlenen bir etkinliktir ve antik çağdan günümüze kadar ulaşan bir tarihe sahiptir. Çeviri dilbilimsel ve eğitimbilimsel yaklaşımlarla doyuma ulaşamayınca, 1970'lerde çeviriye özgü ortaya konan kuramsal ve betimleyici çalışmalarla beslenir. Çevirinin bir etkinlik sınırlarından çıkıp çeviribilim alanına dönüşüm aşamasında görüşlerini dile getiren ilk kişi James Holmes olur. Çıkış döneminde dilbilimin bir alt dalı olarak kabul gören çeviribilim, Hans J. Vermeer'in çeviri metni ön planda tutan ve ona işlevsellik kazandıran Skopos kuramıyla özerk bir bilim dalı haline gelir.

Rusya'da ise çeviri etkinlikleri özellikle I. Petro döneminden itibaren önem kazanarak farklı bir boyuta erişir. Zaman içerisinde çağa ayak uydurarak gelişim gösteren çeviri çalışmalarında çevrilen metnin türü, dönemi, kültürel ve ahlaki öğeleri vs. gibi özellikler göz önünde tutularak esnek çeviriler ortaya çıkar. Yapılan çeviri sayısına kıyasla çeviri sorunlarına çok daha az yer verilmesi, birçok çevirmenin üzerinde durduğu nokta olur. Bu durum çeviriye yönelik algı ve tutumun değişmesini sağlar. Diğer ülkelerde olduğu gibi Rusya'da da çevirinin uygulama alanı sınırlarının dışına çıkılarak kuramsal yönüne eğilim başlar. Rusça çeviri çalışmalarında öne sürülen ilk kuram olan Kurallı Karşılıklar Kuramı (Теория закономерных соответствий) Ya. İ. Retsker'in 1950'de yayınlanmış olan Anadile Yapılan Çevirilerde Kurallı Karşılıklar (О закономерных соответствиях при переводе на родной язык) adlı makalesinde yer alır. Ya. İ. Retsker belirlemiş olduğu çeviri stratejilerini zaman içerisinde geliştirerek sözcüksel çeviri dönüşümlerini ortaya koyar. Bu çalışmada F. M. Dostoyevski'nin baş yapıtlarından olan ve Türkçeye birçok kez kazandırılan Suç ve Ceza adlı eserinin iki çevirisi üzerinden Retsker'in sözcüksel çeviri dönüşümleri örneklerle desteklenerek incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Dostoyevski, Retsker, Suç ve Ceza, çeviribilim, sözcüksel çeviri dönüşümleri

Abstract

Translation is an activity that plays a key role in overcoming cultural and language barriers and has an ongoing history from antiquity to the present day. When translation could not be content with linguistic and educational approaches, it was nourished by the theoretical and descriptive studies specific to translation in the 1970s. James Holmes was the first person to express his views during the transformation of translation into the field of translation studies. Translation studies, which was accepted as a sub-branch of linguistics in its emergence, became an autonomous discipline with Hans J. Vermeer's Skopos theory, which prioritized the translated text and granted it functionality.

In Russia, translation activities gained importance and reached a different dimension especially from the time of Peter I. In the translation studies, which developed by keeping up with the times in the course of time, flexible translations emerged by taking into account the features of the translated text, such as type, period, cultural and moral elements etc. Giving much less space to translation problems compared to the number of translations produced has been the point that many translators emphasize. This situation enables the perception and attitude towards translation to change. As in other countries, a tendency towards the theoretical aspect of translation has started by going beyond the scope of application of translation in Russia. The first theory proposed in Russian translation studies, the Theory of Regular Correspondence (Теория закономерных соответствий), appeared in Ya. I. Retsker's article titled On regular correspondences in translation into the vernacular (О закономерных соответствиях при переводе на родной язык), published in 1950. Retsker developed his translation strategies over time and revealed lexical translation transformations. In this study, Ya. I. Retsker's lexical translation transformations will be examined with examples, through two translations of F. M. Dostoyevsky's masterpiece, Crime and Punishment, which has been translated into Turkish many times.

Keywords: Dostoevsky, Retsker, Crime and Punishment, translation studies, lexical translation transformations

**TANG HANEDNALIĞI ŞAİRLERİNDEN Lİ SHANGYİN'İN (李商隱)
HAYATI ve ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
A STUDY ABOUT THE LIFE AND POEMS OF THE TANG
DAYNASTY POET LI SHANGYIN (李商隱)**

Nuray PAMUK ÖZTÜRK⁴⁸

Öz

Tang Hanedanlığı (618-906), Çin tarihi için pek çok yönden önemlidir. Üç yüz yıla yakın hüküm süren hanedanlık döneminde önemli askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel olaylar gerçekleşmiştir. Kültürel olayların içerisinde edebiyat alanında yaşanan gelişmeler geniş yer tutmaktadır. Bu dönemde en öne çıkan edebi tür şiirdir. Çin şiiri, Tang Hanedanlığı döneminde gelişmiş, yenilenmiş ve daha geniş kitlelere ulaşma imkânı bulmuştur. Eserlerde işlenen konularda da değişiklikler olmuştur. Daha önceki dönemlerde öncelikli olarak imparatora övgü ve saray hayatını anlatan şiirler yazılırken, bu dönemde sevgiyi, doğa olaylarını, halkın durumunu, kahramanlıkları vb konu alan şiirler çoğunluktadır. Hükümdarların, Çin edebiyatının gelişmesi için verdikleri destek ile pek çok başarılı şair yetişmiştir. Bu durum şiirde hem sayının hem de niteliğin artmasına imkân sağlamıştır. Hükümdarlık yönetim kademesinde de pek çok şair bürokrat bulunmaktadır. Bu şair bürokratlardan bir tanesi de Li Shangyin'dir (李商隱). Şair, Tang Hanedanlığının görkemli saltanatının sona ermeye başladığı dönemde yaşamıştır. An Lushan İsyanından sonra siyasi, ekonomik ve askeri sistemde ortaya çıkan sorunlar, askeri valilerin imparatorluk iradesine karşı faaliyetleri, güneyde yer alan Tibet'in ve kuzey ve kuzeybatıda yer alan Türk kavimlerinin saldırıları, saray içerisindeki yönetim mücadeleleri sebebiyle Hanedanlık çöküş dönemine girmiştir. Bu durum, konu olarak edebiyat eserlerine de yansımıştır.

Li Shangyin, beş ve yedi imli şiirler yazmıştır. Duygusal, kinayeli, derin anlatımlı ve başlıksız şiirleriyle tanınan bir şairdir. Bazı şiirlerinde yer alan siyasi ve felsefi imalar, Çin'de uzun yıllar tartışma konusu olmuştur. Bazı araştırmacılar Li Shangyin'i Du Fu'nun eserlerindeki niteliğe en yakın şiirler üreten şair olarak tanımlamaktadır.

Çalışmada, Tang Hanedanlığı edebiyatının özelliklerinden bahsedilecek, Li Shangyin'in biyografisine yer verilecektir. Şaire ait beş ve yedi imli şiirlerden bazılarının çevirileri yapılacak; seçili şiirlerin, biçimsel ve anlamsal özellikleri incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Tang Hanedanlığı, Çin şiiri, Çin edebiyatı, Li Shangyin

48 Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, Çince Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı, nuray_panuk@hotmail.com

Abstract

Tang Dynasty (618-906) is important in many ways for Chinese history. Tang Dynasty, with nearly three hundred years governance, was one of the great periods of Chinese history military, politically, economically and culturally. The developments of literary activities had a wide place in cultural events. In this period poetry was the most important literary genre. During the Tang Dynasty, Chinese poetry was developed, renewed and found the opportunity to reach wider audiences. The themes of the poems also have changed. In previous periods, primarily, the subjects of the poems were praise to the emperor and palace life. But in Tang period, poems were about love, natural events, state of the people, heroism etc. besides praise to the emperor and palace life. Emperors supported the development of Chinese literature, thus, many successful poets were trained. With this developments the number and quality of poems increased. There were many poet politicians in the dynasty. One of them was Li Shangyin (李商隐). Li Shangyin lived at a time when the Tang Dynasty's glorious reign, was fast declining. With the deterioration of the political, economic and military structure after the Lushan Rebellion, anti-imperial activities of military governors, military attacks of Tibet in the south and Turkish tribes in the north and northwest, power struggles within the palace, Dynasty began to disintegrate. This situation was also reflected in literary works.

Li Shangyin wrote five and seven Chinese character poems. He is noted for the sensuous, allusive, dense, "no title" (无题) poems. The political and philosophical implications supposed to be contained in some of his poems have been a subject of debate for many years in China. Some researchers define Li Shangyin as a poet who, in some of his poems, succeeds in imitating the quality of Du Fu's works.

In this article we study Tang Dynasty Chinese literature, the biography of Li Shangyin and Turkish translation of his five and seven Chinese characters poems. We research these poems stylistic and semantic characters.

Key words: Tang Dynasty, Chinese Poem, Chinese Literature, Li Shangyin

**BİR ÇEVİRMENİN KÜLTÜRLERARASI YETKİNLİĞİ:
MÜDAHALE Mİ ARACILIK MI?
INTERCULTURAL COMPETENCE OF A TRANSLATOR:
INTERFERING OR INTERVENING?**

Nurcihan YÜRÜK⁴⁹

Öz

Çeviri, farklı dil ve kültürlerden gelen insanlara iletişim hizmeti sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır. Küreselleşme süreci ile birlikte ülkeler arasındaki sınır çizgileri ortadan kalkmaya başlamıştır. Kültürler birbirleriyle iç içe geçmekte ve bu da kültürlerarası iletişimi artık bir seçenek değil zorunluluk haline getirmiştir. Bu anlamda, bilgi alışverişi büyük ölçüde çeviriye bağlıdır. Ancak çeviri, yalnızca sözcüklerin bir dilden diğerine aktarılması anlamına gelmez. Kültürel öğelerin aktarılmasını da içerir. Dolayısıyla bu durum çevirmenlere birçok sorumluluk yüklemektedir. Çevirmenler aynı zamanda kültürlerarası iletişim uzmanları olarak insanlar, kültürler ve düşünce sistemleri arasındaki adeta bir köprü oluşturan araçlar olarak kabul edilmektedirler. Farklı kültürlerle karşılaşmakta ve her türlü düşünce sistemi ve görüşe kendilerini alıştırmak zorunda kalmaktadırlar.

Çevirmen, iki farklı dil, kültürel değer ve düşünce sistemi arasında, iki dünya arasında aracıdır. Diğerlerinin kültürel ve dilsel sınırları aşmasına yardımcı olan ve ayrıca bilgiyi edinme, analiz etme, özümseme ve uygulama yetkinliğine sahip olması gereken kültürlerarası iletişim uzmanlarıdır. Bir dilde geniş bir sözcük bilgisine ya da o dilin dilbilgisel yapısına hâkim olmak iyi bir çevirmen olmak için yeterli değildir. Bir dilin beraberinde getirdiği diğer tüm önemli hususları da dikkate almalıdırlar. Bu belirli beceriler gerektirir, çünkü çevirmenler, dilsel ve kültürel engelleri ortadan kaldırarak insanları bir araya getiren kişilerdir. Dolayısıyla bir anlamda kültürlerarası bir çeviri yapmak zorundalar. Kültürel öğelerin çeviri yoluyla aktarılması süreci karmaşık bir iştir. Çevirmenim rolü, aracı olarak hizmet edebilmek olduğu için, çevirmenler iletişimin tam ve doğru kurabilmesi için her iki kültürün de belirli ölçülerde parçası olabilmelidir. Bu çalışma, bir çevirmenin kültürlerarası iletişim açısından yetkin olabilmesi için sahip olması gereken özellikleri kültürlerarası yetkinlikler bakımından açıklık getirmeyi amaçlamaktadır.

İşte bu anlamda çevirmen, kültürler arasında aracılık ederek diller ve kültürler arasında rol oynar ve anlam aktarımındaki uyumsuzlukların üstesinden gelmek için en iyi yolları aramaktadır. Bir mesajı yeniden formüle etmek, ifade edileni değiştirmeden fikirleri ve bilgileri bir kültürel bağlamdan diğerine iletmek çevirmenin rolüdür. Çevirmenlerin sadece çevirmek yerine gerçekten

kültürlerarasında aracılık etmelerinin ana nedeni budur ve bu da kültürlerarası iletişim sürecini kolaylaştırmaktır. Bu nedenle, tüm bunlar kültürlerarası yetkinliğin en önemli yönleri olarak kabul edilebilir.

Anahtar sözcükler: Kültürlerarası İletişim, kültürlerarası yetkinlik, çeviri, çevirmen

Abstract:

Translation plays a vital role in communication by providing a great service to people coming from different linguistic and cultural backgrounds. With the process of globalization, the border lines between countries have started to disappear. Cultures merge with each other and this makes communication is not an option but a necessity. So, the exchange of information depends heavily on translation. However, translation does not only mean transmitting words from one language to another. It involves transposition of cultural elements as well. Therefore, this loads many responsibilities onto translators. Translators are considered to be intercultural communication experts, mediators, and the bridge between people, cultures and mentalities. They meet different cultures and they have to accustom themselves to all sorts of mentalities and general opinions.

A translator is a mediator between two different languages, cultural values and mentalities, between two worlds. As an expert in intercultural communication, whose task is helping others intercultural and linguistic boundaries and also must have the competence to acquire, analyze, assimilate and apply knowledge. Mastering the vocabulary and the grammar problems of a foreign language are not enough in order to become valuable translators. They should take into consideration all the other important aspects. This requires certain skills, because translators are the ones who bring people together by breaking down linguistic and cultural barriers. So, they must do an intercultural translation. The process of transmitting cultural elements through translation is a complicated task. The role of the translator must be able to participate to some extent in both cultures by establishing and balancing the communication in order to serve as a mediator. This study aims to clarify the features that a translator needs to have in order to be competent in terms of intercultural competence.

In this sense, the translator stands between languages and cultures by mediating between cultures and seeking the best ways in order to overcome incompatibilities for transfer of meaning. It is the translator's role to reformulate a message, to communicate ideas and information from one cultural context to another without altering what is expressed. This is the main reason why translators actually mediate rather than merely translate. The task of a translator is to facilitate the process of intercultural communication. Therefore, all these may be regarded as aspects of intercultural competence.

Keywords: Intercultural communication, intercultural competence, translation, translator

ÇEVİRİMİÇİ İNGİLİZ DİLİ ÖĞRETİMİ UYGULAMALARI: DİL ÖĞRETMENLERİ YENİ PARADİGMAYLA NASIL BAŞA ÇIKMAKTADIR? ONLINE EFL TEACHING PRACTICES: HOW DO LANGUAGE TEACHERS COPE WITH THE NEW PARADIGM?

Ömer Faruk İPEK⁵⁰

Öz

2020 yılının başında hayatımızı etkilemeye başlayan Covid-19 pandemisi sonrasında, eğitim yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime dönüşmüş ve teknoloji kullanımı yabancı dil eğitimine hiç olmadığı kadar fazla girmiştir. Hizmet öncesi eğitimin birçok bölümü klasik eğitim normlarına göre yapılırken, değişen paradigma ile öğretmenlerin çevrimiçi eğitimde dil öğretimi nasıl gerçekleştirdikleri önem kazanmıştır. Bu nedenle bu çalışmada, Türkiye’de bir üniversitenin yabancı dil okulunun İngilizce hazırlık bölümünde ilk kez uygulamaya konulan, uzaktan İngilizce eğitimine karşı İngilizce öğretmenlerinin görüşleri ve başarılı gördükleri sınıf uygulamaları incelenmiştir. Daha spesifik olarak, öğretim elemanlarının teknolojiye nasıl uyum sağladıkları ve dinleme, okuma, yazma ve konuşma gibi dört temel yabancı dil becerisini nasıl öğrettikleri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Derinlemesine anlamak için nitel vaka çalışması deseni (Cresswell & Cresswell 2017) kullanılmış ve veriler dokümanlar ve görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Bu araştırmaya seçkili örnekleme yoluyla seçilen 15 öğretim elemanı katılmıştır. Veri toplama aracı olarak katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler ve katılımcıların derslerinin video kayıtları incelemesi yoluyla belge analizi kullanılmıştır. Uzaktan eğitim yoluyla İngilizce öğreten tüm öğretim elemanlarının araştırmaya katılması teklif edilmiş ve uygunluğunu bildirenlerle çalışma yürütülür. Veri analizi için, Creswell ve diğerleri (2007) tarafından geliştirilen nitel veri analizi prosedürleri kullanılmıştır. Sonuçlar, çoğu öğretmenin yüz yüze eğitim aldıkları için çevrimiçi yerine yüz yüze öğretimi tercih ettiğini göstermiştir. Ayrıca, uzaktan eğitim boyunca, yüz yüze sınıf içi dil öğretimi ilkelerinin birçoğunu uzaktan eğitimde de uyguladıkları tespit edilmiştir. Ancak bazı tekniklerin uzaktan eğitim pedagojisine uymadığı görülmüş ve uzaktan eğitim pedagojilerini geliştirmenin yollarını aradıkları tespit edilmiştir. Dil öğretimi teknikleri olarak en çok, dinlemeye yönelik internetteki farklı kaynakları kullanarak otantik ve günlük dinleme alıştırmaları, bireysel soru-cevap teknikleri, çeviri etkinlikleri, çevrimiçi kelime ve yazma uygulamaları kullandıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, uzaktan eğitim yoluyla etkili İngilizce öğretimi için hizmet öncesi İngilizce öğretmen eğitiminde değişikliklerin yapılmasının, yoğun hizmet içi eğitimin ve uzaktan eğitim pedagojisi bilgisinin gerekli olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, İngiliz dili öğretimi, yüksek öğretim

Abstract

After the Covid-19 pandemic, which started to affect our lives at the beginning of 2020, education has transformed from face-to-face to distance education, and the use of technology has entered foreign language education more than ever before. While most of the pre-service education was conducted according to the classical education norms, how teachers carry out language teaching in online education has gained importance with the changing paradigm. Therefore, in this study, English language teachers' views and successful classroom practices in distance education, which was put into practice for the first time in an English preparatory department of a foreign language school at a university in Turkey are examined. More specifically, how the instructors adapt to technology and how they teach four basic foreign language skills such as listening, reading, writing and speaking are examined in detail. In order for an in-depth understanding, qualitative case study design is used (Cresswell & Cresswell 2017), and data is collected through documents and interviews. Fifteen instructors who are selected by purposeful sampling participated in this study. Semi-structured interviews with participants and document analysis which are the video recordings of participants' classes are used as the data collection tools. All instructors teaching English through distance education are offered to participate in the study, and the study is carried out with those who report their eligibility. For data analysis, qualitative data analysis procedures by Creswell et al. (2007) are used. The results showed us that most teachers prefer teaching face-to-face rather than online as they were educated for face-to-face education. It is also found out that they implement most of the face-to-face classroom language teaching principles in distance learning. However, it is seen that several techniques do not fit in distance education pedagogy, and it is found out that they seek ways to improve their distance education pedagogy. For the language teaching techniques, which they think as key instruments for successful language education, it is found out that, they mostly use individual question-answer techniques, translation activities, online vocabulary and writing applications, tracks from different sources on the internet for listening. As a result, it can be implied that, new content in pre-service EFL education, intensive INSET training, and knowledge of distance learning pedagogy is necessary for effective English language teaching via distance education.

Key Words: Distance education, English language teaching, higher education.

**POE’NUN USHER EVİNİN ÇÖKÜŞÜ’NDE VE LİGEİA’SINDA
THANATOS VE EROS ARASINDAKİ ÇATIŞMA
THE CLASH BETWEEN THANATOS AND EROS IN POE’S
THE FALL OF THE HOUSE OF USHER AND LIGEIA**

Onur IŞIK⁵¹

Öz

Edgar Allan Poe, polisiye ve gotik kurguyu ortaya çıkararak edebiyata yaptığı katkılarıyla tanınır. Ancak hayatı boyunca acı çekmiş bir adam olarak da bilinmektedir. Edgar Allan Poe, çektiği ıstırapı bir ustanın en başarılı edebi eserlerine dönüştürmeyi başarmıştır. Edgar Allan Poe, Amerika Birleşik Devletleri’nin bugüne kadarki en etkili ve yetenekli yazarlarından biridir. Bu çalışmada Poe’nun Usher Evi’nin Çöküşü ve Ligeia’yı yazarken ölüm dürtüsünün (Thanatos) ya da yaşam içgüdüsünün (Eros) etkisi altında olup olmadığı Freud’un kuramları açısından tartışılacaktır. The Fall of the House of the Usher ile Ligeia arasında sayısız benzerlik mevcuttur. Bunlardan biri olayların geçtiği yerlerdir. Her iki hikayenin de sarayları ve karanlık odaları karanlık bir atmosfer yaratacak şekilde özenle seçilmiş. Diğer bir benzerlikse isimsiz anlatıcılardır. Her iki kısa öyküde de hikayeyi eylemin gerçekleştiği yerden anlatan bilinmeyen karakterler bulunur. Bunun dışında Poe’nun ilham kaynağı da tartışılması gereken önemli bir konudur. Zevk İlkesinin Ötesinde’de Freud, Eros ve Thanatos’u ayıramayan, birbirine dolanmış öğeler olarak tanımlar. Ona göre içgüdüler arasında bir savaş vardır. Ancak Thanatos ve Eros bir ikilik oluşturur. Bu ikilik, cinsel içgüdü ve yaşam içgüdüsünden oluşur. Eros kendini koruma amacını ve cinsel dürtüleri içerirken Thanatos sadizm, yıkım, şiddet ve ölümü içerir. Edgar Allan Poe’nun bu amansız çatışmayı kanıtlamak için uyumlu özelliklere sahip öykülerde bu iki içgüdüğü başarılı bir şekilde birleştirdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Poe, Freud, Thanatos, Eros

Abstract

Edgar Allan Poe is known for his contributions to literature by introducing detective and gothic fiction. However, he is also known as a man who suffered throughout his life. Edgar Allan Poe succeeded to convert his agony into literary pieces of a master. Edgar Allan Poe is one of the most influential and talented writers of the United States to date. In this work it will be discussed from the point of Freud's theories that whether Poe was under the influence of death drive (Thanatos) or life instinct (Eros) while writing *The Fall of the House of Usher* and *Ligeia*. There are countless examples of similarities between in *The Fall of the House of Usher* and *Ligeia*. One of those is the setting. The palaces and dark rooms of both stories are designated carefully to create a dark atmosphere. One more similarity is the unnamed narrators. Both short stories have unknown characters who tell the story from where the action takes place. Apart from that Poe's source of inspiration is an important subject to be discussed. In *Beyond the Pleasure Principle*, Freud describes Eros and Thanatos as entangled elements that cannot be separated. According to him there was a battle between the instincts. However, Thanatos and Eros constitute a duality. This duality is composed of sexual instinct and life instinct. Eros includes the aim of self-preservation and sexual impulses while Thanatos includes sadism, destruction, violence, and death. It is seen that Edgar Allan Poe successfully combines those two instincts in short stories which have coherent characteristics to prove a ruthless clash.

Keywords: Poe, Freud, Thanatos, Eros

FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' CONCEPTIONS OF IMPROVISATION

Onur KÖKSAL⁵²

Görsev SÖNMEZ⁵³

Abstract

As teachers gather experience and knowledge, a shift towards a degree of flexibility in teaching and the development of the ability to improvise occur. With specific relation to knowledge base, teacher autonomy, and responsibility, the teachers experience severe challenges throughout their improvisational practices. Therefore, improvisation is suggested to be a part of teacher education. This article is based on a qualitative case study of teachers' conceptions of improvisation in teaching and specific characteristics of how improvisation in teaching is conceived. Empirical data were gathered from 10 in-service English as a Foreign Language (EFL) teachers' interviews. The transcripts were analyzed according to open-coding procedure. Results of the study and implications for a variety of fields were discussed in the research report.

Key Words: Foreign Language Teacher, improvisation, conception

52 Prof. Dr., Selçuk University, onurkoksal@selcuk.edu.tr

53 Dr. Öğr. Üyesi, Biruni University, gsonmez@biruni.edu.tr

ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL ÖĞRENME KAYGILARININ DİL BECERİLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING ANXIETY OF INTERNATIONAL RELATIONS STUDENTS IN THE CONTEXT OF LANGUAGE SKILLS

Osman ÖZDEMİR⁵⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı uluslararası ilişkiler bölümü öğrencilerinin yabancı dil kaygılarının bazı değişkenler açısından değişip değişmediğini ve yabancı dil kaygılarını etkileyen faktörleri belirlemektir. Araştırmaya lisans eğitim alan 255 uluslararası ilişkiler bölümü öğrencisi katılmıştır. Çalışmada, gerekli verileri elde etmek amacıyla

Horwitz ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenme Kaygı Ölçeği

(FLCAS) kullanılmıştır. Ayrıca araştırma ile ilgili nitel verileri elde etmek için 63 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Nicel verilerin analizi için tek yönlü ANOVA ve Scheffé testleri kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Yapılan Scheffé testi sonuçlarına göre, İngilizce konuşma becerisinde yetersiz olduğunu düşünen öğrencilerin dil öğrenme kaygısının yazma becerisinde yetersiz olduğunu düşünenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca, İngilizce dinleme, okuma ve yazma becerilerini daha çok kullanan öğrencilerin dil öğrenme kaygılarının İngilizce konuşma becerisini daha çok kullananlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tümevarımcı analiz sonuçlarına göre, kelime ve dilbilgisi öğrenmede zorluk, hata yapma korkusu, yeterli pratik tecrübesinin olmaması ve öğrenilmiş çaresizlik gibi nedenlerin öğrencilerin dil öğrenme kaygılarını artırdığı tespit edilmiştir. Dil öğrenme kaygısını en çok artıran dil becerisinin İngilizce konuşma becerisi olduğu görülmüştür. Telaffuzda zorlanma, doğru kelimeleri tercih edememe, düşünme zamanının az olması, anlaşılama korkusu, heyecanlanma ve yetersiz hissetme gibi etmenlerden dolayı öğrencilerin en çok İngilizce konuşma becerisinde kaygılandıkları görülmüştür. Dersin isminin “diplomatik yabancı dil” olmasının öğrencilerin dil öğrenme kaygılarını artırmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı, Yabancı Dil Becerileri, İngilizce Konuşma Becerisi, Diplomatik Yabancı Dil

Abstract

The aim of this study is to determine whether the foreign language anxiety of the students of international relations department has changed in terms of some variables and the factors affecting the foreign language anxiety. 255 international relations department undergraduate students participated in the study. Data about the students were gathered by using Foreign Language Classroom Anxiety Scale (FLCAS) developed by Horwitz et al. (1986). In addition, semi-structured interviews were conducted with 63 students in order to obtain qualitative data related to the research. The quantitative data were analyzed by using one way ANOVA and Scheffé tests. The qualitative data were analyzed by inductive analysis, which is one of the content analysis types. According to Scheffé test results, it was seen that the foreign language learning anxiety of students who thought that they had inadequate English speaking skills were higher than those who thought that they had inadequate English writing skills. Moreover, it was found that the students who used English listening, reading and writing skills had higher language learning anxiety than those who used English speaking skills more. According to the results of inductive analysis, it was found that the reasons such as difficulty in learning vocabulary and grammar, fear of making mistakes, lack of practical experience and learned helplessness increased the students' language learning anxiety. It was seen that the language skill which increased the language learning anxiety the most was English speaking skill. It was concluded that students were most worried about their ability to speak English because of difficulties in pronunciation, not being able to choose the right words, less time to think, fear of not being understood, excitement and feeling insufficient. It was found out that the name of the course is "diplomatic foreign language" did not increase the students' learning anxiety.

Keywords: Foreign Language Learning Anxiety, Foreign Language Skills, English Speaking Skill, Diplomatic Foreign Language

ÇİN'DE ÇEVİRİ TARİHİ TRANSLATION HISTORY IN CHINA

Pınar ALTAY YILMAZ⁵⁵

Öz

dünyaya duyurabilen ülkelerdendir. Çin'in içe kapalı yapısına rağmen dönemin aydınları yabancı kültürlerin dini, teknik ve edebi eserlerini inceleme ihtiyacı hissetmiş ve bu sebeple de gerek devlet eliyle kurulan kurumlar vasıtasıyla gerekse Çin'e gelen yabancı misyonerler vasıtasıyla çeviri çalışmaları yapılmıştır.

Çin'in çeviri tarihi toplam dört döneme ayrılmaktadır; Zhou Hanedanı'ndan (MÖ.1122-MÖ.256) Yuan Hanedanı'na (1271-1368) kadar olan Budizm çevirileri döneminde; ilk olarak sözlü çeviriler karşımıza çıkmaktadır. Sonrasında ise halkın kötü yaşam koşullarını dini inanç vasıtasıyla yumuşatma amacı güden Budist yazıtların çevirisi seferberliği görülmektedir.

Yuan Hanedanı'ndan Geç Qing Hanedanı'na (1840-1912) kadar olan teknik çeviriler dönemine gelindiğinde, Budist yazıtların çevirisi popülerliğini kaybetmiştir. Yuan yöneticileri Batı'ya ilgi duymaya başlamış ve Araplar Çin'e yerleşmeye başlamışlardır. Çince öğrenenler, Arap veya Avrupa dünyasındaki bilimsel çalışmaları Çinceye çevirmeye başlamıştır. Sonrasında ise Hristiyan misyonerlerin Çin'e gelmesiyle birlikte Hristiyan metinlerinin yanı sıra, teknik çeviriler de yapılmaya başlanmıştır. Ming (1368-1644) ve Qing Hanedanları döneminde çeviriler genelde bilim ve teknoloji üzerine olsa da bazı felsefi ve edebi çeviriler de yapılmıştır.

Geç Qing Hanedanı'ndan Dört Mayıs Hareketi'ne (1919) kadar olan edebi çeviriler dönemindeki çalışmalar üçe ayrılmaktadır; ilki doğa bilimleri ile ilgili çeviriler, ikincisi sosyal bilimlerle ilgili çeviriler, üçüncüsü ise edebi çevirilerdir. Doğa bilimleri ile başlayan çeviri sürecinde, Batı'nın üstün olmasının sebebinin sadece doğa bilimleri olmadığına anlaşılmaya, Batı'daki sosyal yapı ön plana çıkmış; çeviriler de politika, eğitim, felsefe gibi sosyal bilim çevirilerine kaymıştır. Ayrıca 1895'teki Çin-Japonya Savaşı'ndan 1919'daki Dört Mayıs Hareketi'ne kadar Japonya, Çin için başlıca çeviri kaynaklarından biri olmuştur. Avrupa dillerine kıyasla Japonca Çinlilerin daha rahat anlayıp çevirebildikleri bir dil olduğundan, birçok Batı eseri Japonca çevirilerinden Çinceye tekrar çevrilmiştir.

Her alanda olduğu gibi yazın alanında da fazlaca yenilik gerçekleştirilen Dört Mayıs döneminde çevrilecek eserler daha özenle seçilmeye başlanmış ve dünya edebiyatına ait pek çok farklı eser Çinceye çevrilmiştir. Bu dönemdeki çevirilerin iki

55 Araştırma Görevlisi, Ankara Üniversitesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Sinoloji Anabilim Dalı, pnraltay@gmail.com

özelliği öne çıkmaktadır: Öncelikle çevirmenler kaynak dillere çok daha hâkimdir, bu sebeple çeviri kaliteleri artmıştır ve daha bilinçli bir çeviri süreci başlamıştır; ayrıca eserler Klasik Çinceye değil Sadeleştirilmiş Çinceye çevrilmiş, böylece ulaştığı kitle genişlemiştir.

Çin çeviri tarihi üzerine yapılmış bir literatür çalışması olan bu çalışma, milattan önceki zaman dilimlerinden Çin'in modernleşme dönemi 20. yüzyıla kadar olan uzun bir zaman dilimini incelemektedir. Sözlü ve devamında Budist çevirilerle başlayan yazılı çeviri süreci, Çin'in bugünkü halini almasına zemin hazırlayan Dört Mayıs Hareketi'ne kadar devam etmiş, Çinli yöneticileri ve Çin halkını dini, siyasi ve sosyal açıdan etkilemiştir. Süreç daha detaylı incelendiğinde çeviri eyleminin binlerce yıllık tarihi olan Çin medeniyeti üzerinde nasıl büyük etkileri olduğu daha iyi anlaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Çin edebiyatı, çeviri tarihi, dört mayıs

Abstract

China, because of its introverted policy throughout history, is one of the countries that has been able to announce its literature to the world recently, Despite the introverted nature of China, the intellectuals of the period felt the need to examine the religious, technical and literary works of foreign cultures and for this reason, translation studies were carried out both by the institutions established by the state and by foreign missionaries who came to China.

The translation history of China is divided into four periods; in the period of Buddhism translations from the Zhou Dynasty (1122 BC to 256 BC) to the Yuan Dynasty (1271-1368); first, there are oral translations. Afterwards, there is a mobilization for the translation of Buddhist scriptures, which aims to alleviate the poor living conditions of the people through religious belief.

By the period of technical translations from the Yuan Dynasty to the Late Qing Dynasty (1840-1912), the translation of Buddhist scriptures lost popularity. Yuan rulers began to take an interest in the West and Arabs began to settle in China. Chinese learners have begun to translate scholarly works of the Arab or European world into Chinese. Later, with the arrival of Christian missionaries to China, technical texts began to be translated as well as Christian texts. During the Ming (1368-1644) and Qing Dynasties, translations were generally on science and technology, although some philosophical and literary texts were also be translated.

The works in the period of literary translations from the Late Qing Dynasty to the May Fourth Movement (1919) are divided into three; the first is translations on natural sciences, the second is translations on social sciences and the third is on literary translations. In the translation process that started with the natural sciences, it was understood that the reason why the West was superior was not only for the

natural sciences and the social structure in the West came to the fore; translations also shifted to social science translations such as politics, education, philosophy. Also, from the Sino-Japanese War of 1895 to the May Fourth Movement of 1919, Japan has been a major source of translation for China. Many Western works have been retranslated from their Japanese translations into Chinese, as Japanese is a language that Chinese people can understand and translate more easily than European languages.

As in every field, many innovations were made in the field of literature, and the works translated began to be selected more carefully during the May Fourth period, and many different works of world literature were translated into Chinese. Two features of the translations in this period stand out: first of all, the translators are much more familiar with the source languages, therefore the quality of translation has increased and a more conscious translation process has begun; In addition, the works were translated into Simplified Chinese, not Classical Chinese, thus reached the large masses.

This study, which is a literature search on the history of Chinese translation, examines a long period of time from the before common era (bce) to the 20th century, the modernization period of China. The written translation process, which started with oral and later Buddhist translations, continued until the May Fourth Movement, which paved the way for China to take its current form, and affected the Chinese rulers and the Chinese people religiously, politically and socially. When the process is examined in more detail, it can be better understood how the act of translation had a great impact on the Chinese civilization, which has thousands of years of history.

Keywords: Chinese literature, translation history, may fourth

**KÜLTÜREL VE TOPLUMSAL KATKI KAPSAMINDA ÇANKIRI YÂRANI
“KIZ ANADAN ÖĞRENİR SOFRA DİZMEYİ; OĞLAN BABADAN
ÖĞRENİR SOHBET GEZMEYİ”**

**YARAN TRADİTİON OF ÇANKIRI WITHIN THE CONTEXT OF
CULTURAL AND SOCIAL CONTRIBUTION**

Rabia AKSOY ARIKAN⁵⁶

Öz

Yâran sözlük anlamıyla yakın arkadaş, dost; tarih terimiyle bir amaç çevresinde toplanmış ya da aynı amacı güttükleri için bir araya gelmiş olan kişilerin tamamı anlamına gelmektedir. Günümüzdeki terminolojik ifadesiyle “Somut Olmayan Kültürel Bir Miras”ın bir parçası olan Yâran ancak yaşanarak, hayat tarzı kabul edilerek anlaşılabilir. Somut olmayan kültürel miras değerlerinin sürdürülebilirliği ise kültürün yaşatılması ile ilişkilidir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)nün Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesine 2010’da girmiş olan geleneksel sohbet toplantılarının Çankırı’daki yansıması olan Çankırı Yâranı şehrin kültürünün önemli bir parçası ve yaşam biçimidir. Kültürel aktarımda köklü geleneklerin en önemli örneklerinden birisi olan Yâran Meclislerinin, sohbetlerin eğitici işlevi, mevcut kültürün korunması, yardımlaşma ve dayanışmanın gerçekleşmesine yönelik bireysel ve toplumsal katkıları mevcuttur. Yâran Meclislerinde gerçekleştirilen, Yâran Sohbetleri ise kendine özgü ritüelleri ile geçmişten günümüze kadar yaşatılarak ve özüne bağlı kalınarak bir yaşam şekli olarak devam ettirilmektedir. Bu çalışmanın amacı kültürel aktarım ve toplumsal katkı kapsamında Çankırı Yâranının incelenmesi, kayıt altına alınması, kültürün korunmasına ve yaşatılmasına yönelik önerilerde bulunmaktır. Bu çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmış, çalışmanın sonunda Çankırı Yâran Kültürünün sürdürülebilirliğine yönelik değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Ahi, Yâran, Yâran Sohbetleri, Yâran Meclisi.

Abstract

Yaran literally means close friend, friend; historically, it means all of the people who have gathered around a purpose or come together because they have the same purpose. Yaran, which is part of an “Intangible Cultural Heritage” with its modern terminological expression, can only be understood by living and accepting a lifestyle. The sustainability of intangible values associated with cultural heritage is related to the survival of culture. Çankırı Yaran, the reflection of traditional chat meetings in Çankırı, which entered into the Intangible Cultural Heritage Representative List of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) in 2010, is an important part of the culture and lifestyle of the city. Yaran assemblies, which are one of the most important examples of deep-rooted traditions in cultural transfer, have an educational function (conversations), individual and social contributions to the preservation of the existing culture, the realization of assistance and solidarity. Yaran chats performed in Yaran assemblies are continued as a way of life by living from the past to the present with their unique rituals and adhering to their essence. This study aims to examine the Çankırı Yaran Culture within the scope of cultural transfer and social contribution, to record it, as well as making suggestions for the preservation and survival of culture. In this study, the literature review method was used, and at the end of the study, evaluations and suggestions were made for the sustainability of the culture of Çankırı Yaran.

Keywords: Culture, Ahi, Yaran, Yaran Chats, Yaran Assembly.

MAKİNE ÇEVİRİSİNİN GELİŞİMİNE YÖNELİK BEKLENTİLER VE GÜNÜMÜZ GERÇEKLERİ

DEVELOPMENT PROSPECTS OF MACHINE TRANSLATION AND TODAY'S REALITIES

Ruşen RAMİZOĞLU⁵⁷

Öz

20. yüzyılın başlarında, bilgisayar teknolojisinin hızlı gelişimi ile birçok uzman, makine çevirisinin geleceği konusunda çok iyimserdi. Bununla birlikte, son yılların deneyimi, bu tür bir çeviri için beklentilerin cesaret verici olmadığını göstermiştir. Özellikle edebi metinlerin tercümesi alanında bilgisayarın çevirmenin yerini alamayacağı ortaya çıkmıştır.

Günümüzde bilişim teknolojisi uzmanları tarafından çok sayıda elektronik sözlük ve metin çevirisi programı geliştirilmiştir. Bu programlar arasında “çeviri toplayıcı” programları özellikle ilgi çekicidir. Bu tür programlar, farklı dillerde bir kelimenin, bir ifadenin ve hatta bazen bir cümlenin çok sayıda varyantını içerir. Onlar çevirmenin çeviri sırasında işini kolaylaştırabilir ve başarılı bir çeviri seçeneği seçmesine yardımcı olabilir. Ama asla bir tercümanın yerini alamazlar. Bu tür programlar teknik metinleri ve terimleri tercüme etmede oldukça etkilidir. Onların bir başka ilginç özelliği de, çevirmene bu programlara bir şeyler eklemesine, çevirinin kendi versiyonunu programa dahil etmesine izin vermesidir. Çevirmen tarafından programa dahil edilmiş olan bu yeni çeviri versiyonu benzer veya aynı metinlerin sonraki çevirileri esnasında sunulan versiyonlar arasında kendi yerini alır.

Örneğin, Google'ın Google Çeviri hizmeti de bu uygulamadan kapsamlı bir şekilde yararlanmaktadır. Bazı durumlarda bu, yanlış çeviri seçeneklerine ve hatta bu yanlış seçeneklerin yaygın kullanımına neden olabilir. Ancak bu tür yanlış çeviri seçeneklerinin sayısının başarılı çeviri seçeneklerine göre çok daha az olduğunu belirtmek gerekir.

Günümüzde dünyada ABBY Lingvo, Trados, Promt XT gibi yaygın olarak kullanılan çeviri programları vardır. Ancak bu tür programların tüm özelliklerini kullanmak genellikle ücretlidir. Onların yaygın olarak bulunan, bazen ücretsiz ve bazen ucuz olan serbest sürümleri, kullanıcılara programla tanışma imkanı sağlıyorlar.

Çalışmada, yukarıdaki konuların tümüne değinilecek, makine çevirisinin gelişme olasılıkları değerlendirilecek, aynı metnin makine çevirisi ve çevirmen seçenekleri

57 Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, rovshan@selcuk.edu.tr revshan@mail.ru

karşılaştırılacak, mevcut çeviri programları hakkında ayrıntılı bilgi verilecek, makine çevirisi programlarının uygulanmasında etkili önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar kelimeler: bilişim teknolojisi, makine çevirisi, çeviri programları.

Abstract

In the early 20th century, with the rapid development of computer technology, many experts were very optimistic about the future of machine translation. However, the experience of recent years has shown that the perspective for this type of translation is not encouraging. In particular, in the field of translation of literary texts, it became clear that the computer can not replace the translator.

At present, a large number of electronic dictionaries and text translation programs have been developed by IT specialists. Among these programs, “translation collector” programs are of particular interest. Such programs contain a large number of variants of a word, an expression, and sometimes even an entire sentence in different languages. Such programs can facilitate the translator’s work during translation and help him choose a successful translation option, but they can never replace an interpreter. However, such programs show high effectiveness in translating technical texts and terms. Another interesting feature of such programs is that they allow each translator to make any additions to these programs, to include their own version of the translation in the program. This new version is also reflected among the translation options during subsequent translations of similar or same texts. For example, Google’s Google Translate service also makes extensive use of this practice. In some cases, this can result in incorrect translation options and even widespread use. However, it should be noted that the number of such incorrect translation options is much smaller than the successful translation options.

Currently, ABBY Lingvo, Trados, Promt XT and other widely used translation programs are operating in the world. However, using all the features of such programs is often paid. Their widely available, sometimes free, and sometimes low-cost freelance versions are often provided to users for developing familiarity with the program.

The study will address all the above mentioned issues, assess the development prospects of machine translation, compare machine translation and translator options of the same text, provide detailed information about existing translation programs, make effective proposals in the application of machine translation programs.

Key words: information technology, machine translation, translation programs

ELEŞTİREL SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNİN ÇEVİRİ ÇALIŞMALARINA KATKISI

Seda DURAL⁵⁸

Öz

Dilin sözlü veya yazılı olarak ifade edilmesi şeklinde tanımlanabilecek olan söylemin analizi, dilin kullanıldığı bağlamın incelemesine yönelik bir disiplindir. Bu analizde sadece dili oluşturan dilbilimsel öğelerin incelenmesi yeterli değildir; çünkü söylem toplumsal hayatı şekillendiren birçok unsurdan etkilenmektedir. Dolayısıyla söylem analizi sırasında metin içinde toplumu ilgilendiren sosyal, siyasi, ideolojik ve kültürel birçok unsura rastlamak mümkündür. Bu nedenle, söylemin ideolojiden bağımsız düşünülmemeyeceğini ve söylemi dilbilimsel yöntemlerle analiz etmenin tek başına toplumdaki güce ve ideolojiye dayalı süreçleri açıklamak için yeterli olmadığını savunanlar, 1970’li yıllarda dili tarihsel ve toplumsal bağlam çerçevesinde eleştirel bir şekilde ele alarak toplumsal güç ve iktidar ilişkileri bağlamında incelemiş ve eleştirel söylem çözümlemesine (bundan sonra ESÇ) öncülük etmişlerdir. ESÇ, dilin sosyal gerçeklikten etkilendiğini savunur. Çeviri çalışmaları da bu kapsamda değerlendirildiğinde, iletişimsel bir eylem olarak sosyal gerçeklikten bağımsız düşünülemez. Dolayısıyla, ESÇ’nin çeviri çalışmalarında kendisine yer edinmesi şaşırtıcı değildir. Çevirmenin içinde yaşadığı toplum, sosyo-kültürel geçmişi, dünya görüşü, ideolojisi, kaynak metin ile ilişkisi, hedef metin üretiminde kullandığı sözcükler bir bütün olarak değerlendirildiğinde çevirinin üretildiği toplumun izlerini taşır. ESÇ, temel olarak, çeviri yoluyla üretilen metinlerdeki bu izlerin peşine düşerek metindeki güç ilişkilerinin ve ideolojinin yansımalarını ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu bağlamda düşünüldüğünde çevirinin amacı, kim için çevrildiği önem kazanır. ESÇ güç ve iktidar ilişkileri, ideoloji gibi metnin içine gizlenmiş yapıları ortaya çıkarmaya odaklandığı için daha çok bu konuları merkeze alan politik söylemlerin analizinde tercih edilmektedir.

Bu çalışma çeviri çalışmalarında eleştirel söylem çözümlemesi ile çeviri arasındaki ilişkiyi ele alarak eleştirel söylem çözümlemesinin neden bir analiz yöntemi olarak kullanılması gerektiğine ve bu bağlamda özellikle politik çeviri çalışmalarına katkısı hakkında fikirler sunmaktadır. Daha çok iletişim alanında haber metinlerinin ve siyasi metinlerin analizinde tercih edilen eleştirel söylem çözümlemesinin çeviri çalışmalarında neden kullanılması gerektiği konusunda rehberlik etmeyi amaçlayan bu çalışma ile özellikle güç ve iktidar ilişkilerine ışık tutan metinlerin çevirilerinde ESÇ’nin bir analiz yöntemi olarak kullanımının

58 Dr., Yargıtay Başkanlığı, sedadural1@hotmail.com

yaygınlaştırılması amacıyla genel hatlarıyla eleştirel söylem çözümlemesi tanıtılarak, çeviri çalışmalarındaki yeri ve önemine değinilmiştir.

Anahtar kelimeler: söylem analizi, eleştirel söylem analizi, çeviri çalışmaları, politik söylem

Abstract

Discourse analysis, which can be defined as the verbal or written expression of language, is a discipline oriented to the study of the context in which language is used. In discourse analysis, it is not sufficient to examine only the linguistic elements that make up the language, because discourse is influenced by many factors that shape social life. Therefore, during the discourse analysis, it is possible to encounter many social, political, ideological and cultural elements that concern the society in the text. For this reason, those who argue that discourse cannot be considered independent of ideology and that analyzing discourse with linguistic methods is not sufficient to explain the power and ideology-based processes in society, critically examined the language in the context of historical and social context in terms of social power and power relations in 1970s and pioneered critical discourse analysis (hereafter CDA). CDA argues that language is influenced by social reality. When evaluated in this context, translation studies cannot be considered as a communicative act. Therefore, it is not surprising that CDA has made a place for itself in translation studies. The society in which the translator lives, socio-cultural background, world view, ideology, relationship with the source text, and the words used in the production of the target text, when evaluated as whole, bear the traces of the society in which the translation was produced. CDA basically aims to reveal the reflections of power relations and ideology in the texts by following these traces in the texts produced through translation. When considered in this context, the purpose of the translation and for whom it is translated become important. Since CDA focuses on revealing the structures hidden in the text such as power, power relations and ideology, it is mostly preferred in the analysis of political discourses that center these issues.

This study deals with the relationship between CDA and translation in translation studies and presents ideas about why critical discourse analysis should be used as an analysis method and in this context, what its contribution is to political translation studies. The study aims to guide why CDA, which is mostly preferred in the analysis of news texts and political texts in the field of communication, should be used in translation studies. With the aim of disseminating the use of CDA as an analysis method in the translations of texts that shed light on power and power relations, CDA was introduced in general terms and its place and importance in translation studies were mentioned.

Key words: discourse analysis, critical discourse analysis, translation studies, political discourse

JIA GU WEN (甲骨文) IŞIĞINDA ÇİN KÜLTÜRÜNE BAKIŞ **A VIEW ON CHINESE CULTURE IN THE LIGHT OF JIA GU WEN (甲骨文)**

Sema ŞİŞMAN⁵⁹

Öz

Yazı, toplumların uygarlık düzeyini gösteren en önemli unsurlardan biridir. Dünya tarihindeki en önemli dönüm noktalarından biri, yazının icadı olmuştur. Tarih bilimi, hepimizin bildiği gibi yazının icadıyla başlar. Yazılı olmayan anlatımları, ancak efsane ya da masal olarak tanımlayabiliriz.

Dünyada farklı milletlerin, farklı yazı biçimleri icat ettiğini görmekteyiz. Ancak bu yazılar genellikle resim olarak başlamış, zaman içerisinde değişim geçirmiş ve yazı formuna dönüşmüştür. Bilindiği üzere, çok sayıda birbirinden farklı yazı türü kullanılmaktadır. Örneğin; Anadolu’da çivi yazısı kullanılırken, Mısır’da hiyeroglif, Çin’de ise Jia Gu Wen yazısı kullanılmıştır. Ancak Jia Gu Wen yazısını özel kılan özelliği; çivi yazısı ve hiyeroglifler tarih sahnesinden silinirken, Jia Gu Wen’daki imlerin, gelişmeye devam ederek, günümüzdeki Çin yazısının temelini oluşturmuş olmasıdır.

Çin yazısı, bildiğimiz yazı formlarından oldukça farklıdır. Çin toplumunda da yazı, pek çok toplumda olduğu gibi resimle başlamıştır. Anlatılmak istenen kavramlar resimle anlatılmaya çalışılmıştır. Zamanla bu resimler sistemli bir hâle gelmiştir. Böylece Çin yazısının gelişim süreci başlamıştır.

Çin’de Shang Hanedanlığı (商朝 - MÖ 1600-MÖ 1046) döneminde iki konu önemlidir; tapınmak ve savaşmak. Her ikisi için de olacakları önceden bilmek için fal bakılmaktadır. Başlıca kullanım amacı devletin yönetiminde doğru kararlar almak için kehanette bulunmak olan Jia Gu Wen’in ilk örnekleri yaklaşık olarak MÖ 1500 olarak tarihlendirilmektedir. Bu kehanetlerde, öğrenilmek istenen durum, sert bir cisim aracılığıyla kaplumbağa kabuğu ya da çeşitli hayvan kemikleri üzerine kazınarak yazılırdı. Ardından bu kabuk ve kemikler ateşte ısıtılır ve yüzeyinde oluşan çatlaklar yorumlanarak tahminlerde bulunulur ve bu tahminler yazılırdı. Ayrıca, kehanette bulunulan durumun ardından, gerçekleşen olaylar da bu tahminlerin yanına yazılırdı. Kehanetin yanı sıra gerçekleşen olayları da içermesi sebebiyle Jia Gu Wen, Çin tarihinin ilk yazılı belgeleri olma özelliğini de taşımaktadır.

3500 yıllık bir tarihe sahip olan belgelerden günümüze çok sayıda malzeme ulaşmıştır. Jia Gu Wen üzerinde yapılan araştırmalarda yaklaşık olarak 3000 im saptanmıştır. Zaman içerisinde işlevini yitiren 2000 kadar im tarihten silinmiş ve daha sonraki dönemlere aktarılamamıştır. Günümüze ulaşan 1000 kadar im gelişerek bugün kullandığımız Çin yazısını oluşturmuştur.

⁵⁹ Arş. Gör. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Sinoloji Anabilim Dalı, ssisman@ankara.edu.tr

Bu sunumumuzda; Jia Gu Wen’da sıkça kullanılan bazı imler seçilerek tek tek ele alınacaktır. Bu imlerin izinde, o dönemde, Çin toplumunun yaşam biçimi hakkında bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Jia Gu Wen, Çin Yazısı, Resim Yazısı, Çin Kültürü

Abstract

Writing is one of the most important elements that show the level of civilization of societies. One of the most important turning points in world history has been the invention of writing. The science of history, as we all know, begins with the invention of writing. We can define unwritten narratives only as legends or fairy tales.

We see that different societies in the world have invented different writing systems. However, these writing systems generally started as pictures, changed over time and turned into a writing form. As it is known, many different writing systems are used. For examples, while cuneiform was used in Anatolia, hieroglyphics were used in Egypt and Jia Gu Wen script was used in China. However, the feature that makes Jia Gu Wen script is that, cuneiform and hieroglyphs disappeared from the scene of history, but the characters in Jia Gu Wen continued to evolve, forming the basis of modern Chinese script.

Chinese script is quite different from the writing systems we know. The script in Chinese society, as in many societies, started with pictures. The terms to be explained were tried to be explained with pictures. Over time, these pictures became systematic. Thus, the development process of Chinese script began.

Two issues are important during the Shang Dynasty (商朝 - 1600 BC - 1046 BC) in China; worship and war. Fortune telling is used to predict what will happen for both of them. The first examples of Jia Gu Wen, whose main purpose was to prophesy to make the right decisions in the administration of the state, are dated to approximately 1500 BC. In these prophecies, the situation to be learned was engraved on the tortoise shell or various animal bones with a hard object. Then, these shells and bones were heated in the fire and the cracks on the surface were interpreted and predictions were made and these predictions were written. In addition, the events that took place after the prophesied situation were also written next to these predictions. Jia Gu Wen is also the first written document in Chinese history, as it includes the events that took place as well as the prophecy.

A large number of materials have reached today from the documents with a history of 3500 years. Research on Jia Gu Wen has identified approximately 3000 characters. About 2000 characters, which lost their function over time, were erased from history and could not be transferred to later periods. About 1000 characters that have survived to the present day have developed and formed the Chinese script that we use today.

In this presentation, some of the frequently used characters in Jia Gu Wen will be selected and discussed one by one. Following these characters, an evaluation will be made about the lifestyle of Chinese society at that time.

Keywords: Jia Gu Wen, Chinese Script, Pictograms, Chinese Culture

**SOSYO-KÜLTÜREL BAĞLAMDA ÇEVİR(i)MEK:
ARAPÇA-TÜRKÇE DİLLERİ ÖRNEĞİ
TRANSLAT(E)ION IN SOCIO-CULTURAL CONTEXT:
A CASE OF ARABIC-TURKISH LANGUAGES**

Senem CEYLAN⁶⁰

Öz

Bilgi ve kültürün aktarımında önemli bir rolü olan çeviri etkinliği uzun yıllardan beri süregelmektedir. Toplumların kültürel değerleri, çeviri yoluyla nesilden nesile aktarılan bir birikimdir. 8. ve 10. yüzyıllarda gelişmiş olan Arapça çeviri sürecine dair ilk etkinlikler Emeviler döneminde başladığı bilinmektedir. Abbasiler döneminde çeviri faaliyetleri en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Yine bu dönemde Abbasi halifesi Harun Reşid ve onun yerini alan oğlu Me'mûn tarafından kurulan Beytü'l-Hikme çeviriye hizmet etmiş kurumlardan biridir. Arap edebiyatının altın çağı olarak nitelendirilen bu dönemin çeviri için de aynı özellikleri göstermesi yöneticilerin bilime ve tercümeyle verdikleri önemin bir sonucudur. Bu sayede İslam kültür ve medeniyeti büyük ilerleme kaydetmiş, Grekçe, Süryanice ve Farsça gibi dillerden Arapçaya tıp başta olmak üzere çeşitli ilim dallarında çeviriler yapılmıştır.

Bu çalışmanın amacı sosyokültürel bağlamda çeviri etkinliğini ve kültürel öğelerin çeviriye etkisini irdelemektir. Dili oluşturan kültürel unsurların hedef dile doğru bir şekilde aktarılması ve ifade edilmesi çevirinin eşdeğerliği ve anlaşılabilirliği bakımından büyük önem taşımaktadır. Kültürün çok yönlü ve boyutlu bir özelliğe sahip olması, onun okuyucu kitlesinde yine aynı sebeplere bağlı olarak farklı anlamlar ortaya çıkmasına ve algılama çeşitliliğine yol açmaktadır. Bu sosyal ve kültürel unsurlar üretildikleri döneme ilişkin özellikler ve anlamlar taşıyabilmektedirler. Dolayısıyla bu sosyal ve kültürel öğelerin çevirisi esnasında çevirmenin ayrıca dikkatli olması gerekmektedir. Bu noktada kaynak ve hedef dilin farklı kültür ve özelliklere sahip olması sosyal ve kültürel unsurların yanlış algılanmasından kaynaklı çeviri sorunlarını ortaya çıkarmaktadır. Çevirmenin kültür ile ilgili farklılıklara hâkim olması, bağlama göre değişen kavram ve ifadeleri bilmesi ve bunların farkında olması çeviri bakımından büyük önem taşımaktadır.

Çeviri sayesinde geçmişin kültürel değerleri ve sosyal unsurları bir birikim olarak geleceğe aktarılırken yeni gelişmeler ışığında ve farklı bir anlayışla yeniden ele alınıp üretilmesine de katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda çeviri yoluyla beslenip büyüyen ve aktarımı yapılan kültürel öğelerin hangi stratejiler kullanılarak hedef dile aktarılacağı sorusuna cevap aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Kültür, Eşdeğerlik, Sosyal Unsurlar, Arapça

Abstract

Translation activity, which has a significant role in the transfer of knowledge and culture, has been going on for many years. The cultural values of societies are an accumulation which is transferred from generation to generation through translation. It is known that the first activities regarding the Arabic translation process, which developed in the 8th and 10th centuries, began in the Umayyad Dynasty period. Translation activities reached the peak level during the Abbasid period. Accordingly in this period, Beytül-Hikme, which was founded by the Abbasid caliph Harun Reşid and his son Me'mûn, is one of the institutions that served translation activities. This period, which is described as the heyday of Arabic literature, shows the same characteristics for translation as a result of the importance given to science and translation by the governors. By this means, Islamic culture and civilization made great progress; translations were made from languages such as Greek, Syriac and Persian into Arabic in various branches of science, especially medicine. The aim of this study is to examine the effectiveness of translation in the socio-cultural context and the effect of cultural elements on translation. The correct transfer and expression of the cultural elements that make up the language into the target language is of great importance in terms of the equivalence and intelligibility of the translation.

The fact that culture has a multifaceted and multidimensional feature leads to different meanings and diversity of perception in its readership due to the same reasons. These social and cultural elements may have characteristics and meanings related to the period in which they were produced. Therefore, the translator should extra be careful while translating these social and cultural elements. At this point, the fact that the source and target languages have different cultures and characteristics reveals translation problems due to the wrong perception of social and cultural elements. It is of great importance for the translator to have a command of cultural differences, to know the concepts and expressions that change according to the context, and to be aware of them. Thanks to translation, the cultural values and social elements of the past are transferred to the future as an accumulation, and it also contributes to its reconsideration and production in the light of new developments and with a different understanding. In this context, an answer will be sought to the question of which strategies can be used to transfer the cultural elements that are supported and transferred through translation into the target language.

Keywords: Translation, Culture, Equivalence, Social Elements, Arabic

GÖZDEN GEÇİRME Mİ YOKSA SON BİÇİMLEME Mİ? MAKİNE ÇEVİRİSİ DÜZELTMELERİNDE FARKLI YÖNTEMLER PROOFREADING OR POST EDITING? DIFFERENT METHODS FOR MACHINE TRANSLATION CORRECTIONS

Serap IŞIK⁶¹

Buğra KAŞ⁶²

Öz

Uzun zamandır insan çevirilerine yardımcı olmak amacıyla çeviri alanında etkili olan çeviri teknolojileri çevirmenler tarafından günümüzde sıkça kullanılmakta ve artık bu alanın neredeyse vazgeçilmezleri haline gelmişlerdir. Neredeyse her çevirmen, özellikle eğitimlerini aldıkları sıralarda benimsedikleri için genç çevirmenler, bir şekilde çevirileri sırasında bu teknolojilerden faydalanmaktadırlar. Makine çevirisini ise artık sadece çevirmenler değil farklı alanlardan birçok kişi çeşitli amaçlarla kullanmaktadırlar. Makine çevirisi kullanımının son yıllarda artmasıyla, mükemmel doğrulukta çevrilemediği kabul edilen erek metinlerin üzerinde kesinlikle yapılması gereken düzeltme işlemlerinin önemi de artmıştır. Bu alanda yapılan akademik çalışmalara bakıldığında, bu bağlamda yürütülen araştırmaların son yıllarda sayıca daha fazla olması da bunu desteklemektedir. Makine çevirisinin yaygınlaşmasıyla birlikte daha da öne çıkan kavramlar son biçimleme ve gözden geçirme aşamalarıdır. Çevirmenler makine çevirisi sonucu ortaya çıkan erek metinde hataların bulunması ve düzeltilmesinde çoğunlukla gözden geçirme(proofreading) ve son biçimleme(post-editing) yöntemlerini kullanırlar. Bu iki kavram arasında birçok benzerlik bulunsa da temelde birbirlerinden ayrıldıkları noktalar bulunmaktadır. Günümüzde zaman zaman birbirlerinin yerine kullanılsalar da aslında farklı amaçlarla kullanılmaktadırlar. Gözden geçirme ve hataları düzeltme aslında her çeviri süreci sonrasında gerçekleşmesi gereken bir adımdır, ancak makine çevirisi sonrasında yapılan düzeltmeler için dikkat edilmesi gereken daha farklı noktalar vardır. Son biçimleme, makine çevirisi sonrasında yanlış, eksik veya fazla aktarılan bölüm varsa tespit etmek ve erek metnin yapısal sorunlarını düzeltmektir. Bu sayede kaynak metindeki mesajın doğru aktarıldığından emin olunur. Gözden geçirme ise, son biçimleme yapıldıktan sonra, hala gözden kaçan hataların olup olmadığını kontrol etme amacıyla yapılır. Bu çalışmada, sıklıkla birbirine karıştırılan bu iki yöntemin farkları nitel araştırmalar yoluyla ortaya konacaktır. İlk bölümde, makine çevirisinin tarihsel gelişiminden kısaca bahsedilecek, makine çevirisine tarihsel süreçte neden ihtiyaç duyulduğu, makine çevirisinin sağladığı avantajlar / dezavantajlar, kullanım yaygınlığı ve günümüzdeki

61 Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi serap.isik@gop.edu.tr

62 Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi bugra.kas@gop.edu.tr

kullanımı hakkında bilgi verilecektir. İkinci bölümde, makine çevirisi sonrasında neden düzeltmelere ihtiyaç duyulduğu ve bu düzeltmelerin hangi yöntemlerle, nasıl yapılabileceğinden bahsedilecek. Son olarak, gözden geçirme ve son biçimleme hakkında bilgi verilecek, aralarındaki farklar ortaya konarak hangi durumlarda hangi yöntemin kullanılabileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: son biçimleme, gözden geçirme, makine çevirisi

Abstract

Translation technologies, which have been effective in the field of translation for a long time to help human translations, are frequently used by translators today. Almost every translator benefit from these technologies, especially young translators as they get courses at universities. Machine translation, on the other hand, is no longer just for translators, but many people from different fields use it for various purposes. With the increase in the use of machine translation in recent years, the importance of the corrections that must be made on the target texts, which are considered to be not translated in a perfect way, has also increased. When we look at the academic studies in this field, the fact that the number of studies conducted in this context is higher in recent years also supports this idea. With the spread of machine translation, the concepts that come to the fore even more are the post editing and proofreading. Translators mostly use proofreading and post-editing methods to find and correct errors in the target text resulting from machine translation. Although there are many similarities between these two concepts, there are points where they differ from each other. Today, although they are used interchangeably from time to time, they are actually used for different purposes. Post editing and proofreading are actually steps that should take place after each translation process, but there are different points to be considered for corrections made after machine translation. The post editing is to detect any incorrect, missing or over-translated parts after machine translation and to correct the structural problems of the target text. In this way, it is ensured that the message in the source text is transmitted correctly. Proofreading, on the other hand, is done after the post editing to check if there are still errors. In this study, the differences between these two methods, which are often confused with each other, will be revealed through qualitative research. In the first part, the historical development of machine translation will be briefly mentioned and why machine translation was needed in the historical process, advantages / disadvantages of machine translation, prevalence of use and current usage will be given. In the second part, why corrections are needed after machine translation and how these corrections can be made will be discussed. Finally, information about the proofreading and post editing will be given, the differences between them will be revealed and it will be discussed which method can be used in which situations.

Key Words: post editing, proofreading, machine translation

GEORGE JUNIUS STINNEY JR.'NİN İNFAZINDAN YEŞİL YOL FİLMİNE; İNTİKAL, TOPLUMSAL HAFIZA VE TRAVMA

FROM THE EXECUTION OF GEORGE JUNIUS STINNEY JR. TO THE GREEN MILE FILM: TRANSITION, SOCIAL MEMORY, AND TRAUMA

Serap SARIBAŞ⁶³

Öz

Yirminci yüzyılda ABD’de en genç idam edilen kişi olarak tarihe geçen on dört yaşındaki, George Junius Stinney Jr. (21 Ekim-16 Haziran 1944), sekiz yaşındaki Mary Emma Thames ve on bir yaşındaki Betty June Binnicker isimli iki kız çocuğunu öldürmekle suçlanmıştır. 1940’lı yıllarda ırk ayrımcılığının yaygın olduğu Güney Carolina eyaletinin Alcolu kasabası, siyahilerin ve beyazların bölgesi olarak ikiye ayrılmıştır, 24 Şubat 1944 sabahı çiçek toplamak için bisikletleriyle dolaşmaya çıkan iki küçük kız, yolda George Stinney’e çiçek yolunu sormuşlar ve son konuştukları kişi olarak, cinayete suçlanması için yeterli delil olarak kabul edilmiştir. George’un tutuklanmasının takiben linç edilme tehlikesine karşın, kasabanın elli mil uzaklığında farklı bir kasabaya yerleştirilmiştir, bu süreçte ailesiyle görüştürülmemiştir. ABD Anayasasının VI. Değişikliği uyarınca tüm ceza davalarında müdafî hakkı tanınmış olmasına rağmen Stinney avukatı veya vasisi olmadan sorgulanmış, iki buçuk saat süren duruşmada, jüri üyeleri arasında siyahiler bulunmadığı gibi duruşma salonuna da girilmelerine izin verilmemiştir ve Stinney’in cinayetleri işlediğine dair herhangi bir kanıt ve tıbbi rapor bulunmamasına rağmen ihtimaller üzerinden yargılama yapılmış ve elektrikli sandalye ile infazına karar verilmiştir. 16 Haziran 1944’te infaz odasına giren Stinney’nin idam sandalyesine boyu yetişmemiştir ve infaz sırasında maske yüzünden düşmüştür, izleyenlerin odayı terk ettikleri kayıtlara geçmiştir. Yetmiş yıl sonra tekrar ele alınan davada, yargıç Carmen T. Mullen, 17 Aralık 2014’te, Stinney’nin birinci dereceden cinayet mahkumiyetini bozmuştur. George Stinney’in hikayesi pek çok filme ve kitaba da ilham kaynağı oldu, Stephen King’in Yeşil Yol romanı da bu adaletsizliği işler. Bu araştırmada, Geçiş Dönemi Adaleti (İntikal) perspektifinden, diğer bir deyişle geçmişte yaşanmış insan hakları ihlali ve sonucunda toplumsal tramvayla yüzleşmelere odaklanmış bir bakış açısıyla, Stinney Davası’nın konu alan eserlere ve filmler üzerinde tartışılacaktır. Dünya sinema tarihinin 50 filmi arasında gösterilen 1999 yapımı bir dramı filmi olan Yeşil Yol (The Green Mile), bazı eleştirmenlerce iyi bir Stephen King adaptasyonu olarak kabul edilir fakat etkisi ve sonuçları bakımından George Stinney’in yaşanmış hikayesinden ilham alınarak, beyaz perdeye uyarlanmasıyla tüm dikkatleri konu üzerine çekebilmiş ve toplumsal hafızada yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Geçiş Dönemi Hukuku, Irk Ayrımcılığı, Jericho Brown’un “Inaogural” Şiiri, İnsan Hakları, Afro-Amerikalılar ve ABD’de Sivil Haklar Hareketi

Abstract

Fourteen-year-old George Junius Stinney Jr. (October 21 - June 16, 1944), who went down in history as the youngest person executed in the United States in the twentieth century was charged with the murder of two girls: eight-year-old Mary Emma Thames and eleven-year-old Betty June Binnicker. Town of Alcolu in the state of South Carolina where racism was common in the 1940s, was divided into two areas as for whites and blacks. In the morning of February 24, 1944, two girls on a bike ride to pick flowers had asked George Stinney for directions to the flowerbeds, and this was accepted as sufficient evidence to get him charged with murder as the last person to speak with them. After his arrest, George was transferred to a different town 50 miles away due to risk of lynching, and he was not allowed to see his family during the process. Despite being granted defensive rights in all criminal prosecutions by the VI. amendment of the US constitution, Stinney was interrogated without the presence of his lawyer or guardian. Being excluded from the jury, black people were banned from entering the courtroom during the case of two and a half hour, and despite the lack of evidence or medical report incriminating him for the murders, he was trialed based on possibility, and sentenced to the electric chair. Entering the execution room on June 16, 1944, Stinney could not reach the execution chair, his mask slipped off during the execution, and spectators were reported leaving the room. On December 17, 2014, in the trial that was reviewed after seventy years, Judge Carmen T. Mullen overturned Stinney’s first degree murder conviction. George Stinney’s story has inspired many books and movies, like Stephen King’s Green Mile which also discusses this injustice. In this research, works and movies about the Stinney case will be discussed from the perspective of Transition Period Justice, from a point of view focused on past human rights violations and resulting confrontations with social trauma. 1999 drama The Green Mile, included in the 50 movies of the world’s cinema history is considered a good Stephen King adaptation by some critics, but it has drawn attention to the subject and taken hold in public memory, in regard to its effect and outcome as a screen adaptation, inspired by the true story of George Stinney.

Keywords: Transitional Justice, Race Discrimination, “Inaogural” Poem by Jericho Brown, Human Rights, Afro-Americans, and Civil Rights Movement in the USA

IS TRANSLATION THE FIFTH LANGUAGE SKILL? DISCOVERING UNDERGRADUATE STUDENTS' PERCEPTIONS ON TRANSLATION: THE CASE IN ELT DEPARTMENT

Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ⁶⁴

Abstract

This study explores ELT students' perceptions of "translation" and "the translation course" given in the last year of their department. The quantitative data was collected through a perception questionnaire via Google Forms. The questionnaire consists of close-ended questions regarding students' experiences in translation, the tools they use while translating, preferred text materials, and preferred instruction methods in translation courses. The qualitative data was elicited through focused group interviews gauging students' additional comments on the importance of translation in language classes. The current study sheds light on students' everyday practices and their perceptions of translation courses. The qualitative findings clearly support the importance of translation courses given in ELT departments.

Key terms: translation, perception, language teaching

THE AID OF TRANSLATION IN TEACHING FORMULAIC SEQUENCES IN ENGLISH

Sevcan BAYRAKTAR ÇEPNİ⁶⁵

Abstract

Parallel texts, texts that are translations of each other, are considered to be an effective learning tool that can be used to help learners notice the formulaic sequences (standardized phrases such as collocations and idiomatic expressions) in context and add them to their linguistic repertoire thanks to their co-occurrence on the same sheet of the L1 and L2 versions. In addition, providing learners with parallel texts raises learners' consciousness of how an unknown structure is used in the target language and in their own L1. Therefore, this study aimed to find out instructional effects of parallel texts on learners' acquisition and retention of formulaic sequences in English. The study used a pre-test, post-test, and delayed post-test design. Over the course of 8 teaching hours, the participants were provided with parallel texts, including formulaic expressions. Afterwards, the participants' retention performance of these expressions was gauged in their tests scores which were compared with statistical analysis. The analysis revealed that learners' explicit attention to formulaic units in parallel texts has aided them add these expressions in their linguistic repertoire in the long run. The participants' has also shared positive contribution of instruction with parallel text on learners acquisition of formulaic sequences.

Key words : translation, parallel texts, formulaic expressions

ÇEVİRİ VE İDEOLOJİ: H.C. ARMSTRONG'UN GREY WOLF ADLI ESERİNİN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİNİN ÖN KAPAKLARI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

TRANSLATION AND IDEOLOGY: A COMPARATIVE STUDY ON THE FRONT COVERS OF TURKISH TRANSLATIONS OF H.C. ARMSTRONG'S GREY WOLF

Sevcan SEÇKİN⁶⁶

Öz

Farklı ideolojilere sahip kişiler, gruplar, siyasi partiler ve kurumlar, kısaca çeviri eylemine dahil olan tüm eyleyiciler tarih boyunca hem kendi ideolojilerini çeviri esere yansıtmış hem de bu ideolojileri yaymak için çeviriyi bir araç olarak kullanmışlardır. Mevcut çalışmanın amacı, çeviri ve ideoloji arasındaki bu sarmal ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmada Harold C. Armstrong tarafından 1932 senesinde kaleme alınan ve aynı yıl Bakanlar Kurulunun kararıyla Türkiye'ye girişi yasaklanan Grey Wolf (Bozkurt) adlı eserin yurtdışında ve yurtiçinde yayımlanan toplam on bir baskısının ön kapakları incelenecektir. Mustafa Kemal Atatürk hayattayken kaleme alınmış biyografi türündeki bu eser, onun askeri başarılarının yanı sıra en mahrem anıları ve özel hayatıyla ilgili ayrıntılı bilgiler vermektedir. Eser içerik açısından farklı çalışmalara konu olmakla birlikte, çeviride “yan metin” (Genette, 1997) olarak adlandırılan kitap kapaklarının ideolojik amaçlar doğrultusunda kullanılmasına yönelik detaylı bir inceleme bulunmamaktadır. Metnin içeriğinin yanı sıra eserin ön/arka kapakları, başlıklarda yapılan ekleme ve çıkarmalar da kapsamlı bir değerlendirme açısından önem teşkil etmektedir. Nitekim, yasaklı kitap 1955'ten başlayarak farklı başlık ve kapak tasarımlarıyla birkaç kez Türkçeye çevrilmiştir. Yurtdışında yayımlanan bazı baskılarda Atatürk görüldüğünden farklı resmedilmiştir. İdeoloji, güç, bilgi, iktidar gibi kavramlar tarih boyunca farklı biçimlerde çeviriyle ilişkilendirilmiş ve yine farklı yöntemlerle çözümlenmeleri yapılmıştır. Michael Foucault tarafından geliştirilen ve dil kullanımının sosyal, politik ve psikolojik özelliklerini yansıtan “söylem analizi” (Arribas-Ayllon, Walkerdine, 2017, 110) bunlardan biridir ve anlam dünyasının söylemsel pratiklerini incelemek için kullanılmaktadır. Analizde yalnızca metinlere değil, semboller, normlar, ifadeler ve şekiller gibi metin dışı öğelere de odaklanıldığı için eserin ön kapakları bu çerçevede incelenecektir. Böyle bir incelemede üst bakış elde etmek için dönemin sosyokültürel ve politik özelliklerinin de bilinmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, çalışma kapsamında bu tür konu başlıklarına da yer verilecektir. Söylem ve ideolojiyi farklı kutuplara yerleştirmeyen Foucault iktidarın hâkim ideolojisini yaymak için söylem üretmesi gerektiğinin altını çizer. Manipüle edilmesi ve yayılmasının kolaylığından

dolayı çeviri, iktidarın bilgi üretmek için kullanabileceği oldukça verimli bir araçtır. Bu anlamda, incelenen eserin ön kapaklarının ideolojik amaçlarla farklılaştırılması çevirinin baskın ideolojinin yayılmasına hizmet etmesi bakımından olağandır. Bu nedenle, çeviri hemen her dönemde bu yönü ile karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar sözcükler: ideoloji, ideolojik çeviri, Foucaultcu söylem analizi

Abstract

Individuals, groups, political parties, and institutions with different ideologies, in short, all agents involved in the act of translation, have reflected their ideologies in the translated work and have used translation as a tool to spread these ideologies throughout the history. The aim of the present study is to reveal this spiral relationship between ideology and translation. In the study, the front covers of eleven editions of *Grey Wolf* (Bozkurt), which was written by Harold C. Armstrong in 1932 and banned in Turkey by the decision of the Council of Ministers in the same year, published abroad and in the country, will be examined. This biographical work, written when Mustafa Kemal Atatürk was alive, gives detailed information about his most intimate memories and private life, as well as his military achievements. Although the work has been a research object to different studies in terms of content, there is no detailed examination of the use of book covers called “paratext” (Genette, 1997) for ideological purposes in translation. In addition to the content of the translated text, front/back covers, additions/deletions in the titles are important for a comprehensive evaluation. Starting from 1955, the banned book has been translated into Turkish several times with different titles and cover designs. In some editions published abroad, Atatürk was depicted differently than he was. Concepts such as ideology, power and knowledge have been associated with translation in different ways throughout history and have been analyzed with different methods. “Discourse analysis” (Arribas-Ayllon, Walkerdine, 2017, 110) developed by Michael Foucault and reflecting the social, political, and psychological characteristics of language use is one of them and is used to examine the discursive practices of the world of meaning. Since the analysis focuses not only on texts but also on non-text elements such as symbols, norms, expressions and figures, the front covers of the work will be examined in this framework. In order to get an overview in such a study, it is necessary to know the socio-cultural and political characteristics of the period. Such topics, therefore, will be included in the content. Foucault, who does not place discourse and ideology at different poles, underlines that power must produce discourses to spread the dominant ideology. Since it is easy to manipulate and disseminate, translation is a highly productive tool that power can use to generate knowledge. In this sense, it is commonplace to change the front covers of the work for ideological purposes, in terms of serving the spread of the dominant ideology. For this reason, translation has appeared with this aspect in almost every period.

Key words: ideology, ideological translation, Foucauldian discourse analysis

**ASKERİ ÇEVİRİ: ARAPÇA-TÜRKÇE DİL ÇİFTİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**
**MILITARY TRANSLATION: PROBLEMS IN ARABIC-TURKISH
LANGUAGE PAIR AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS**

Sezer YILMAZ⁶⁷

Öz

Askeri çevirilerin uluslararası ilişkiler ve savaş konularında önemli bir yere sahip olduğu tartışılmazdır. Uzmanlık çevirilerinin önemli bir bölümünü oluşturan askeri çeviriler, özellikle son yıllarda Arap ülkelerinde kurulan askerî üsler, savunma sanayisindeki ve Ortadoğu'daki gelişmelerle birlikte ön plana çıkmış, buna paralel olarak askerî çevirilere olan ihtiyaç önemli bir ölçüde artmıştır. Taşındıkları yasal önem ve yaptırım güçleriyle çeşitli sorumluluklar gerektiren askeri metinlerin kendine has bir dilinin (terminolojisinin) olması, bu dilin gündelik dilde hiç kullanılmayan sözcüklerle veya gündelik anlamlarının dışında kullanılan sözcüklerle dolu olması ve bu dilin sürekli yenilenen devingen bir yapıya sahip olması onu diğer türler arasında farklı bir yere konumlandırmaktadır. Öte yandan askerî alandaki tüm teknolojik gelişmelerle bağlantılı olarak askerî terminolojinin devingen olması, gündelik dilde kullanılmayan köklü ve geniş terminolojisinin bulunması, farklı ordu sistemlerinin bulunması gibi konular, askerî çevirileri zorlaştıran temel sorunlar arasında yer almaktadır. Çalışmamızda söz konusu sorunlara çözüm önerileriyle birlikte detaylı olarak yer verilmiş, çevirmenin çeviri eylemi süresince her türlü durumu zihinsel süzgecinden geçirerek ve olası tüm durumları göz önünde bulundurarak ilerlemesi gerektiği, özellikle kültürel ve dilsel farklılıklar gözetilmeden yapılan hatalı çevirilerin, iki ordu arasındaki ilişkileri zedeleyebileceği ve hatta hatalı bir sözcük veya vurgunun dahi yanlış bir şekilde aktarılması iki ülke arasında krize ve savaşa yol açabileceği somut örnekler üzerinde ele alınmıştır. Bununla birlikte, askeri çevirilerin farklı bir matematiğinin olduğu, eylem sürecinin kompleks olduğu ve eylem süresince çeşitli sorumluluklar gerektirdiği yönünde bir takım tespit ve çıkarımda bulunulmuş, tüm bu bilgiler ışığında Arapça-Türkçe dil çiftinde yapılan askeri çevirilerin diğer türlerden birçok açıdan farklı olduğu, diğer uzmanlık türleriyle; “amaç ve işlev”, “yöntem ve strateji”, “sorun ve çözüm” açısından benzer ancak tamamen aynı olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, askeri çeviri, Arapça-Türkçe çeviri, uzmanlık çevirisi, çeviri stratejisi, çeviri sorunları

67 Dr., Milli Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu, Bölgesel Diller Anabilim Dalı, Orcid: 0000-0002-0486-571X
sezyilmz@outlook.com

Abstract

It is unquestionable that military translations have an important role in international relations and war issues. Military translations, which constitute an important part of specialized translations have come into prominence especially with the military bases established in Arab countries in recent years, the developments in the defense industry and the Middle East, and in parallel, the need for military translations has increased significantly. The military texts requiring various responsibilities with their legal importance and enforcement power have a different place among other types in terms of that they have a specific language (terminology), this language is full of words that are never used in daily language or words that are used outside of their common meanings and this language has a dynamic structure that is constantly renewed. On the other hand, the issues such as that the military terminology is dynamic in connection with all technological developments in the military field, it has long-standing and broad terminology that is not used in daily language and there are different army systems are among the main problems making military translations difficult. In our study, these problems are included in detail with suggestions for solutions, and it has been discussed with real examples that the translator should proceed by filtering all kinds of situations and considering all possible situations during the translation process, in particular, incorrect translations made without considering cultural and linguistic differences can damage the relations between the two armies and if even a wrong word or emphasis is conveyed wrongly, it can lead to a crisis and war between the two countries. In addition to this, some observations and inferences have been made that military translations have a different mathematics, the action process is complex and requires various responsibilities during the action process, and in the light of this information, it has been concluded that the military translations made in language pair of Arabic-Turkish are different from other types of translations in many respects and that these are similar to other specialized types in terms of “purpose and function”, “method and strategy”, “problem and solution”, however they are not completely same.

Keywords: Science of translation, military translation, Arabic-Turkish translation, specialized translation, translation strategy, translation problems

**“SÖZDE ÇEVİRMEN” VE “ÖZDE YAZAR” KİMLİKLERİ İLE NİHAL
YEĞİNOBALI VE BORIS VIAN TOPLUMSAL SANSÜR VE ÇEVİRMENLİK
İLİŞKİSİNİ SÖZDE ÇEVİRİLER ÜZERİNDEN OKUMAK**

**NİHAL YEĞİNOBALI AND BORIS VIAN WITH THE IDENTITIES
OF “PSEUDO-TRANSLATOR” AND “AUTHOR” READING THE
RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CENSORSHIP AND TRANSLATING
THROUGH SO-CALLED TRANSLATIONS**

Ümmügülsüm ALBİZ⁶⁸

Öz

Çalışma, “sözde çevirmen” vurgusundan hareketle oluşturularak “özde yazar” kimlikleri ile daha sonra ön plana çıkan iki isme odaklanmaktadır; Nihal YeğİnObalı ve Boris Vian. Bu iki isim, aynı zaman diliminde farklı ülkelerde benzer bir yaklaşım ile ön plana çıkmışlar ve yazdıkları eserlere çevirmen olarak imzalarını atarken, yazar kimliklerini çevirmenin ardına saklamışlardır. Vincent Ewing mahlası ile Nihal YeğİnObalı “Genç Kızlar” kitabını 1950 yılında kaleme alırken, Vernon Sullivan mahlası ile Boris Vian ise “Mezarlarınıza Tüküreceğim” kitabını 1946 yılında kaleme almıştır. Aynı dönemde ortaya çıkan bu iki kitap, içine doğdukları toplumların gerçeklik algısını sarsmıştır. Alışlagelen algının dışında yazılmış ve olması istenilen toplumsal sansürü kapsamıyor olmalarından ötürü yazarların, gerçek kimliklerini ortadan silmelerine sebep olmuştur. Nihal YeğİnObalı’nın deyişİyle kitabındaki erotizmin dozunun o günün koşullarına göre fazla kaçacağını düşünmesinden ötürü, yabancı takma bir erkek ismi kullanma gereksinimi doğmuştur. Boris Vian ise yine başka bir erkek ismi ile kimliğini deşİfre etmekten kaçınmıştır ve Fransız toplumunun ahlaki değerlerini sarstığı iddia edilen, daha sonra “ahlaki değerlere hakaret” gerekçesi ile sözde eseri “Mezarlarınıza Tüküreceğim” yasaklanmıştır. Mevcut çalışma ise bu iki yazarı çevirmen kimliği ardında kalmaya iten toplumsal nedenlerin sansür bağlamında incelenmesini amaçlamaktadır. Betimsel araştırma yönteminin verilerinden faydalanarak yazar-çevirmen-toplum-sansür ilişkisi, çalışma kapsamında tartışılmaktadır. Ayrıca çalışma dini, ahlaki ve politik nedenlerden kaynaklı sansür olgusunu söz konusu iki kitap içerisinde incelemeye çalışmış, neticede söz konusu kitaplarda daha çok ahlaki sansürün uygulanmasının gerektiği sonucuna varılmıştır. Uygulanmak istenmeyen ahlaki sansür ve toplumun ahlak anlayışına ters düşen bu yapıtlar, en nihayetinde farklı toplumlarda neredeyse aynı zamanlarda sözde çeviri eserlerin ortaya çıkmasını sağlamışlardır.

Anahtar Sözcükler: Çevirmen, sansür, çeviri, Nihal YeğİnObalı, Boris Vian.

68 Dr. Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Mütercim-Tercümanlık Bölümü, Almanca Mütercim-Tercümanlık ABD, ualbiz@kmu.edu.tr , ORCID 0000-0002-2231-8672

Abstract

The study was created with the emphasis on “so-called translator” and focuses on two names that came to the fore later with their “authoritative” identities; Nihal Yeğınobalı and Boris Vian. These two names came to the fore with a similar approach in different countries at the same time, and while signing their works as translators, they hid their author identities behind the translator. Nihal Yeğınobalı under the pseudonym Vincent Ewing wrote the book “Young Girls” in 1950, while Boris Vian under the pseudonym Vernon Sullivan wrote the book “I Spit On Your Graves” in 1946. These two books, which emerged in the same period, shook the perception of reality of the societies in which they were born. It has caused the authors to erase their real identities because they were written outside of the usual perception and did not include the desired social censorship. In Nihal Yeğınobalı’s words, the need to use a foreign nickname arose because she thought that the dose of eroticism in her book would be too much for the conditions of the day. Boris Vian, on the other hand, refrained from revealing his identity with another male name and shook the moral values of the French society, and later his so-called “I Spit on Your Graves” was banned on the grounds of “insulting moral values”. The present study, on the other hand, aims to examine the social reasons that push these two writers to stay behind the identity of translators in the context of censorship. The relationship between author-translator-society-censorship is discussed within the scope of the study by using the data of descriptive research method. The study tried to examine the phenomenon of censorship stemming from religious, moral and political reasons in the two books in question, and as a result, it was concluded that more moral censorship should be applied in the said books. Moral censorship, which does not want to be applied, and these works, which contradict the moral understanding of the society, eventually led to the emergence of so-called translated works in different societies at almost the same time.

Keywords: Translator, censorship, translation, Nihal Yeğınobalı, Boris Vian.

**ÇEVİRİ BAĞLAMINDA KADINLARIN YAZIN
DÜNYASINDAKİ TARİHSEL SÜRECİ
THE HISTORICAL PROCESS OF WOMEN IN THE WORLD OF
LITERATURE IN THE CONTEXT OF TRANSLATION**

Yonca Gül UĞURLU⁶⁹

Öz

Geçmişten günümüze kadınlar, erkeklerin çabasız sahip olduğu temel haklara sahip olmak için birçok mücadele vermiştir. Kadınların bu mücadelesine toplumun ekonomi, kültür, sanat, yönetim gibi mühim alanlar da şahit olmuştur. Bu mücadele elbette cezasız kalmamış, toplumda bu kadınlara dışlanma gibi yaptırımlar uygulanmıştır. Kadınların çalışma hayatlarına katılımları doğrudan etken rollerden ziyade erkeklere “yardımcı” yani edilgen unvanlarla olmuştur. Kadınların çalışma hayatlarına katıldıkları ilk alanlardan olan yazın dünyasında da durum farklı olmamıştır. Asıl sözün erkeğe ait olduğu algısı nedeniyle yazın dünyasında kadın tanınırlığı erkeklerden çok daha geç sağlanmıştır. Kadınlar kimi zaman bu cinsiyet bariyerini gerçek isimleri yerine mahlaslar kullanarak kimi zaman ise isimlerini hiç kullanmayarak atlamaya çalışmışlardır. Bir diğer taraftan ise kadınların çeviri dünyasına girişleri asıl sözü aktaran olarak bakıldığından yani edilgen rolü üstlendiklerinden mümkün kılınmıştır. Kadınlar yine de hem yazar hem de çevirmen olarak toplumun normlarına tutsak bırakılmıştır. Bu çalışmada ise Kuzey Amerika ve Avrupa kıtasını kapsayan “Batı” toplumları çerçevesinde başta yazın dünyasında olmak üzere farklı alanlarda kadının yeri ve geçirdiği tarihsel süreç aktarılmaktadır. Aktarımı sağlarken Newmark’ın “seçici fakat temsili” yaklaşımı benimsenmiş olup bu doğrultuda tarihsel süreçte ön plana çıkan kadınlar ele alınmıştır. Çalışmada sonucunda yazın ve çeviri dünyasında kadınların oldukça yol kat ettikleri gözlenmiştir. Türkiye özelinde bakıldığında ise elli yılı aşkın süre kapsamında kadın çevirmenlerin toplumun normlarının dayattığı normların getirisi kısıtlamalar zincirini kırdığını söylemek mümkündür. Çalışma kapsamında yine de iki asır önce kadın yazarların ayağına takılan toplum normlarının günümüz yazarlarına da engel olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, yazın ve çeviri dünyasında kadın temsiline daha fazla gözetilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: kadın çevirmenler, yazın dünyası, kadın temsili

Abstract

From the past to the present, women have fought many struggles to have the basic rights that men have without effort. This struggle of women has been witnessed in important fields such as economy, culture, art and administration. This struggle surely did not go unpunished, and sanctions such as exclusion were imposed on these women in society. Participation of women in working life has been with ‘assistant’, that is, passive titles to men, rather than direct active roles. The situation was not different in the world of literature, which was one of the first areas where women participated in their working life. Due to the perception that the main word belongs to men, women’s recognition in the world of literature has been achieved much later than men. Sometimes women tried to bypass this gender barrier by using pseudonyms instead of their real names, and sometimes by not using their names at all. On the other hand, women’s entry into the world of translation was provided because they were seen as those who conveyed the main word, that is, they assumed the passive role. Women have still been held captive by the norms of society, both as writers and translators. In this study, the place and historical process of women in different fields, especially in the world of literature, has been conveyed within the framework of “Western” societies covering the continent of North America and Europe. While providing the conveyance, Newmark’s ‘selective but representative’ approach have been adopted, and in this direction, the women who came to the fore in the historical process have been discussed. As a result of the study, it has been observed that women have come a long way in the world of literature and translation. In the case of Turkey, it is possible to say that within the period of almost fifty years, female translators have broken the chain of restrictions imposed by the norms of the society. Within the scope of the study, it has been seen that the norms of society that were put on the feet of women writers two centuries ago also hinder today’s women writers. In this context, it is thought that the representation of women in the world of literature and translation should be paid more attention.

Keywords: female translators, world of literature, female representation